

Manifest destinyn sankari?

Nicaraguan valtaaja William Walker *New-York Daily Timesin*
sivuilla vuosina 1855–1857

Matias Suksi
Pro gradu -tutkielma
Yleinen historia
Historian, kulttuurin ja
taiteiden tutkimuksen laitos
Turun yliopisto
Huhtikuu 2018

Turun yliopiston laatujärjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä.

TURUN YLIOPISTO

Historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos
Humanistinen tiedekunta

SUKSI, MATIAS: Manifest destinyn sankari? Nicaraguan valtaaja William Walker
New-York Daily Timesin sivuilla vuosina 1855–1857.

Pro gradu -tutkielma, 84 s.

Yleinen historia

Huhtikuu 2018

Tiivistelmä:

Tutkin pro gradu -työssäni, miten sanomalehti *New-York Daily Times* käsitteli yhdysvaltalaisen William Walkerin vallankaappausta Nicaraguassa vuosina 1855–1857. Tutkimuskysymyksenäni on, millainen kuva Nicaraguan valloittaja William Walkerista lehden sivujen kautta välittyi, ja millä tavalla lehti otti aiheeseen kantaa. Miten lehti suhtautui manifest destiny -ideologiaan ja Walkeriin sen toteuttajana? Entä millä tavoin lehden uutisointi ja suhtautuminen aiheeseen muuttui vuosien 1855 ja 1857 välillä?

Tutkimuksessani selviää, että *New-York Daily Times* suhtautui Nicaraguan amerikkalaisittamiseen lähtökohtaisesti positiivisesti. Lehti näki, että sisällissodista kärsivän Nicaraguan ihmiset eivät osanneet itse hallita itseään, joten yhdysvaltalainen kontrolli ”vapautti” Nicaraguan kansan. Walkerin retkikunta rikkoi periaatteessa Yhdysvaltain neutraliteettilakeja, mikä oli laillisuutta kannattavalle lehdelle jokseenkin ongelmallista. Toisaalta lehti näki operaation oikeutettuna, sillä Nicaraguan liberaalipuolue oli itse kutsunut Walkerin avustamaan sisällissodassa maan konservatiiveja vastaan, ja oli näiden omaa syytä, että Walker kaappasikin vallan ja teki itsestään diktaattorin.

Kun William Walker 1855 syksyllä yritti vallata Nicaraguaa, *New-York Daily Times* ei ensin uskonut häneen. Mutta kun hän lokakuussa 1855 valtasi maan pääkaupungin Granadan, yhtyi lehti pitkälti ylistykseen, jota lähes kansallissankariksi noussut ”Grey-eyed man of destiny” sai Yhdysvalloissa osakseen. Tänä aikana lehden lähde pohjana toimivat suurelta osin Walkerin oma sanomalehti *El Nicaraguense* sekä hänelle myöntämälliset kirjeenvaihtajat, minkä vuoksi Walker esiintyi enimmäkseen positiivisessa valossa myös *New-York Daily Timesin* uutisoinnissa.

Kun lähde pohja muuttui monipuolisemmaksi ja Nicaraguasta alkoi tulla yhä enemmän raportteja tappioista ja Walkerin diktaattorimaisista otteista, alkoi lehden mielipide kääntyä. Oman lisänsä uutisointiin toi se, kun Walker syksyllä 1856 julistautui Nicaraguan presidentiksi ja kumosi maan orjuuskiellon, asettuen näin sisällissotaa kohti menevässä Yhdysvalloissa etelävaltioiden puolelle. Kun Walker epäonnistui projektissaan ja palasi Yhdysvaltoihin, lehti näki hänen tuhlanneen tuhansia ihmishenkiä, raunioittaneen kokonaisen valtion sekä tahrineen Yhdysvaltain maineen. Lehti näki koko operaation turhana, sillä Walker ei lopulta ollut saavuttanut mitään pysyvää, vaan päinvastoin oli lähes lietsonut sodan Ison-Britannian ja Yhdysvaltain välille sekä aiheuttanut diktaattorin otteiltaan syvää amerikkalaisvastaisuutta Keski-Amerikassa.

Asiasanat: 1800-luku – Yhdysvallat – Nicaragua – sanomalehdistö – *New-York Daily Times* – ekspansionismi – manifest destiny – filibuster

Sisällysluettelo

1. Johdanto.....	1
1.1 Manifest destiny ja yksityiset sotilasretkikunnat Latinalaiseen Amerikkaan	2
1.2 Yhdysvaltain ekspansion oikeutus ja Nicaraguan päätyminen sen kohteeksi	5
1.3 Tutkimustilanne	8
1.4 Tutkimuskysymys, alkuperäisaineisto ja metodi.....	13
2. Manifest destiny marssii Keski-Amerikkaan.....	19
2.1 Nicaraguan amerikkalaistamisen edut	19
2.2 Walkerin nousu epäonnistujasta kansallissankariksi	26
3. Valloitetun Nicaraguan sisä- ja ulkopoliittiset ulottuvuudet	43
3.1 Walkerin Nicaragua laillisena ja poliittisena ongelmana.....	43
3.2 Nicaraguan yhdysvaltalainen presidentti ja orjuusjulistus.....	51
4. Demokratiaprojektin epäonnistuminen	57
4.1 Granadan tuho ja epävarmuuden aika.....	57
4.2 Valloittajan häpeällinen kotiinpaluu	66
5. Lopuksi.....	76
6. Lähdeluettelo	81

1. Johdanto

The steamship *Orizaba* [...] arrived last night from San Juan del Norte [...] The Election for President took place on the 24th of June. [...] There was no doubt that Gen. Walker was elected by an overwhelming majority – the common people looking upon him as their deliverer from the oppression and injustice of the native leaders.¹

Heinäkuussa 1856 yhdysvaltalaisnämälehti *New-York Daily Times* (NYDT) kertoi Nicaraguasta saapuneen höyrylaiva *Orizaban* tuoneen mielenkiintoisia tietoja mukanaan. Yhdysvaltalainen William Walker oli valittu Nicaraguan presidentiksi ”ylivoimaisella enemmistöllä” ja hän olisi tuleva pelastamaan köyhän pikkuvaltion yhdysvaltalaisen instituutioiden ja demokratian avulla.

Tennesseeeläinen lääkäri ja lakimies William Walker (1824–1860) kaappasi lokakuussa 1855 vallan Keski-Amerikassa sijaitsevassa Nicaraguassa. Hän käytti Nicaraguan sisällissotaa hyväkseen ja onnistui pienen palkka-armeijansa avulla hankkiutumaan ensin maan asevoimien komentajaksi ja lopulta presidentiksi. Vaikka Walker ei ollut Nicaraguan vallankahvassa kauaa, hän ehti muun muassa laillistaa vuonna 1838 kielletyn orjuuden sekä tuhota vuosisatoja vanhan pääkaupungin Granadan. Keväällä 1857 Keski-Amerikan valtioiden muodostama sotilasliittouma pakotti hänet palaamaan Yhdysvaltoihin. Walker kuitenkin edelleen jatkoi yrityksiään Keski-Amerikan maiden valtaamiseksi, kunnes päätyi teloitusryhmän eteen Hondurasissa vuonna 1860.

Walkerin edesottamukset herättivät sekä innostusta että paheksuntaa yhdysvaltalaislehdissä, jonka huomio oli vuosina 1855–1857 kiinnittynyt Nicaraguaan. Tässä tutkimuksessa tarkastelen, millaisena Walkerin valloitusretki Nicaraguassa näyttäytyi sanomalehti *New-York Daily Timesin* sivuilla. Lähestyn aihetta sen kautta, miten yhdysvaltalainen ekspansionismi ja siihen sisältyvä manifest destiny -ideologia henkilöityi William Walkeriin vuosina 1855–1857.

¹ Highly Important from Nicaragua, NYDT 15.7.1856.

1.1 Manifest destiny ja yksityiset sotilasretkikunnat Latinalaiseen Amerikkaan

Ajatus Latinalaisen Amerikan valloituksesta yhdysvaltalaisen kulttuurin vaikutuspiiriin oli 1850-luvun Yhdysvalloissa laajalle levinnyt ajatusmalli. Tälle idealle syntyi oma käsite, ”manifest destiny”. Manifest destiny oli yhdysvaltalainen nationalistis-romanttinen usko siihen, että kansakunnan kohtalona oli laajeta.² Vaikka idea laajenemisesta oli vanhempi, on termin keksijäksi katsottu John L. O’Sullivan.³ Artikkelissaan *The United States Magazine and Democratic Review*-lehdessä vuonna 1845 O’Sullivan argumentoi, että laajentuminen mahdollistaisi kasvavan kansakunnan vapaan kehittymisen. Jumalan kaitseminen luonnollisesti suosisi näitä pyrkimyksiä, sillä Yhdysvaltain demokraattiset poliittiset instituutiot olivat yksiselitteisesti muita järjestelmiä parempia.⁴ Yhdysvallat nähtiin täysin uudenaikaisena ja ainutlaatuisena valtiona, jonka kohtalona olisi johdattaa muu maailma kohti parempaa tulevaisuutta. Kansakunnan laajenemisen ja vaikutusvallan kasvun sivussa ”kehittymättömät kansakunnat” pääsisivät nauttimaan yhdysvaltalaisista edistysellistä arvoista kuten demokratiasta ja vapaudesta.⁵

On huomattava, että manifest destiny oli epämääräinen ja kiistelty konsepti, joka jakoi amerikkalaisia ja jota saatettiin tulkita jopa näennäisen ristiriitaisista näkökulmista. Eri mieltä oltiin esimerkiksi siitä, tarkoittiko manifest destiny käytännön alueajajennuksia ja valloituksia vai esimerkin näyttämistä vähemmän valaistuneille kansakunnille. Käsitteen alle mahtui valtava kompleksi ideoita, politiikkaa ja toimia, jotka eivät aina olleet keskenään yhteensopivia tai tulleet samasta lähteestä.⁶ Manifest destinyyn⁷ ei siis kuulunut selkeästi määriteltyjä periaatteita, vaan se oli yleinen idea, joka ennen kaikkea ilmaisi vakaumusta Yhdysvaltain ekspansion moraalisuuteen ja arvoon. Tässä tutkimuksessa käytän manifest destinyä laajana yläkäsitteenä, joka sisältää koko yhdysvaltalaisen ekspansioajattelun.

² May 2002, 113.

³ Berkin et al 1997, 237. John O’Sullivan osallistui itsekin aktiivisesti filibuster-retkien suunnitteluun, ja tuli kahdesti pidätetyksi Yhdysvaltain viranomaisten toimesta. May 1997, 148.

⁴ May 2002, 113; Johannsen 1997, 7–8; Mountjoy 2009, 9–10.

⁵ May 2002, 113.

⁶ Tuveson 1980 (1968), 91.

⁷ Manifest destiny -termistä käytän sen alkuperäistä englanninkielistä nimeä, vaikka se on myös suomennettu ”kutsumuskohtaloksi”. Manifest destiny on silti yleisempi myös suomenkielisissä tutkimuksissa.

Walkerin tapaus ei ollut ainoa laatuaan, vaan hän oli kuuluisin ja menestynein 1850-luvun yhdysvaltalaisista kansalaissotilaista, jotka pyrkivät laajentamaan Yhdysvaltain vaikutusvaltaa erityisesti Latinalaiseen Amerikkaan. Ilmiötä kutsuttiin sisällissotaa edeltäneessä Amerikassa ”filibusterismiksi” ja sen edustajia ”filibustereiksi”. Filibustereilla tarkoitettiin tuolloin yhdysvaltalaisia, jotka toteuttivat tai suunnittelivat yksityisiä sotilasretkikuntia valtioihin, joilla virallisesti oli Yhdysvaltain kanssa neutraalit välit. ”Filibuster”-termi pohjautui espanjankieliseen palkkasoturia, rosvoa tai piraattia tarkoittavaan sanaan ”filibustero”, ja se tuli Yhdysvalloissa yleiseen käyttöön 1850-luvun alussa.⁸

Filibuster-ilmiön kukoistusaika oli Yhdysvaltain-Meksikon sodan 1846–48 ja vuonna 1861 alkaneen Yhdysvaltain sisällissodan välinen aika.⁹ Pyrkimyksenä oli tapauksesta riippuen useimmiten joko uuden osavaltion hankkiminen tai itsenäisen, yhdysvaltalaisen mallin mukaisen tasavallan luominen.¹⁰ Walkerin ohella filibustereista tunnetuin oli venezuelalaissyntyinen Narciso López, joka yritti liittää Kuuban Yhdysvaltoihin vuosina 1849–1851.¹¹

Tennesseen Nashvillessa vuonna 1824 syntynyt William Walker oli ennen valloitusretkiään kouluttautunut yhdysvaltalaisissa ja eurooppalaisissa yliopistoissa lääkäriksi ja lakimieheksi, ja lisäksi hän oli toiminut sanomalehtitoimittajana.¹² Walker alkoi kuitenkin ajatella, että hänen elämäntehtävänänsä ja kohtalonaan olisi saavuttaa jotain suurta. Hän alkoi visualisoida itsensä suurena amerikkalaisena sotilasjohtajana, joka laajentaisi Yhdysvaltain vaikutusvaltaa.¹³

Nicaraguan valloituksen jälkeen William Walkerista tulikin suuressa osaa Yhdysvaltoja juhlittu sankari ja hänelle annettiin lisänimi ”The Grey-Eyed Man of Destiny”. Moni amerikkalainen näki hänen toteuttavan Yhdysvaltain manifest destinyä. Yhdysvalloissaan suhtautuminen Walkeriin ei silti ollut yksiselitteisen ihailevaa. Manifest destinyn

⁸ Filibuster-termillä on sittemmin alettu tarkoittaa päätöksenteon tahallista hidastamista kongressissa, mutta sen alkuperäinen merkitys oli eri. Englanniksi on käytetty myös termiä ”freebooter”, mutta 1850-luvulla käytettiin yleisimmin termin espanjankielistä muotoa. *New-York Daily Times* tosin kirjoitti sen muodossa ”fillibuster”. May 2002, xi; Lipski 1982, 213–215.

⁹ Haynes 1997, 6.

¹⁰ Acuña 2015, 189.

¹¹ May 2002, 1–2.

¹² Rosengarten 1976, 1–2; Dando-Collins 2008, 6–8.

¹³ Rosengarten 1976, 9, 40.

luonteesta kiisteltiin, eivätkä kaikki allekirjoittaneet sen tarpeellisuutta ylipäätään. Sisällissotaa kohti ajautuvassa kansakunnassa Walkerin motiivit vaikuttivat ristiriitaisilta ja niistä kiisteltiin.

Yksityiset sotilasretkikunnat vieraisiin maihin saivat lehdistön huomion ja niihin liittyvistä tapahtumista ja taisteluista raportoitiin jopa useita viikkoja peräkkäin. Ilmiö näkyi teatterissa, musiikissa, mainonnassa ja kirjallisuudessa. Kotimaassa ja ulkomailla filibusterit tuomittiin usein piraateiksi, mutta toisaalta suuri osa amerikkalaisista piti heitä sankareina.¹⁴ Mayn mukaan filibuster-ilmio oli osuva esimerkki aikakauden romanttisesta hengestä. Filibustereiden nähtiin toteuttavan Yhdysvaltain kohtaloa ottaa vähitellen haltuun koko Amerikan manner.¹⁵ Yhdysvaltain hallinto ei silti näitä retkikuntia virallisesti tukenut, sillä ne rikkoivat Yhdysvaltain neutraliteettipoliittikkaa ja -lakeja¹⁶. Yhdysvaltain hallinnon ja viranomaisten toimet neutraliteettilakien valvomiseksi olivat kuitenkin usein tehottomia, tai lain rikkomista jopa katsottiin läpi sormien, riippuen hallinnon ja viranomaisten omista intresseistä.¹⁷

Filibuster-retkien laittomuudesta huolimatta tuhannet yhdysvaltalaiset¹⁸ sekä myös muiden maiden kansalaiset¹⁹ liittyivät näihin retkikuntiin tai osallistuivat niiden rahoittamiseen ja suunnitteluun.²⁰ Esimerkiksi Walkerin armeijassa taistelleiden lukumäärän arviot vaihtelevat 2500 ja 10 000 välillä.²¹ Historioitsija Amy S. Greenberg toteaa, että filibusterismi oli Yhdysvaltain-Meksikon sodan ja sisällissodan välillä lähestulkoon ”krooninen tauti”.²²

Herättämästään huomiosta huolimatta Walkerin retket jäivät Yhdysvalloissa vähitellen unohduksiin.²³ Keski-Amerikassa Walkeria sen sijaan ei ole unohdettu, vaan häntä pidetään siellä yhä yhdysvaltalaisen imperialismin symbolina.²⁴ Walkeria vastaan vuonna

¹⁴ May 2002, xii–xiii.

¹⁵ May 2002, 7.

¹⁶ Yhdysvaltain vuoden 1818 *Neutrality Act* kielsi Yhdysvaltain kansalaisilta sotilasoperaatiot valtioita vastaan, joiden kanssa Yhdysvallat oli neutraaleissa väleissä. May 2002, 7.

¹⁷ McPherson 1988, 112.

¹⁸ Termi ”yhdysvaltalainen” käsittää tässä yhteydessä myös hiljattain yhdysvaltoihin tulleet siirtolaiset, esimerkiksi irlantilaiset, joita Walkerin joukoissa oli huomattava määrä. Filibuster-retkikuntiin liittymällä siirtolaiset toivoivat esimerkiksi parantavansa taloudellista ja sosiaalista asemaansa. Greenberg 2005, 53.

¹⁹ Dando-Collins 2008, 267.

²⁰ May 2002, xii–xiii.

²¹ Dando-Collins 2008, 333.

²² Greenberg 2005, 33.

²³ May 2002, xiii.

²⁴ May 2002, 293–296; Rosengarten 1976, 210–211.

1856 käydyn voitokkaan San Jacinton taistelun vuosipäivä on Nicaraguassa ”toinen itsenäisyyspäivä”;²⁵ Costa Rican pääkaupungissa San Josessa taas on patsas, joka esittää Walkerin karkottamista Keski-Amerikasta.²⁶

Yhdysvaltain alueen kasvattamisen sijaan Walkerin ja muiden yhdysvaltaisten sekaantuminen Keski-Amerikan asioihin itse asiassa esti Yhdysvaltain laajentumista ja vaikeutti taloudellista levittäytymistä tropiikkiin. Sotaretket neutraaleihin maihin johtivat eturistiriitoihin ja kriiseihin Euroopan suurvaltojen kanssa ja olivat osaltaan luomassa syvää epäluuloa ja amerikkalaisvastaisuutta Meksikossa, Kuubassa ja Keski-Amerikassa.²⁷

1.2 Yhdysvaltain ekspansion oikeutus ja Nicaraguan päätyminen sen kohteeksi

Isosta-Britanniasta vuosien 1775–1783 vapaussodassa irtautunut Yhdysvallat laajensi itsenäistymisensä jälkeen voimakkaasti aluettaan länteen ja etelään. Itärannikon kolmesta toista englantilaissiirtokunnasta alkunsa saaneesta valtiosta oli 1850-luvulle tultaessa muodostunut alueellinen suurvalta. Yhdysvaltain ulkopoliittikkaa 1800-luvulla leimasi näkemys ekspansion välttämättömyydestä. Uudet alueet tarjoaisivat kasvavalle väestölle tasapuoliset mahdollisuudet luoda oma kohtalonsa. Jatkuva dynaaminen ekspansio nähtiin näin ollen kansakunnan vapauden ja kehityksen elinehtona.²⁸

Yhdysvaltain sisällissotaa edeltävää aikaa on pidetty ekspansion ja amerikkalaisen kulttuurin rakentumisen aikakautena, jolloin Yhdysvallat erottautui selkeästi eurooppalaisuudesta erilliseksi kokonaisuudeksi ja uudenlaiseksi valtioksi.²⁹ Yksi Yhdysvaltain perustajaisista, Thomas Jefferson, oli jo 1800-luvun alussa kaavailut Yhdysvalloista tulevan ”vapauden imperiumi”³⁰, joka toimisi suunnannäyttäjänä maailman demokratiakehityksessä.³¹

²⁵ Rosengarten 1976, 153.

²⁶ Harrison 2004, 1–2.

²⁷ May 2002, xiii.

²⁸ Hunt 2009, 29–35.

²⁹ Könönen 2002, 5–6.

³⁰ Engl. ”Empire for Liberty”.

³¹ Tasavaltainen Yhdysvallat edusti uudenlaista ja ainutlaatuista valtiota aikana, jolloin monarkia oli valitseva hallitusmuoto. Stephanson 1995, 18–22.

Vuosisadan puoliväliin tultaessa Yhdysvaltain viimeisimmät suuret aluelisäykset olivat 1846–48 Meksikon vastaisen sodan myötä hankitut nykyiset Arizonan, New Mexican ja Kalifornian sisältävät laajat alueet.³² Sota Meksikoa vastaan ja suuren osan sen alueista kaappaaminen Yhdysvaltain hallintaan oli merkittävä osoitus Yhdysvaltain sotilaallisesta voimasta ja samalla se nähtiin todisteena manifest destinyn olemassaolosta. Yhdysvallat ulottui nyt valtamereltä toiselle, joten manifest destinyn alkuperäinen tavoite oli saavutettu.³³ Silti suuri osa kansasta ei nähnyt syytä lopettaa laajenemista Teksasin liittämiseen osavaltioksi 1845 tai Kalifornian liittämiseen 1848, vaan toivoi ekspansion jatkuvan. Nyt kun länteen laajentuminen oli suoritettu, katseet kohdistuivat etelään, etenkin Kuubaan, Meksikoon ja Keski-Amerikkaan.³⁴ Yhdysvaltain hallinnon kamppaillessa sisäisten ongelmien kanssa 1850-luvulla aloite siirtyi kansalaisten käsiin. Filibusterismi voidaan siis nähdä kansalaisten toteuttamana Yhdysvaltain ekspansionistisen ulkopolitiikan jatkeena.

Keski-Amerikassa sijaitseva Nicaragua herätti Yhdysvaltain kiinnostuksen 1840-luvun lopulla. Nicaraguan läpi kulki Atlantin ja Tyynenmeren yhdistävä laivareitti, joka ennen Yhdysvaltain itä- ja länsirannikon välisen rautatien valmistumista oli nopein ja kätevin tapa päästä rannikolta toiselle.³⁵ Liikenne Nicaraguan kautta kiihtyi, kun Kaliforniasta 1840-luvun lopulla löydettiin kultaa. Kullan löytyminen johti massamuuttoon itärannikon suurkaupungeista Kaliforniaan nopean rikastumisen toivossa, ja Nicaraguan kautta matkasi vuosien 1849–68 välillä 68 000 ihmistä.³⁶ Aiemmin merkityksettömänä nähdystä pikkuvaltiosta tuli yhdysvaltalaisien taloudellisten intressien kohde. Yhdysvaltalaisliikemiehet alkoivat suunnitella kanavaa Nicaraguan poikki, mihin Yhdysvallat sai Nicaraguulta oikeudet 1849. Vastineeksi Yhdysvallat lupasi suojella Nicaraguua muiden suurvaltojen pyrkimyksiltä.³⁷

Toisena syynä kiinnostukseen Nicaraguua kohtaan oli halu vastustaa Ison-Britannian vaikutusvallan kasvamista Keski-Amerikassa. Yhdysvaltain presidentti James Monroe oli 1823 pukenut sanoiksi niin kutsutun Monroen opin, jossa Yhdysvallat kehotti Euroopan suurvaltoja olemaan lisäämättä vaikutusvaltaansa läntisellä pallonpuoliskolla, ja samalla

³² Hunt 2009, 29–35.

³³ Rosengarten 1976, 10

³⁴ Rosengarten 1976, 10.

³⁵ Atlantilta Tyynellemerelle kulkiessa reittiin kuului San Juan -jokea pitkin kulkeminen Nicaraguajärvelle sekä tämän jälkeen vain 12 mailin matka maata pitkin Tyynellemerelle. Tätä Kalifornian-reittiä eli ”transit routea” pitkin matka New Yorkista San Franciscoon kesti vain noin 22 päivää. Gobat 2005, 23.

³⁶ Panaman reittiä taas hyödynsi tänä aikana 49 000 ihmistä. Valtonen 2001, 227–228, 326–327.

³⁷ Valtonen 2001, 326–327.

Yhdysvallat pysyisi erossa Euroopan asioista.³⁸ Lisäksi Monroen doktriini oli myös eräänlainen lähtökohta Yhdysvaltain ja Latinalaisen Amerikan vaikealle suhteelle, sillä se osoitti Yhdysvaltain näkevän Latinalaisen Amerikan omana takapihanaan.³⁹

Monroen ja muiden yhdysvaltalaisien kehotuksista huolimatta Britannian vaikutusvalta Keski-Amerikassa 1840–50-luvuilla oli suurta. Esimerkiksi Nicaraguaan nimellisesti kuulunut Atlantin rannikko, niin kutsuttu Moskiittorannikko, oli pitkään Englannin protektoraattina.⁴⁰ Yhdysvallat ja Britannia pääsivät aluekiistoista yhteisymmärrykseen vuoden 1850 Clayton-Bulwer -sopimuksessa, jossa nämä lupasivat, että kumpikaan ei valloittaisi, linnoittaisi tai uudisasuttaisi mitään osaa Keski-Amerikasta, ja että mahdollinen kanavahanke alueen läpi olisi molemminpuolinen.⁴¹ Sopimuksesta huolimatta maiden välinen kilpailu alueesta ei ollut ohi.⁴²

Tennesseeeläinen William Walker saapui Nicaraguaan kesäkuussa 1855 noin 60 amerikkalaisen palkkasotilaan joukolla.⁴³ Virallisesti Walker oli Nicaraguassa auttamassa vuonna 1854 alkaneen sisällissodan kapinallista osapuolta, ja sotilaallisesta avusta vastineeksi hänelle luvattiin vastineeksi maata.⁴⁴ ”Kehittymättömän valtion auttamisen” lisäksi Walker näki tämän luonnonresursseiltaan rikkaan mutta harvaan asutun valtion myös sopivana kohteena levittää amerikkalaista vaikutusvaltaa ja arvoja.⁴⁵ Nicaraguan läpi kulkevaa laivareittiä hallinneen yhdysvaltalaisyhtiö Accessory Transit Companyn taloudellisen tuen avulla liberaalipuolue ja Walkerin ”amerikkalainen falangi” voittivat vastustajansa Nicaraguan konservatiivipuolueen ja saivat koko maan haltuunsa.⁴⁶ Walker nimitti itsensä asevoimien komentajaksi, ja tuhansia amerikkalaisia muutti maahan tämän lupaaman kullan ja viljelymaan perässä.⁴⁷

³⁸ Renehan 2007, 8–9.

³⁹ LaRosa & Mora 2007, 1–5.

⁴⁰ Valtonen 2001, 326–327.

⁴¹ Woodward 1991, 30.

⁴² Kiistaa syntyi muun muassa San Juan del Norte (Greytown) asemasta, jonka sijainti oli tärkeä Kalifornian-reitin avainkohdassa Atlantin rannikolla. Dando-Collins 2008, 3–4.

⁴³ Dando-Collins 2008, 46.

⁴⁴ May 2002, 47.

⁴⁵ Dando-Collins 2008, 41–42.

⁴⁶ May 2002, 47; Woodward 1991, 30.

⁴⁷ Mcpherson 1988, 112.

Heinäkuussa 1856 Walker valittiin itsensä Nicaraguan presidentiksi.⁴⁸ Samaan aikaan hänen vastustajansa vastustajat yrittivät kukistaa hänet. Walkeria vastustivat hänen ekspansioyrityksiään naapurimaihin pelänneet Costa Rican valtio ja myöhemmin myös muut Nicaraguan naapurivaltiot Honduras, Guatemala ja El Salvador, sekä kasvava joukko vastustajia Nicaraguan ja Yhdysvaltain sisällä.⁴⁹ Lisääntyvän painostuksen alla Walker joutui toukokuussa 1857 palaamaan Yhdysvaltoihin.⁵⁰ Hän palasi Keski-Amerikkaan useita kertoja päästäkseen takaisin vallankahvaan, kunnes hänet teloitettiin Hondurasissa vuonna 1860. Walker kutsui itseään tittelillä ”Nicaraguan presidentti” kuolemaansa asti.⁵¹ Arvioiden mukaan kaikkiaan noin 2500–10 000 amerikkalaista oli seurannut Walkeria tämän yrityksissä regeneroida Keski-Amerikka, ja vähintään puolet näistä kuoli taisteluissa tai tauteihin.⁵²

1.3 Tutkimustilanne

Herättämästään huomiosta huolimatta Walker ja filibusterismi ovat yhdysvaltalaisessa historiatietoisuudessa jääneet kuriositeetiksi. Historioitsijoiden, kirjailijoiden sekä elokuvantekijöiden⁵³ yrityksistä huolimatta hyvin harva Yhdysvalloissa on nykyään kuullut hänestä.⁵⁴ Robert E. Mayn sanoin yhdysvaltalaisyleisö on 1900-luvun alusta lähtien kehittänyt kollektiivisen muistinmenetyksen aiheesta.⁵⁵ May arvelee tuntemattomuuden syyksi esimerkiksi sen, että tapahtumat jäivät pian alkaneen, mittakaavaltaan suuremman Yhdysvaltain sisällissodan varjoon.⁵⁶

⁴⁸ Mcpherson 1988, 113.

⁴⁹ Walkerin vastustajia tuki, rahoitti ja aseisti muun muassa Britannian laivasto, joka yritti estää Yhdysvaltain vaikutusvallan kasvua alueella, sekä yhdysvaltalainen höyryliikennepohhatta Cornelius Vanderbilt, jonka liiketoimia Walkerin toimet olivat vahingoittaneet. Walkerin pääasialliset rahalliset tukijat olivat nimittäin Vanderbiltn kilpailijat, Nicaraguan reitin liikennöintioikeuksia havittelevat liikemiehet Charles Morgan ja Cornelius K. Garrison. Nicaraguasta tuli siis Walkerin toimien myötä paitsi taistelukenttä Keski-Amerikan valtioiden sekä Yhdysvaltain ja Britannian välillä, myös Yhdysvaltain sisäisten talousintressien yhteenoton arena. May 2002, 48, 175.

⁵⁰ Rosengarten 1976, 173–175.

⁵¹ Rosengarten 1976, 204.

⁵² Dando-Collins 2008, 333.

⁵³ Alex Coxin ohjaamassa ja Ed Harrisin tähdittämässä elokuvassa *Walker* (1987) historiallinen Nicaraguan valloitusretki toimii satiirisena vertauskuvana ja kommentaarina elokuvan tekohetkellä käynnissä olleille Yhdysvaltain interventioille Keski-Amerikassa. Walkerin tuntemattomuus yleisölle saattoi vaikuttaa siihen, että elokuva menestyi Yhdysvalloissa huonosti ja käytännössä lopetti Coxin Hollywood-uran; Nicaraguassa elokuva sen sijaan oli menestys. Harrison 2004, 171; May 2002, 295.

⁵⁴ May 2002, xiii.

⁵⁵ May 2002, 293.

⁵⁶ May 2002, xiii.

Oma osansa Walkerin tarinan sivuuttamiseen voi olla sillä, että Walkerin ja muiden filibustereiden pyrkimykset lopulta epäonnistuivat, eivätkä ne johtaneet pitkäaikaisiin alue-laajennuksiin. Walker kuuluu menestyksistään huolimatta historian häviäjiin. Historioitsija Richard Slotkin esittää, filibuster-ilmiötä ei ole otettu vakavasti, sillä yhdysvaltalaiset eivät lopulta saaneet siitä juuri mitään hyötyjä.⁵⁷ Amy S. Greenbergin mukaan on ymmärrettävää, ettei filibuster-retkiä korosteta Yhdysvaltain historioteoksissa, kun ottaa huomioon aggressiivisen ekspansionismin laittomuuden ja moraalisestikin arveluttavan luonteen.⁵⁸

Suuren yleisön muistamattomuudesta huolimatta filibusterismia on käsitelty historiantutkimuksessa ja kirjallisuudessa 1900-luvun alusta lähtien. Etenkin 1900-luvun alkupään teoksissa näitä 1850-luvun seikkailijoita on kuitenkin käsitelty varsin romantisoivaan sävyyn.⁵⁹ 1970-luvulta lähtien Walkerin invaasio Nicaraguaan on nähty uudenlaisessa valossa, osana yhdysvaltalaisekspansionismin pitkää historiaa. Etenkin Vietnamin sodan vaikutuksesta yhdysvaltalaisista ekspansionismia ja manifest destinyä on alettu historiantutkimuksessa problematisoida ja tarkastella kriittisemmin.⁶⁰

Historioitsijoiden kiinnostus filibuster-ilmiöön on viime vuosina ja vuosikymmeninä lisääntynyt. Erityisen laajasti aihetta on tutkinut Robert E. May, joka teoksessaan *Manifest Destiny's Underworld: Filibustering in Antebellum America* (2002) pureutuu syvästi filibusterismiin ilmiönä ja sen suhteutumiseen manifest destiny -ideologiaan. Samalla hän esittää katsauksen filibusterismin näkymisestä yhdysvaltalaisessa politiikassa ja kulttuurissa 1850-luvulla. May katsoo, että filibusterismin merkitystä on historiankirjoituksessa aliarvioitu, sillä se oli omana aikanaan ilmiö, joka läpäisi koko yhdysvaltalaisen kulttuurin.⁶¹

Yhdysvaltain ja Nicaraguan suhteita on tutkinut Michel Gobat kirjassaan *Confronting the American Dream: Nicaragua under U.S. imperial rule* (2005). Gobat näkee, että Yhdysvaltain yrityksillä dominoida Keski-Amerikan suurinta maata on pitkä historia, joka ulot-

⁵⁷ Slotkin 1998, 244.

⁵⁸ Greenberg 2005, 32–33.

⁵⁹ May 2002, xiii.

⁶⁰ Harrison 2004.

⁶¹ May 2002.

tuu Yhdysvaltain perustamiseen asti. Yhdysvaltain interventiot, joista Walkerin retki voidaan laskea ensimmäiseksi, ovat Gobatin mukaan muokanneet harvaa valtiota yhtä paljon kuin Nicaraguaa.⁶²

Historiallinen William Walker oli ristiriitainen hahmo, jonka motiiveista ovat kiistelleet sekä aikalaiset että historioitsijat. Walkerin kuolemasta lähtien monet historioitsijat ovat esittäneet, että Walkerin motivaationa hyökätä Nicaraguaan oli orjuuden levittäminen, mutta tätä käsitystä on sittemmin kyseenalaistettu. Nykyisin useimpien historioitsijoiden konsensusena on, että Walker oli opportunisti, jonka motivaationa oli ennen kaikkea egoistinen kunnian ja vallan himo. Näillä linjoilla ovat esimerkiksi Frederic Rosengartenin⁶³ sekä Stephen Dando-Collinsin⁶⁴ Walkeria käsittelevät elämäkertateokset sekä Robert E. May, joiden mukaan Walkerin ambitiona oli tehdä koko Keski-Amerikasta oma henkilökohtainen imperiumi.⁶⁵

Vähäisestä tunnettuudestaan huolimatta William Walker onkin henkilönä kiehtonut historioitsijoita ja kirjailijoita jo yli 150 vuoden ajan. Brady Harrison esittää teoksessaan *Agent of Empire: William Walker and the Imperial Self in American Literature* (2004), että Walkerin hahmosta on muodostanut amerikkalaisen imperialismien synkkä isoisä ja haamu, joka ilmestyy aika ajoin kummittelemaan. Voidaan katsoa, että hänen henkilökohtaiset moraaliset ongelmansa heijastelivat ja heijastelevat edelleen laajempia ongelmia amerikkalaisessa ekspansioajattelussa, jossa interventioita esimerkiksi Latinalaiseen Amerikkaan on perusteltu demokratian ja edistyksen avulla.⁶⁶

Walkerin ristiriitaiseen ja kiisteltyyn luonteeseen tarttuu myös Jeremy Duda teoksessaan *If This Be Treason: The American Rogues and Rebels Who Walked the Line* (2016). Dudan tutkimus käsittelee yhdysvaltalaisia henkilöitä, jotka ovat kulkeneet sankaruuden ja petturuuden sekä laillisuuden ja laittomuuden rajamaastossa. Walker sopii tähän määrittelmään hyvin, sillä hän jakoi ja jakaa edelleen mielipiteitä. Teos onkin näkökulmaltaan

⁶² Yhdysvallat puuttui Nicaraguan politiikkaan 1900-luvulla useita kertoja, esimerkiksi vuosina 1912–1933 maa oli Yhdysvaltain miehittämä. Gobat 2005.

⁶³ *Freebooters must die! The life and death of William Walker, the most notorious filibuster of the nineteenth century*, 1976.

⁶⁴ *Tycoon's War: How Cornelius Vanderbilt Invaded a Country to Overthrow America's Most Famous Military Adventurer*, 2008.

⁶⁵ Dando-Collins 2008, 341–342; May 2002, xiii; Rosengarten 1976.

⁶⁶ Harrison 2004, 1–4.

kiinnostava, sillä se pohtii, miksi Yhdysvaltain lakeja ja kansainvälisiä sopimuksia pilkkanaan pitänyt Walker oli aikanaan niin juhlittu.⁶⁷

Amy S. Greenberg on teoksessaan *Manifest Manhood and the Antebellum American Empire* (2005) käsitellyt filibusterismia kulttuurihistoriallisesta näkökulmasta. Teos tarkastelee 1850-luvun käsityksiä miehuudesta ja sankaruudesta ja siitä, miksi filibuster-retkille lähdettiin ja minkälainen tausta niille lähtijöillä oli. Lisäksi Greenberg pohtii teoksessaan William Walkerin sankarikuvaa ja ”Grey-eyed man of destiny” -legendan syntyä. Hänen mukaansa fyysisesti pienikokoisen miehen sankarikuvaa alettiin rakentaa siniharmaiksi ja määrätietoisiksi kuvailtujen silmien kautta. Kutsumanimeen liitetty ”kohtalo”-sana taas viittasi siihen, että manifest destiny ei enää ollut pelkkä unelma vaan sen toteuttaja oli saapunut.⁶⁸

Walter Johnsonin teos *River of Dark Dreams: Slavery and Empire in the Cotton Kingdom* (2013) tutkii filibuster-ilmiota etelävaltioiden orjatalouden levittämisen ja sisällissotaan johtaneen kehityksen näkökulmasta. Johnson näkee, että kiistat ekspansiosta olivat jopa suuremmassa roolissa sisällissodan syttymisessä kuin Yhdysvaltain rajojen sisäiset kiistat uusien osavaltioiden asemasta. Johnsonin näkemyksen mukaan sisällissodan taustojen tutkimukset ovat keskittyneet nykyisten Yhdysvaltain rajojen sisäpuolisiin tapahtumiin ja lukittautuneet tiettyihin pohjoisen ja etelän rajoihin. Tämän Johnson näkee anakronistisena, sillä Yhdysvalloista 1861 eronneet Konfederaation muodostaneet etelävaltiot olisivat voineet näyttää hyvinkin erilaisilta, mikäli Kuuba ja Nicaragua olisi saatu osaksi etelävaltioita. On unohdettu vaihtoehtoiset historiat ja se, mitkä olivat etelävaltiolaisten tavoitteet 1850-luvulla ja miten he aikoivat toteuttaa ne.⁶⁹

Mielenkiintoisena näkökulmana filibusterismin tutkimukseen on sen liittäminen Yhdysvaltain rajaseudun valloitukseen liittyvän kehityksen osaksi. Tällaisena sen näkee Richard Slotkin teoksessaan *The Fatal Environment: The Myth of the Frontier in the Age of Industrialization 1800-1890* (1998). Slotkinin mukaan kansakunnan rajojen laajenemisen

⁶⁷ Duda 2017.

⁶⁸ Greenbergin mukaan taloudellisesta vauraudesta oli 1800-luvun Yhdysvalloissa tullut eräänlainen miehen mitta: sen sijaan vähemmän varakkaammat saattoivat osoittaa sankaruutensa osallistumalla uskaliaisiin ja kunniallisiin filibuster-seikkailuihin ja sitä myötä myös vaurastua. Greenberg 2005.

⁶⁹ Keskeisenä osana 1850-luvun pohjoisen ja etelän välisiä kiistoja oli kysymys siitä, tulisiko uusista osavaltioista ”orjavaltoita” vai ”vapaita valtioita”. Johnsonin mukaan 1850-luvulla Kuuba ja Nicaragua olivat tärkeämpiä kiista-alueita kuin esimerkiksi Kansas. Nämä alueet olisivat lämpimämmän ilmastonsakin vuoksi olleet orjataloudelle huomattavasti kannattavampia kuin keskilämmen Kansas. Johnson 2013.

myötä yhdeksi amerikkalaisuuden suurimmista kiintopisteistä muodostui rajaseutu, jolta uudisasukkaat janosivat yhä uusia alueita vaaroista ja esteistä piittaamatta.⁷⁰ Rajaseudun valloitus oli koko amerikkalaisuutta määrittävä kokemus, jonka nähtiin muovanneen Yhdysvallat sellaiseksi kuin se oli, eli ainutlaatuisiksi valtioksi, joka oli moraalisesti, eettisesti ja taloudellisesti ylivoimainen ”vanhaan maailmaan” verrattuna. Slotkin esittää, että yhdysvaltalaisekspansionistit näkivät William Walkerin valloitusretket muunnelmana Yhdysvaltain rajaseudun sitkeistä uudisraivaajista. Siinä missä rajaseudun uudisraivaajat syrjäyttivät preerioiden viljeilyä pidettyjä intiaaniheimoja, Walker pyrki syrjäyttämään valaistumattomina nähdyt trooppisen Keski-Amerikan kansat edistyksen nimissä.⁷¹

Victor H. Acuña on tutkinut filibusterismia kulttuurien kohtaamisen näkökulmasta artikkelissaan “Connected Histories of the United States, Nicaragua, and Costa Rica: The Memories of the War against the Filibusters of 1855 to 1857” (2015). Acuñaan mukaan Keski-Amerikan maille sota Walkeria vastaan oli kansallisuutta määrittävä konflikti, joka samalla erotti Latinalaisen Amerikan englanninkielisestä Amerikasta erilliseksi alueeksi, Anglosaksisen Amerikan vastakohtaksi.⁷² Hän huomauttaa, että yhdysvaltalainen aihetta koskeva tutkimus on keskittynyt yksinomaan englanninkielisiin lähteisiin ja on unohtanut keskiamerikkalaisten oman toimijuuden.⁷³ Myös oma tutkimukseni kieltämättä syyllistyy yhdysvaltalaisen lähteiden suosimiseen. Tämä on kuitenkin perusteltua sen vuoksi, että tutkimuskohteina ovat yhdysvaltalainen lehdistö ja ekspansioajattelu. Tutkielmani käsittelee siis Nicaraguan historian sijaan ensisijaisesti Yhdysvaltain historiaa.

Vaikka aihetta on tutkittu lukuisista näkökulmista, on siihen liittyvä lehdistötutkimus jäänyt varsin vähäiseksi huolimatta lehdistön kiistattomasta merkityksestä mielipiteiden muodostajana. Walkerin ja Yhdysvaltain lehdistön suhdetta käsitteleviä tutkimuksia on melko vähän, vaikka sitä useissa tutkimuksissa sivutaankin. Lehdistösuhdetta käsittelevät kuitenkin Ian Braterin kandidaatintutkielmaa vastaava työ “*The Grey Eyed Man of Destiny*” and the American Press (2004) sekä Jeffrey A. Zemlerin artikkeli *The Texas Press and William Walker in Nicaragua* (1986). Braterin työ esittää yleisen läpileikkauksen Walkerin lehdistösuhteesta, kun taas Zemler keskittyy Teksasin lehdistöön. Näiden tutkimusten kautta selviää, miten keskeinen rooli lehdistöllä oli ensin Walkerin sankaritarinan

⁷⁰ Slotkin 1998.

⁷¹ Slotkin 1998.

⁷² Acuña 2015, 183–184.

⁷³ Acuña 2015, 195.

luonnissa ja sitten sen romuttamisessa. Oma työni tuo tähän tutkimuskenttään uutta pu-reutumalla siihen, millaisen kuvan puolueetonta ja tasapuolista otettaan korostava sano-malehti *New-York Daily Times* antoi kiistellystä aiheesta.

1.4 Tutkimuskysymys, alkuperäisaineisto ja metodi

Tutkimuskysymyksenäni on, millainen kuva Nicaraguan valloittaja William Walkerista *New-York Daily Timesin* sivujen kautta välittyy, mitkä tekijät vaikuttivat tämän kuvan muodostumiseen ja millä tavalla lehti itse otti aiheeseen kantaa. Pääkysymyksen ohella tarkastelen sitä, miten lehti suhtautui manifest destiny -ideologiaan ja Walkeriin sen to-teuttajana, sekä millä tavoin lehden uutisointi ja suhtautuminen aiheeseen muuttui vuo-sien 1855 ja 1857 välillä.

Alkuperäisaineistonani toimii sanomalehti *New-York Daily Times*, ja ajallisesti tutkiel-mani rajautuu Walkerin lähdöstä Nicaraguaan keväällä 1855 hänen paluuseensa Yhdys-valtoihin alkukesästä 1857. Tärkeimpänä lähteenä ovat lehden Walkeria ja Nicaraguan tilannetta kommentoivat pääkirjoitukset, mutta näitä täydentämään käytän lehden uutis-katsauksia sekä kirjeenvaihtajien raportteja. Tutkimuksessa on mukana yhteensä 42 leh-tikirjoitusta. Näistä 15 on pääkirjoituksia, 19 uutiskatsauksia, 4 kirjeenvaihtajien juttuja sekä lisäksi 4 muuta kirjoitusta. Nämä juttutyypit poikkeavat toisistaan esimerkiksi siinä, että uutiskatsauksien tehtävänä oli julkaista yleisölle tuoretta ja kattavaa informaatiota nopeasti, kun taas toimituksen omat, tarkemmin punnitut näkemykset tulivat esiin erityi-sesti pääkirjoituksissa.

Tutkimuksessa mukana ovat käytännössä kaikki aikavälillä ilmestyneet Walkerin Nica-raguan operaatiota suoraan käsittelevät pääkirjoitukset, joiden kautta tutkin lehden toimi-tuksen näkemyksiä ja niiden muuttumista. Kirjeenvaihtajien raporteista mukana on suurin osa aikavälillä ilmestyneistä, ja niiden kautta selvitän, millä tavalla paikalla olleet rapor-toivat Nicaraguan tapahtumista. Uutiskatsauksia, silminnäkijöiden kertomuksia ja haas-tatteluja on paljon, ja tutkimuksessa niistä on suoraan mukana vain osa. Niiden avulla tutkin ja havainnollistan lehden uutispolitiikkaa eli sitä, millaisia uutisia lehti päätti jul-kaista ja millaisia ääniä lehden sivuilla kuului.

Painotekniikan kehittyminen mahdollisti 1830-luvulla sanomalehtien halvemman ja nopeamman painattamisen, minkä ansiosta lehtien levikki kasvoi. Tätä massayleisön tarpeisiin suunnattua formaattia alettiin kutsua ”penny press” -sanomalehdistöksi, sillä lehdet olivat nyt saavutettavissa myös vähemmän varakkaille kansanosille.⁷⁴ Näiden pennilehtien hinta vaihteli yhden ja kahden sentin välillä, esimerkiksi *New-York Daily Timesin* hinta oli 1850-luvulla kaksi senttiä.⁷⁵

Painotekniikan kehittymisen lisäksi myös kommunikaatio nopeutui vuosina 1830–1860 lennättimen, rautateiden ja höyrylaivojen ansiosta.⁷⁶ Samalla aikavälillä Yhdysvaltain väkiluku kasvoi 12 miljoonasta 30 miljoonaan, joten potentiaalisten lehtitilaajien määrä kasvoi. Myös sanomalehtien määrä lisääntyi noin tuhannesta kolmestasadasta neljääntuhanteen. Päivittäisten sanomalehtien määrä kasvoi parista kymmenestä lähes neljänsataan.⁷⁷

Vaikka Yhdysvaltain pääkaupunki oli Washington D.C., maan väkirikkain kaupunki oli New York noin 500 000 asukkaallaan. Samalla se oli myös maan ”sanomalehtipääkaupunki”, jonka suurimmat lehdet olivat myös koko Yhdysvaltain luetuimpia.⁷⁸ Yhdysvaltain suurimmilla sanomalehdillä oli 1850-luvulla enimmillään noin 70 000 lukijaa päivittäin, *New-York Daily Times* taas ilmoitti vuonna 1857 levikikseen 40 000.⁷⁹

Tutkimusajankohtana tuoreen sanomalehden *New-York Daily Timesin*⁸⁰ perustivat vuonna 1851 Henry J. Raymond ja George Jones vastapainoksi yhdysvaltalaiselle sensuurista vapaalle, mutta usein sensaatiohakuiselle ja puolueisiin sidotulle lehdistölle. Omien sanojensa mukaan lehden tavoitteena oli luoda informatiivinen ja vakava lehti, joka ei ajaisi kenenkään asiaa, vaan pohtisi tärkeitä kysymyksiä rehellisesti argumentoiden. Lehti lupasi olla konservatiivinen silloin, kun se on yleiseksi hyväksi, ja radikaali silloin, kun radikaalia muutosta tarvitaan.⁸¹ *New-York Daily Timesin* kertoi pyrkivänsä tasapuolisuuteen ja rehelliseen argumentointiin, ja se houkutteli markkinoinnissaan lukijoikseen puolueetonta uutisointia kaipaavia.

⁷⁴ Fellow 2010, 83.

⁷⁵ Davis 1921, 27.

⁷⁶ Brater 2004, 5.

⁷⁷ Fellow 2010, 83.

⁷⁸ Torvinen 1982, 187–189; Douglas 1999, 57.

⁷⁹ Davis 1921, 27.

⁸⁰ Lehden nimi muuttui nykyiseen muotoonsa *New York Times* loppuvuodesta 1857, hieman tutkimusajankohdan jälkeen.

⁸¹ Torvinen 1982, 187–189.

New-York Daily Timesin päätoimittaja Henry Raymond halusi luoda suurelle yleisölle suunnatun sanomalehden, joka kilpailisi New Yorkin ja samalla Yhdysvaltain suurimpien sanomalehtien *New York Heraldin* ja *New York Tribunen* kanssa. *New-York Daily Times* ilmoitti kirjoittavansa aiheesta kuin aiheesta konservatiivisten linjojen mukaan, mutta ilman kiihkoa. Lehden oli määrä olla valaistunut, rehellinen ja asiallinen, ”paras ja halvin päivittäinen koko perheelle suunnattu sanomalehti”. Lehden rationaalinen ja asiallinen sävy erottuikin *Fellow:n* mukaan suurimmasta osasta aikansa yhdysvaltalaisia sanomalehtiä, varsinkin kun samaan aikaan julkinen keskustelu oli polarisoitumassa ja koko liittovaltio repeytymässä kahtia.⁸²

Yhdysvaltain ja samalla maailman suurilevikkisin sanomalehti 1850-luvulla oli vuonna 1935 perustettu *New York Herald*, joka oli ollut yksi ensimmäisistä ”pennilehdistä”. Se oli riippumaton puolueista ja arvosteli muun muassa poliitikkoja ankarasti. Se oli kuitenkin suunnattu ensisijaisesti työtätekeväälle kansalle, keskittyi vahvasti sensaatio- ja rikosuutisiin, ja sen kielenkäyttö oli karkeaa.⁸³ *Heraldin* hallitsevasta asemasta huolimatta sitä arvosteltiin eikä sitä pidetty ”arvokkaana” lehtenä.⁸⁴ *New-York Daily Times* taas epäilemättä pyrki juuri arvostetuksi julkaisuksi, *Heraldin* vastakohtaksi, jollaiselle se näki markkinaraon.

Raymond halusi välttää toisaalta *Heraldin* päätoimittajan James Bennettin kyynistä ja skandaalinhakuista linjaa ja toisaalta *Tribunen* päätoimittajan Horace Greeleyn yltiöpäisen idealistista linjaa.⁸⁵ Raymond uskoi, että monet amerikkalaiset suhtautuivat kumpaankin lehteen varauksella, joten tarvittiin sanomalehti, joka olisi kaikkien epäilysten yläpuolella. Lehti, jonka voitaisiin luottaa kertovan uutiset puolueettomasti. Raymond teki alusta asti selväksi, että hänen lehtensä ei harjoittaisi sensaatiohakuisuutta eikä ristiretkenomaista kampanjoimista.⁸⁶

Tällä kunnianhimoisella periaatteella *New-York Daily Times* alkoi rakentaa lukijakuntaansa. Se halusi vedota nimenomaan lukijoihin, jotka etsivät kiihkotonta, rehellistä ja asiallista lehteä, jonka uutisointiin voisi luottaa. Lehden imago perustui luotettavuuteen

⁸² Fellow 2010, 105.

⁸³ Torvinen 1982, 34–35.

⁸⁴ Douglas 1999, 34.

⁸⁵ Greeley oli myös Henry Raymondin entinen työnantaja. Douglas 1999, 57.

⁸⁶ Douglas 1999, 57.

ja asiallisuuteen, ja samalta pohjalta voidaan katsoa rakentuneen myös sen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden. Tämä tekee lehdestä ainutlaatuisen tutkimuskohteen ja tarkastuskunan tutkimusajankohtaan.

Toisaalta *New-York Daily Timesia* voi tarkastella myös siitä näkökulmasta, että se oli 1850-luvulla vasta luomassa mainettaan. Tuore julkaisu ei vielä vuosina 1855–1857 ollut samankaltaisessa arvostetussa asemassa kuin mihin se on sittemmin noussut. Silti *New-York Daily Times* kartutti lukijakuntaansa nopeasti. Se onnistui jo ensimmäisten kymmenen viikon aikana saavuttamaan 10 000 painoksen levikin, mikä oli vastaperustetulle sanomalehdelle ennenäkemättömän nopea kasvu.⁸⁷ Vuonna 1857 lehden levikki oli 40 000, kun *New-York Heraldin* levikki oli samaan aikaan reilu 70 000.⁸⁸ Huolimatta kilpailijan etumatkasta *New-York Daily Timesin* asialliselle linjalle siis selkeästi oli tilausta.

Lehden tasapuolisuutta korostavasta julkisivusta huolimatta lehden perustaja ja päätoimittaja Henry J. Raymond oli samalla poliitikko ja kuului vastaperustettuun republikaanipuolueeseen.⁸⁹ Republikaaninen puolue oli perustettu 1854, ja sen pääajatuksena oli orjuuden leviämisen vastustaminen.⁹⁰ *New-York Daily Times* olikin varsin selkeästi suunnattu pohjoisen suurten kaupunkien asukkaille, kun taas ekspansionismin ja filibusterismin suurin kannatus tuli demokraattiselta puolueelta ja etenkin etelävaltioista.⁹¹ Tutkimuksessa on siis huomioitava Raymondin siteet republikaanipuolueeseen, joiden voidaan olettaa vaikuttaneen myös *New-York Daily Timesin* esittämiin mielipiteisiin ja uutispoliittiseen linjaan. Lehden päätoimittajan ja kustantajan poliittisten ja taloudellisten kytkösten selvittäminen voi avata lehdessä esiintyviä näkemyksiä, vaikkakin pitkälle menevien tulkintojen tekemisessä on syytä olla varovainen.⁹²

New-York Daily Times edusti päätoimittajansa poliittisista kytköksistä ja poliittisesta aktiivisuudesta huolimatta uudenlaista journalismia. Se ei ollut puolueiden rahoittama, vaan

⁸⁷ Douglas 1999, 58; Torvinen 1982, 188–189.

⁸⁸ Douglas 1999, 34; Davis 1921, 27.

⁸⁹ Torvinen 1982, 189.

⁹⁰ Puolueen mukaan vapaa työvoima oli taloudellisesti ja sosiaalisesti parempi kuin orjatyövoima, sillä se tarjosi työntekijöille mahdollisuuden nousta omistavaan asemaan. Foner 1995, 116; Foner 1995, ix.

⁹¹ May 2002, 119. Monet Walkerin kannattajista ja hänen joukkoihinsa lähtijöistä olivat silti New Yorkista tai muista pohjoisen suurista kaupungeista.

⁹² Boberg 2004, 42.

tulot perustuivat levikkiin, eli lehden tilaajat kattoivat kulut. Lehden ei siis tarvinnut nou-
datella puolueen linjaa, vaan myös politikointi tapahtui sen omilla ehdoilla.⁹³ Ennen kaik-
kea Henry Raymond halusi lehden olevan kattava ja dokumentoiva, ja pyrki julkaisemaan
kaikki mahdolliset päivän uutiset sekä erilaisia puheita ja sopimuksia kokonaisina.⁹⁴
Tämä uutispoliittinen pyrkimys huomioon ottaen on mielenkiintoista tutkia, millaisia eri-
laisia ääniä lehden sivuilla pääsi kuuluviin, ja miten toisaalta lehden toimituksen omat
näkemykset välittyivät uutisvirran joukosta.

Tutkin aihettani historiallisen sanomalehtitutkimuksen menetelmin. Lehdistön tarkastelu
tarjoaa ikkunan aikakauden julkiseen keskusteluun Yhdysvalloissa. Sanomalehdet heijas-
tavat omaa aikaansa, ja historiallisten sanomalehtien tutkimus tarjoaa näkymän aikansa
yhteiskuntaan. Lehdessä esiintyvää keskustelua tutkimalla taas voidaan saada jotain sel-
ville aikakauden kulttuurista, ilmapiiristä ja asenteista. Sanomalehtiaineiston erityispiir-
teenä on sen julkisuus. Lehdessä esiintyvien kirjoitusten suhde todellisuuteen on erilainen
kuin vaikkapa yksityisten päiväkirjojen, sillä sanomalehti ei ainoastaan heijasta todelli-
suutta, vaan se on myös mukana luomassa sitä.⁹⁵

Julkinen tiedonvälitys on siis vallankäyttöä. Tutkimuksessa arvioin, missä määrin *New-
York Daily Times* reflektoi todellisuutta ja missä määrin se taas loi sitä. Lehden vaikutta-
vuuden voidaan olettaa perustuneen siihen, että sen potentiaaliset lukijat kääntyivät leh-
den puoleen silloin, kun he halusivat luotettavaa ja kattavaa informaatiota Nicaraguan
tapahtumista. Näin ollen sillä oli merkitystä, millaista tietoa lehti painatti sivuilleen.

Ideologisesta näkökulmasta tarkasteltuna sanomalehtiaineisto on usein ristiriitaista ja
epäjohdonmukaista, ellei tutkija ota huomioon viestinnän dynamiikkaa, todellisuuden ra-
kentumista sekä sanomalehtien suhdetta toisiinsa ja ideologioihinsa.⁹⁶ Tämän valossa py-
rin tarkastelemaan *New-York Daily Timesin* sivuilla esiintyviä ristiriitaisuuksia ja niiden
syitä.

⁹³ *NYDT* ei päätoimittajan puoluekannasta huolimatta ollut suunnattu pelkästään republikaaneille, vaan se
pyrki mahdollisimman laajaan yleisöpohjaan. Se houkutteli lukijoikseen mahdollisesti myös pohjoisen de-
mokraatteja, joilla oli usein eri linja orjuuteen kuin etelän puoluetovereillaan. Fellow 2010, 85.

⁹⁴ Fellow 2010, 105.

⁹⁵ Boberg 2004, 44.

⁹⁶ Boberg 2004, 47.

Sanomalehtien väliset erot syntyvät Henrik Bobergin mukaan niiden ideologisista sitoumuksista. Nämä voidaan tuoda avoimesti esiin tietyn puolueen tai ideologian tavoitteiden ajamisena, tai sitten lehti pysyttelee nimellisesti sitoutumattomana.⁹⁷ Sanomalehtiyhteisöä erottaa ennen kaikkea kilpailu yleisöstä, joten yleisön mielipiteen tunteminen on sanomalehden toimitukselle tärkeää. Lehden täytyy siis ideologiasidoksista huolimatta täyttää yleisön silmissä tietyt objektiivisuuden kriteerit säilyttääkseen lukijakuntansa.⁹⁸ Selvitänkin työssäni, miten pyrkimys esiintyä puolueettomana ja tasapuolisena julkaisuna näkyi *New-York Daily Timesin* sivuilla William Walkeria koskevassa uutisoinnissa. Tutkimusaiheen kannalta on mielenkiintoista, miten lehden uutisointi suhteutui kahden suurimman kilpailijansa uutisointiin. Yleisesti ottaen *New York Herald* kannatti Walkeria ja *New York Tribune* taas vastusti,⁹⁹ mutta mihin *New-York Daily Times* asettui Nicaraguan valloituksesta uutisoidessaan?

⁹⁷ Boberg 2004, 40.

⁹⁸ Boberg 2004, 40–41.

⁹⁹ Slotkin 1998, 250–251.

2. Manifest destiny marssii Keski-Amerikkaan

Tässä luvussa käsittelen, miten *New-York Daily Times* suhtautui William Walkerin Nicaraguan valloitusoperaatioon sen alkuvaiheessa, kevästä 1855 vuoden 1856 kevääseen. Miten mahdollisen yhdysvaltalaisen uudisasutuksen ja hallinnon nähtiin vaikuttavan Nicaraguan tilanteeseen? Millä tavalla Nicaragua nähtiin osana Yhdysvaltain manifest destinyä ja millaisena nähtiin William Walkerin rooli tässä kehityksessä? Ensimmäisessä alaluvussa keskiössä on se, millaisena Nicaraguan tilanne nähtiin keväällä ja syksyllä 1855, ennen Nicaraguan sisällissodan päättymistä Walkerin suorittamaan Granadan valtauksen lokakuussa 1855. Toisessa alaluvussa käsittelen, miten *New-York Daily Times* käsitteli Walkerin yllättävää nousua yhdysvaltalaiseksi kansallissankariksi.

2.1 Nicaraguan amerikkalaistamisen edut

Ajatus siitä, että Yhdysvaltain kohtalo oli laajeta, Manifest Destiny, yhdistetään erityisesti Yhdysvaltain laajenemiseen länteen, rannikolta rannikolle. Michel Gobat esittää kirjassaan *Confronting the American Dream* (2005), että manifest destinyn aika ei loppunut Kalifornian liittämiseen Yhdysvaltoihin vuonna 1848 voittoisa Meksikoa vastaan käyty sota ei lopettanut manifest destinyn aikaa, vaan se itse asiassa vain vahvisti laajenemismielialaa. Katseet kohdistuivat etelään, ja Latalaisesta Amerikasta tuli uusi rajaseutu.¹⁰⁰ 1850-luvun alkupuolella yhdysvaltalaisen filibustereiden kohteena olivat erityisesti Kuuba ja Meksikon pohjoisosat, mutta fokus siirtyi Robert E. Mayn mukaan 1850-luvun puoliväliin tultaessa Keski-Amerikkaan ja etenkin Nicaraguaan.¹⁰¹

New-York Daily Times ei William Walkerin lähtiessä omistanut miehen retkikunnalle juurikaan palstatilaa. Lehti julkaisi maaliskuun 26. päivä lyhyen ilmoituksen William Walkerin suunnitelmista suunnata Nicaraguaan- Muutaman lauseen jutussa ”Colonel Walker Up Again” lehti ilmoitti, että Nicaraguan hallitus oli myöntänyt eversti Walkerille ja pienelle yhdysvaltalaisjoukolla luvan kolonisoida eli uudisasuttaa suuri maa-alue Nicaraguan sisällä.¹⁰² Walker oli 1853–1853 yrittänyt perustaa oman tasavallan Luoteis-

¹⁰⁰ Gobat 2005, 2.

¹⁰¹ May 2002, 45.

¹⁰² Colonel Walker Up Again, *NYDT* 26.3.1855.

Meksikoon,¹⁰³ ja jutun otsikko viittasikin siihen, että Nicaraguan operaatio ei ollut miehen ensimmäinen vastaava yritys. ”Nicaraguan hallitus” tarkoitti tässä tapauksessa Nicaraguan liberaaleja, jotka olivat sisällissodassa maan varsinaista, konservatiivista hallitusta vastaan.

San Franciscosta Nicaraguaan seilaavan Walkerin todellisenä tehtävänä olikin tuoda aseistettu palkkasoturijoukko Nicaraguaan auttaakseen sisällissodassa Leónin kaupungissa tukikohtaansa pitäviä liberaaleja voittamaan Granadassa tukikohtaansa pitänyt konservatiivinen hallitus. Vastineeksi tästä avusta Walkerille ja tämän sotilaille luvattiin maata. Sisällissotaan osallistumisesta tai palkkasotureista ei sopimuksessa puhuttu, vaan kyseessä oli nimellisesti kolonisaatio eli uudisasutus – tosin uudisasukkaille annettiin lupa kantaa aseita.¹⁰⁴

Nicaraguassa vuonna 1854 konservatiivien ja liberaalien välille syttynyt sisällissota oli osa laajempaa kamppailua Keski-Amerikassa. Latalalaisen Amerikan vuoden 1821 vallankumousaallossa Espanjan rappeutuvasta imperiumista itsenäisissä Keski-Amerikan maissa taisteltiin siitä, millainen olisi kolonialismin jälkeinen politiikka ja talous. Konservatiivit halusivat pitää kiinni maanomistajien ja kirkon asemasta, kun taas liberaalit halusivat muun muassa kirkon maiden yksityistämistä ja markkinatalouden tehokkaampaa käyttöönottoa. Konservatiivit näkivät ulkomaalaisinvestoinnit uhkana maan sosiaaliselle kulttuurille, liberaalipuolue sen sijaan kannusti yhdysvaltaista ja eurooppalaista maahanmuuttoa ja taloudellisia investointeja.¹⁰⁵ Liberaalit näkivät Yhdysvallat edistyksen mallina, joten Kalifornian-reitin mukanaan tuoma yhdysvaltaisteollisuus ja liiketoiminta oli heidän silmissään keino nostaa maa köyhyydestä.¹⁰⁶

Slotkin toteaa, että yksityisten filibuster-sotilasretkien alkuunpanijoina toimivat useimmiten juuri keskiamerikkalaiset Yhdysvaltain mallin mukaista demokratiaa kannattavat, konservatiivista hallintoa vastustavat toimijat, jotka kutsuivat yhdysvaltalaisia apuun

¹⁰³ May 2002, 40–42.

¹⁰⁴ Lakimiehen koulutuksen saanut Walker halusi tällä sanamuodolla varmistaa, ettei sopimus antaisi Yhdysvaltain viranomaisille syytä estää retkikunnan lähtöä vetoamalla neutraliteettilakeihin. Rosengarten 1976, 74–75.

¹⁰⁵ Johnson 2013, 367; Langley 2010 (1989), 59.

¹⁰⁶ Gobat 2005, 31. Liberaalien päätös kutsua ulkomaalainen Walker Nicaraguaan johti syvään epäluottamukseen heitä kohtaan, joten vuodesta 1857 eteenpäin konservatiivipuolue oli pitkään Nicaraguan vallankahvassa. Cruz 2002, 7.

hyödyntääkseen näiden tuoman mies- ja tulivoiman. Filibusterismin kohteet olivatkin lähes aina Espanjan jäljelläolevia siirtomaita tai konservatiivien hallussa olevia itsenäisiä Latinalaisen Amerikan maita.¹⁰⁷ Filibusterit olivat siis nimellisesti liberaaleja, mutta Walkerille syynä Nicaraguan retkeen ei ollut maan liberaalien pyyteetön auttaminen.¹⁰⁸ Walkerin itsensä mukaan tavoitteena oli Latinalaisen Amerikan pelastaminen ja ”regenerointi” eli uudelleenmuovaaminen. Tämä tarkoitti hänelle koko Latinalaisen Amerikan sivilisaation uudelleenjärjestelyä, ”vanhan maailman” sosiaalisen ja poliittisen järjestyksen korvaamista amerikkalaisilla arvoilla ja demokratialla.¹⁰⁹ Dando-Collinsin mukaan regeneraation käsitteestä tuli suosittu Walkerin seuraajien ja kannattajien keskuudessa, ja he kutsuivat itseään mieluummin uudelleenmuovaajiksi kuin filibustereiksi.¹¹⁰

Siinä missä Kalifornian lehdet kirjoittivat Walkerin Nicaraguaan suuntautuneesta retkestä tiuhaan jo sen alkuvaiheessa, *New-York Daily Timesin* huomio oli vielä tässä kohtaa kiinnittynyt toiseen vastaavankaltaiseen yrittäjään: Walker ei ollut ainoa Nicaraguan amerikkalaisyrittäjien kiinnostunut, vaan omaa siirtokuntaa havitteli myös liikemies, poliitikko ja Yhdysvaltain-Meksikon sodan veteraani Henry L. Kinney, joka oli suunnitellut omaa operaatiotaan jo useiden vuosien ajan.¹¹¹

Nostan Kinneyn retkikunnan esiin, koska se hallitsi tänä aikana *New-York Daily Timesin* palstoja, ja Walkerista ei vielä juurikaan kirjoiteltu. Käytän siis Kinneyn retkeä kommentoivia artikkeleita paikkaamaan aukkoa, jossa Walkeria ei mainita, sillä Kinneyn retkikunnan käsittely avaa lehden lähtökohtaisia asenteita Nicaraguan tilanteeseen ennen Walkerin saapumista sekä suhtautumista maan mahdolliseen amerikkalaistamiseen. Toisin kuin Walkerin retkikunta, Kinneyn operaatio herätti *New-York Daily Timesin* huomion. New Yorkista lähtenyt retkikunta oli ymmärrettävästi itärannikolla tunnetumpi ja laajemmin huomioitu kuin Walkerin kaukaisesta Kaliforniasta lähtenyt retkikunta.¹¹² Lehti tuntui uskovan Kinneyn mahdollisuuksiin, ja jopa uumoili, että onnistuessaan Kinney saattaisi ennen pitkää päätyä Nicaraguan presidentiksi.¹¹³

¹⁰⁷ Slotkin 1998, 243.

¹⁰⁸ Rosengarten 1976, 74; Dando-Collins 2008, 80.

¹⁰⁹ Dando-Collins 2008, 80.

¹¹⁰ Dando-Collins 2008, 80.

¹¹¹ May 2002, 45–46.

¹¹² Kinneyn lähtökohta oli erilainen kuin Walkerilla, ja hän lähestyi Nicaraguan uudisasutusta maakauppojen kautta. Kinney väitti hankkineensa laillisesti 22,5 miljoonaa eekkeriä Moskiittorannikolta, Britannian protektoraattialueelta Nicaraguan Karibianmeren puoleiselta rannikolta. May 2002, 45–46.

¹¹³ The Kinney Expedition, *NYDT* 23.4.1855.

Nicaraguan tilannetta sivuavat artikkelit osoittavat, että sodasta kärsivä Nicaragua nähtiin otollisena amerikkalaisinterventiolle ja asutukselle: maaliskuun lopulla 1855 *New-York Daily Times* kommentoi Kinneyn retkeä ja samalla Nicaraguan yleistä tilannetta uutisoidessaan New Yorkissa vierailevan Kinneyn yhtiössä toimivan Joseph W. Fabensin näkemyksiä:

He has traveled over many parts of Central America, and represents its natural advantages of climate, soil, and timber, and its mineral wealth, to be very great. [--] He does not doubt that if emigration once turns a stream into that direction, the country will soon be filled with a prosperous and contended population. If in all this Mr. Fabens is correct, the day cannot be distant when that glorious region will be redeemed from its present state of misrule and degradation. The whole world will rejoice at this consummation.¹¹⁴

Edellämainittu artikkeli kuvaa lehden näkemystä Nicaraguan tilanteesta ja mahdollisesta uudisasuttamisesta. Lehti julkaisi sivuillaan myös muiden lehtien samansuuntaisia arvioita: esimerkiksi lehden kesäkuun 26:n päivän numerossa on lainattu juttu sanfranciscolaisesta *Daily Alta California* -lehdestä: jutussa todetaan, että Walkerin ja Kinneyn onnistuessa Nicaragua voitaisiin vaiheittain asuttaa amerikkalaisilla. Mikään ulkomaalainen invaasio ei voisi tuhota maata pahemmin kuin maassa jo 12 kuukautta jatkuneen sisällissodan ”barbaarinen” sodankäynti.¹¹⁵ Yleinen näkemys, johon myös *New-York Daily Times* näytti yhtyvän, oli se, että Nicaraguan senhetkinen tilanne oli kaoottinen, ja että maan rikkaat resurssit menevät hukkaan huonon hallinnon ja sisällissodan takia. Nähtiin, että maassa oli potentiaalia menestykseen, mutta että sitä hallitsivat väärät ihmiset. Yhdysvaltalaisläsnäoloa ei siis nähty ainakaan lähtökohtaisesti huonona asiana.

Reginald Horsmanin esittää teoksessaan *Race and Manifest Destiny* (1981), että rodulliset käsitykset yhdysvaltalaisen ylemmyydestä oikeuttivat muun maailman muovaamisen yhdysvaltalaisen tasavaltaisen järjestelmän mukaan, ja jopa velvoittivat siihen, vaikka ekspansion taustalla lähtökohtaisesti oli esimerkiksi kaupallisen ja maanviljelyksellisen hyödyn etsintä.¹¹⁶ Mayn mukaan Keski-Amerikan väestö piti useiden filibustereiden mielestä alistaa kokonaan ja korvata sivistyneemmällä ja kehittyneemmällä angloamerikka-

¹¹⁴ Col. Kinney’s Expedition. *NYDT* 27.3.1855. Fabens oli entinen Yhdysvaltain kaupallinen agentti Moskiittorannikolla sijaitsevassa Greytownissa, ja toimi tapahtuma-aikaan Kinneyn yhtiössä. May 2002, 139.

¹¹⁵ The Kinney Expedition – Probable Affiliation of Walker and Kinney – Letter from Head-quarters (From the *Alta California*), *NYDT* 26.6.1855. Yleisesti ottaen amerikkalaislehdistö oletti Walkerin ja Kinneyn toimivan jonkinlaisessa yhteistyössä. Todellisuudessa miehet eivät olleet koskaan tavanneet toisiaan (ennen helmikuuta 1856), eikä ainakaan Walkerilla ollut mitään aikomusta yhteistyöhön – Walkerin hallitsema Nicaragua nielaisikin Kinneyn hallintoalueen itseensä helmikuussa 1856. Rosengarten 1976, 115.

¹¹⁶ Horsman 1981, 6.

laisella ”rodulla”. Vähintäänkin seudun väestöön suhtauduttiin alentavasti, angloamerikkalaista opastusta kaipaavina.¹¹⁷ Myöskään *New-York Daily Times* ei näytä olleen täysin erillään aikansa käsityksestä yhdysvaltalaisen ”rodun” ja kulttuurin yliveraisuudesta. Lehti kuulutti sodasta kärsivään Nicaraguaan edes jonkinlaista järjestystä, ja parhaana järjestyksen tuojana nähtiin yhdysvaltalainen läsnäolo alueella.

”Rotutieteen” kehittyessä ihmisiä alettiin luokitella erilaisiin kategorioihin, ja ”anglo-saksinen” rotu luokiteltiin yleensä ylimmäksi. Anglo-saksisen rodun merkitys vaihteli, se saattoi viitata joko viikinkimäiseen ”puhtauteen” tai epämääräiseen amerikkalaiseen valkoisuuteen. Yhdysvalloissa alettiin ”anglo-saksisen” rodun lisäksi puhua ”anglo-amerikkalaisesta” rodusta tai myös pelkästä ”amerikkalaisesta” rodusta. ”Angloamerikkalaisella rodulla” viitattiin amerikkalaisten ja englantilaisten yhteiseen perimään, kun taas ”amerikkalainen rotu” -käsite oli käytännössä sama mutta korosti tasavaltalaisten yhdysvaltalaisen sijoittumista vielä askeleen englantilaisia ylemmäs. Rotukäsitteet olivat vielä tuohon aikaan teoreettisesti kehittymättömiä, ja niitä käytettiin lähinnä luomaan kansallista yhtenäisyyttä.¹¹⁸

Negatiivinen asenne Latinalaisen Amerikan asukkaita kohtaan saattoi pohjautua englannista muuttaneiden protestanttien vanhoihin epäluuloihin katolisia espanjalaisia kohtaan. Kyseessä oli osittain katolisuuden vastaisuus, mutta lisäksi englantilaiset Amerikan asuttajat pitivät Espanjan hallintoa autoritäärisenä, korruptoituneena ja paheellisena. Espanjalaiset ihmiset he taas näkivät ahdasmielisinä, ahneina, julmina, tyrannimaisina, fanaattisina, petollisina ja laiskoina.¹¹⁹

Tämä niin kutsuttu ”musta legenda” voidaan ainakin osittain jäljittää tarinoihin espanjalaisten konkistadorien toiminnasta Amerikassa 1500-luvulla. Julmuuksia korostavien kertomusten myötä englantilaisille syntyi näkemys, jossa espanjalaiset olivat tulleet Amerikkaan ainoastaan rikkauksien vuoksi, voidakseen elättää itsensä orjuutettujen alkupe räisasukkaiden kustannuksella, kun taas englantilaiset olivat tulleet etsimään vapautta ja parempaa kotia. Tämän antipatian katolista Espanjaa kohtaan voidaan nähdä siirtyneen

¹¹⁷ May 2002, 116.

¹¹⁸ Stephanson 1995, 55–56.

¹¹⁹ Weber 1989, 254–255.

koskemaan Latinalaista Amerikkaa, jonka asukkaat nähtiin pahojen konkistadorien jälkeläisinä.¹²⁰ Negatiivista asennetta lisäämässä oli se, että Latinalaisessa Amerikassa espanjalaiset olivat vuosisatojen saatossa risteytyneet alueen alkuperäisasukkaiden kanssa.¹²¹ David J. Weberin mukaan stereotyyppioita pönkitti yhdysvaltalaisen ylimielinen käsitys kulttuurisesta ja poliittisesta ylemmydestään, ja niitä käytettiin Yhdysvalloissa rationalisoimaan Latinalaisen Amerikan huonoa kohtelua, esimerkiksi sota Meksikoa vastaan 1846–48.¹²²

Kesäkuussa 1855 nimettömänä esiintynyt kirjeenvaihtaja Granadassa kertoi, että Nicaraguan sisällissodan molemmat osapuolet olisivat avoimia ulkopuolisia uudisasuttajia kohtaan, ja myös valmiita luovuttamaan maata, kunhan joku toisi rauhan ja turvallisuutta. Kirjeenvaihtaja ihmettelikin, miksi ihmeessä ”rauhanomaisten uudisasuttajien” lähtöä Yhdysvalloista oli yritetty estää, vaikka kohdemaassa nämä otettaisiin avoimesti vastaan:

Manifest Destiny will march forward, sooner or later. This intriguing to prevent colonists from coming to this country, is only retarding the progress of civilization.¹²³

New-York Daily Times, tai ainakin sen kirjeenvaihtaja, vaikutti tässä vaiheessa olevan vahvasti sillä kannalla, että yhdysvaltalaisviranomaiset tulkitsivat neutrality act -lakia väärin katsoessaan nämä yritykset sotatoimiin osallistumiseksi, ja että rauhanomaisten uudisasukkaiden lähdön estäminen oli vain kehityksen jarruttamista. Yhdysvaltalaisen toimeenpanema Keski-Amerikan kolonisaatio rinnastettiin Yhdysvaltain rajaseutujen uudisasuttamiseen ja nähtiin lähestulkoon sen suorana jatkeena.

Slotkin huomauttaa, että uudisasutus-käsitteen käyttö oli tässä tapauksessa erikoista: Nicaraguua ei suoraan voitu verrata Yhdysvaltain alkuperäisasukkaiden asuttamaan rajaseutuun, sillä Keski-Amerikka oli jo valmiiksi eurooppalaisten kolonisoima ja asuttama. Yhdysvaltalaiset eivät voineet toistaa Teksasissa 1830-luvulla toiminutta tempua, sillä har-

¹²⁰ Nämä kertomukset pohjautuivat suurelta osin espanjalaisten omiin itsekriittisiin kirjoituksiin, esimerkiksi piispa ja teologi Bartolomé de las Casasin teksteihin. Las Casas kirjoitti 1500-luvulla konkistadorien julmuudesta omien kokemuksien perusteella tekstejä, jotka olivat suosittuja Englannissa ja sen amerikkalaisissa siirtokunnissa. Weber 1989, 255.

¹²¹ Espanjalaisten konkistadorien ja Keski-Amerikan alkuperäisasukkaiden jälkeläisten katsottiin perineen huonoimmat puolet molemmista. Weber 1989, 256.

¹²² Weber 1989, 258–259. Runoilija ja sanomalehtimies Walt Whitman, joka 1840-luvun loppupuolella oli myös William Walkerin työtoveri *New Orleans Daily Crescent* -lehdessä, oli Meksikon-sodan aikana sitä mieltä, että Meksiko oli yhteiskuntana säälittävä ja tehoton. Stephanson 1995, 38–39.

¹²³ Affairs in Granada, *NYDT* 28.6.1855.

vaanasutun erämaan sijaan Nicaragua oli suhteellisen väkirikas ja järjestäytynyt, itsenäinen valtio.¹²⁴ Uudisasutus-käsitteen käyttö tässä tilanteessa toisaalta kuvaa varsin hyvin yhdysvaltalaisia asenteita Latinalaista Amerikkaa kohtaan.

Siinä missä *New-York Daily Times* oli toiveikas Nicaraguan amerikkalaistamista kohtaan, William Walkeriin se ei tämän operaation alkuvaiheessa asettanut erityisiä toiveita. Vaikka Walkerilla oli parempi sopimus Nicaraguan sisällissodan hyödyntämiseen ja enemmän miesvoimaa kuin Kinneyllä,¹²⁵ ei Walkerin saapuminen Nicaraguan länsirannikon pohjoisosan Realejoon kesäkuussa 1855 vielä aiheuttanut suurta reaktiota *New-York Daily Timesissa*.

Myöskään Walkerin ensimmäinen sotilasoperaatio ei herättänyt *New-York Daily Timesissa* erityistä luottamusta hänen onnistumiseensa. Hän pyrki ensi töikseen valtaamaan Nicaraguan läpi kulkevan yhdysvaltalaisille taloudellisesti tärkeän vesireitin varrella sijaitsevan konservatiivien puolustaman Rivasin kaupungin. Tämän Kalifornian-reitin eli niin kutsutun ”transit routen” hallitseminen mahdollistaisi lisäjoukkojen ja tarvikkeiden saapumisen Yhdysvalloista.¹²⁶

Uhkarohkea hyökkäys oli katastrofi, ja valloitusretki oli vähällä päättyä heti alkuunsa.¹²⁷ *New-York Daily Timesin* nimimerkkiä ”Cincinnati” käyttävä kirjeenvaihtaja Nicaraguassa raportoi Walkerin toivottomasta yrityksestä vallata Rivas. Taistelun kuvaamisen jälkeen hän totesi tilanteen pysyneen jotakuinkin samana kuin se oli ollut jo kolme kuukautta.¹²⁸ Kirjeenvaihtaja ei siis reagoinut Walkerin tappioon erityisen tunteikkaasti, eikä arvioinut sen juurikaan vaikuttaneen sodan kulkuun. Vielä kesällä ja alkusyksystä 1855 *New-York Daily Times* ei pitänyt Walkeria erityisen merkittävänä verrattuna Kinneyyn, jonka edesottamuksia seurattiin *New-York Daily Timesissa* tiiviisti. Kinney oli lehden mukaan ”Attila of Nicaragua”¹²⁹, siinä missä Walker oli vielä epäonninen ja -toivoinen yrittäjä.

¹²⁴ Teksasin itsenäistymisen 1836 (ja lopulta liittymisen Yhdysvaltoihin 1845) mahdollisti se, että harvaan asutulla alueella yhdysvaltalaisien uudisasukkaiden määrä vähitellen ylitti meksikolaisten uudisasukkaiden määrän. Slotkin 243–244.

¹²⁵ May 2002, 47.

¹²⁶ May 2002, 47.

¹²⁷ Kaupungin puolustajat saivat vihiä Walkerin operaatioista ja olivat valmistuneet tämän hyökkäykseen. Usean tunnin taistelun jälkeen Walker ja 44 jäljellä ollutta yhdysvaltalaista joutuivat yön turvin perääntymään kaupungista. Rosengarten 1976, 83–84; Dando-Collins 2008, 74.

¹²⁸ Defeat of Col. Walker, *NYDT* 27.7.1855.

¹²⁹ Attila of Nicaragua, *NYDT* 29.8.1855.

New-York Daily Timesin suhtautumisessa Walkeriin vuoden 1855 kesän ja syksyn kirjoituksissa päällimmäisenä oli se, että Walkeria pidettiin merkityksettömänä. Taustalla Walkerin vähättelyyn saattoi olla esimerkiksi tämän täysin epäonnistunut yritys luoda oma tasavalta Meksikon luoteisosiin vuosina 1853–1854.¹³⁰ Everstiksi itseään kutsuvalla Walkerilla ei myöskään ollut minkäänlaista sotilastaustaa, kun taas Kinney oli Meksikon-sodan veteraani. Walkerin suoraviivainen ja tyhmänrohkea yritys vallata Rivas ei ainakaan auttanut amerikkalaisyleisöä vakuuttumaan hänen sotilaallisista kyvyistään.

2.2 Walkerin nousu epäonnistujasta kansallissankariksi

Lokakuuhun 1855 tultaessa *New-York Daily Times* ei ottanut yhdysvaltalaiseikkailija William Walkeria vakavasti, mutta tähän oli tulossa muutos. Syyskuussa Walker voitti Nicaraguan hallituksen joukot Virgin Bayn taistelussa.¹³¹ Lokakuun ensimmäinen päivä lehti uutisoikin Walkerin voittaneen Nicaraguan hallituksen joukot, ja että hallituksen joukkojen kerrottiin olevan uupuneita.¹³²

Nicaraguan konservatiivihallitus odotti voitokkaan Walkerin nyt tekevän uuden yrityksen vallata Rivas, mutta tällä oli muita suunnitelmia. Walker oli saanut kaapatun lähetin kantamista kirjeistä tietoonsa, että sillä aikaa kun konservatiivihallituksen pääjoukot odottivat hänen hyökkäystä Rivasissa, Nicaraguan pääkaupunki Granadaa puolustava varuskunta oli tautien ja karkuruuden vuoksi heikosti puolustettu.¹³³ Lokakuun 12. päivän aamuna Walker teki Nicaraguajärven rannalla sijaitsevaan Granadaan yllätyshyökkäyksen vesiteitse ja onnistuikin saamaan sen haltuunsa lähes ilman taistelua.¹³⁴

Uhkarohkea operaatio yllätti sekä nicaragualaiset, että Yhdysvaltain kansan ja lehdistön. Tulevina viikkoina yhdysvaltalaislehtien otsikot täyttyivät tarinoista siitä, miten William

¹³⁰ *New-York Daily Times* oli vuonna 1853 kutsunut Walkerin Meksikon-operaatiota farssiksi. A Serious Farce, *NYDT* 14.12.1853.

¹³¹ Dando-Collins 2008, 84–98.

¹³² Movements of Col. Walker – Another Battle – The Government Troops Defeated – Walker Victorious, *NYDT* 1.10.1855.

¹³³ Dando-Collins 2008, 101–102.

¹³⁴ Dando-Collins 2008, 108–112.

Walker ja alle sata yhdysvaltalaisista olivat onnistuneet samaan Granadan haltuunsa kymmenessä minuutissa ja lähes verettömästi. Tämä nähtiin todisteena yhdysvaltaisten rohkeudesta, päämäärätietoisuudesta ja yliveraisuudesta sotilaina.¹³⁵

Granadan valloitus johti sisällissodan päättymiseen ja uuden hallituksen luomiseen. Nicaraguan tasavallan armeijan ylipäälliköksi nimitettiin kenraali William Walker.¹³⁶ Neljän kuukauden sisällä rantautumisestaan Nicaraguaan 58 palkkasoturien kanssa Walker saavutti käytännössä diktaattorin aseman.¹³⁷ Hän onnistui siinä, missä jokainen 1850-luvun filibuster oli epäonnistunut: hän loi oman hallinnon Keski-Amerikkaan. Walkerista tuli lokakuussa 1855 silmänräpäyksessä amerikkalainen sankari. Walker nähtiin eräänlaisena rajaseudun sankarina, amerikkalaisena konkistadorina, joka levitti edistystä ja demokratiaa.¹³⁸

Katastrofaalinen perääntyminen Rivasista heinäkuussa 1855 oli tehnyt Walkerista yhdysvaltalaislehdistön pilkan kohteen, mutta nyt tilanne muuttui. Walkerin edesottamuksia aiemmin pilkanneet, jopa ekspansionismin vastaiset lehdet, myönsivät Walkerin Granadan operaation olleen taidokas, ja kääntyivät menestyksen ansiosta tämän kannattajiksi. Sanfransicolainen *Alta California* -lehti totesikin osuvasti: ”success changes rebels and traitors into patriots and heroes”¹³⁹. Jopa antiexpansionistinen *New York Evening Post* uskoi nyt Walkerin toteuttavan Yhdysvaltain manifest destinyä, ja että Nicaragua olisi nyt hyvissä käsissä: maahan saataisiin tehokas ja edistyksellinen angloamerikkalainen hallinto.¹⁴⁰

Granadan voiton jälkeen myös *New-York Daily Times* näytti uutiskatsauksissaan osallistuvan ylistykseen: Walkerin voitosta kertovassa uutisessa Walkeria ylistetään:

Gen. Walker, with his usual coolness and bravery, was everywhere conspicuous – the profundity of intellect displayed in his generalship raising still higher in the estimation of his fellow soldiers.¹⁴¹

¹³⁵ Dando-Collins 2008, 112.

¹³⁶ Rosengarten 1976, 99–100.

¹³⁷ Rosengarten 1976, 99–100.

¹³⁸ Slotkin 1998, 245.

¹³⁹ The Success of Walker, *Alta California* 17.11.1855.

¹⁴⁰ Brown 1980, 308–309.

¹⁴¹ The Capture of Granada, *NYDT* 5.11.1855.

Walkeria kuvattiin viileäksi, rohkeaksi, älykkääksi ja taitavaksi kenraaliksi. Aiemmin epäonnistuneista sotilasoperaatioistaan pilkattua Walkeria pidettiin nyt taitavana johtajana. Samana päivänä julkaistussa jutussa todettiin nyt kenraaliksi kutsutun Walkerin olevan sankari, johon kaikkien katseet olivat kääntyneet. Nicaraguan viereiselle Moskiittorannikolle oman retkikunnan järjestäneen Henry L. Kinneyn, jota *New-York Daily Times* oli aiemmin liputtanut, kerrottiin tällä kertaa jääneen Walkerin varjoon.¹⁴²

Marraskuisessa kirjoituksessa kerrottiin, että voitokkaalle Walkerille oli tarjottu välittömästi Granadan valtauksen jälkeen presidentin virkaa, mutta tämä oli kieltäytynyt.¹⁴³ Näin oli myös todellisuudessa: Walker piti toistaiseksi parempana hallita nukkehallituksen kautta.¹⁴⁴ Walker tyytyi näennäisen jalomielisesti tasavallan armeijan ylipäällikön asemaan, mikä käytännössä nosti hänen Nicaraguan hallitsijaksi.¹⁴⁵ Walker oli Granadan valtauksen jälkeen vahvassa asemassa; yhdysvaltalaisen palkkasoturiarmeijan läsnäolo Granadassa käytännössä takasi hänen yliotteensa esimerkiksi maan uuteen presidenttiin Patricio Rivasiin ja muuhun hallitukseen nähden. Armeijan komentajana Walker lisäksi keskitti sotilaallisen voiman omalle palkka-armeijalleen kotiuttamalla kaikki paikalliset sotilaat, lukuun ottamatta vapaaehtoisesti hänen alaisuudessaan taistelleita nicaragualaisia.¹⁴⁶ Näin ollen maahan ei jäänyt mahdollisesti konservatiiveille lojaalia armeijaa, joka olisi pystynyt vastustamaan Walkerin valtaa.¹⁴⁷ Lisää amerikkalaisia värväytyjiä virtasi Nicaraguan höyrylaivojen mukana, joten Walkerin ote maasta näytti olevan vahva.

Walkerilla oli valtakautensa aluksi aitoa suosiota nicaragualaisten keskuudessa. Kansansuosion luomisessa tärkeänä tekijänä oli asevelvollisuuden lakkauttaminen: sisällissodan molemmat osapuolet olivat käyttäneet hyväkseen Nicaraguan maanviljely- ja työväestöä pakottamalla suuren osan näistä aseisiin kuoleman ja omaisuustakavarikon uhalli.¹⁴⁸ Walkerilla oli valtakautensa aluksi myös laajempaa suosiota, sekä eliitin että köyhemmän kansanosan parissa. Moni Nicaraguan eliittiin kuuluva näki, että Walkerin tuoma amerikk-

¹⁴² From Nicaragua--Capture of Granada by General Walker, *NYDT* 5.11.1855. Helmikuussa 1856 Walkerin Nicaragua otti Kinneyn Moskiittorannikon haltuunsa. Kinney vieraili Granadassa Walkerin luona, mutta vierailu päättyi siihen, että Walker pidätytti Kinneyn ja määräsi tämän karkotettavaksi Nicaraguasta. Brown 1980, 311.

¹⁴³ From Nicaragua--Capture of Granada by General Walker, *NYDT* 5.11.1855.

¹⁴⁴ Gobat 2005, 30; Slotkin 1998, 246.

¹⁴⁵ Brown 1980, 298.

¹⁴⁶ Gobat 2005, 30.

¹⁴⁷ Brown 1980, 305.

¹⁴⁸ Slotkin 1998, 246.

kalaistuminen olisi positiivista maan talouden kannalta, ja että tämä lopettaisi maata itsenäistymisestä asti jatkuneen sisällissotien kierteen.¹⁴⁹ Toisaalta taas osa köyhemmästä kansanosasta uskoi Walkerin suojelevan näitä eliitin ”tyrannialta”. Gobatin mukaan Walkerin näennäinen halukkuus kuunnella kansan vaatimuksia saikin suuren osan väestöstä todella uskomaan, että Walkerin toisi muutoksen kohti parempaa.¹⁵⁰

Walker ryhtyi välittömästi toimiin valtansa vakiinnuttamiseksi, ja onnistuikin siinä suhteellisen hyvin: Walkerilla olikin Slotkinin mukaan rahallisten resurssien puutteesta huolimatta kyky toimia nopeasti ja päättäväisesti ja ottaa väliaikaisista sotilaallisista voitoista maksimaalinen poliittinen hyöty.¹⁵¹ Slotkin katsoo, että Walkerin politiikan menestys ei kuitenkaan vakuuttanut häntä kansansuosion tärkeydestä. Sen sijaan se vahvisti hänen näkemystään pohjoisamerikkalaisten ylemmyydestä keskiamerikkalaisiin nähden sekä nicaragualaisten heikkoudesta ja itsehallintoon kykenemättömyydestä. Suhteellisen helppo Nicaraguan haltuunotto oli lisäksi omiaan ruokkimaan Walkerin egoistista näkemystä ”sankarillisesta kohtalostaan” ja itsestään historian merkkihenkilönä.¹⁵²

Monet Nicaragualaiset näkivät Yhdysvallat edistyksen mallina, ja näkivät Kalifornianreitin mukanaan tuoman yhdysvaltalaisteollisuuden ja liiketoiminnan positiivisina asioina. Walkerin nähtiin lopettavan maata itsenäistymisestä asti vaivaavat erimielisyydet ja sisällissodat.¹⁵³ Näin ollen myös hänen ajamansa amerikanisaatio nähtiin aluksi jopa positiivisessa valossa edistyksen ja vaurauden tuojana. Nicaragualaiset huomasivat liian myöhään, että Walkerin amerikanisaatio oli jotain aivan muuta.¹⁵⁴ Walkerin ”vallankumous” ei lupauksista huolimatta asettanut perinteisen aristokratian tilalle kansanvaltaa, vaan amerikkalaisvallan, jonka keskipiste Walker itse oli. Walker pyrki korvaamaan maan väestön pohjoisamerikkalaisella väestöllä, ja muuttikin lakeja rohkaistakseen massiivista yhdysvaltalaista ja eurooppalaista maahanmuuttoa Nicaraguaan. Maahan tuleville luvattiin hedelmällisiä trooppisia viljelysmaita paikallisten maanomistajien kustannuksella.¹⁵⁵

¹⁴⁹ Gobat 2005, 31.

¹⁵⁰ Gobat 2005, 32.

¹⁵¹ Slotkin 1998, 244.

¹⁵² Slotkin 1998, 246.

¹⁵³ Gobat 2005, 31.

¹⁵⁴ Gobat 2005, 28–29.

¹⁵⁵ Slotkin 1998, 246–247.

Marraskuussa *New-York Daily Times* kertoo höyrylaivan tuoneen mukanaan tiedon, että Nicaraguassa on nyt rauhallista ja kansa vaikuttaa uuteen tilanteeseen, rauhansopimukseen ja hallitukseen.¹⁵⁶ Nicaragua on nyt Walkerin hallussa. Lehti vertasi Walkeria Napoleonin ja totesi keisarikunnan olevan nyt rauhassa.¹⁵⁷ Seuraavassa kuussa lehti kertoi rauhallisen tilanteen eduista Nicaraguassa: Kalifornian-reitti parani ja arvometalleja etsittiin,¹⁵⁸ ja Walkerilla todettiin olevan absoluuttinen valta jokaisella hallinnon osa-alueella.¹⁵⁹

Walker keskittyi pysyvään Nicaraguan uudisasuttamiseen ja kehittämiseen, ja vahvistuksia tulvi hänen joukkoihinsa. Ensimmäiset amerikkalaisten omistamien kaivosten kulta-lähetykset olivat saapuneet Nicaraguasta Yhdysvaltoihin.¹⁶⁰ Helmikuussa 1856 uutiskatsaus kertoi Nicaraguan olevan edelleen rauhallinen, ja että sen hallinnon vakaus ja suosio kasvoi. Tämä tärkeä alue on nyt ”vapautettu” eripuraisilta osapuolilta, jotka ovat vain autoittaneet sitä, ja amerikkalaisten lakien asettamisella on ollut hyvä vaikutus esimerkiksi Nicaraguahan suuntautuneeseen muuttoliikkeeseen.¹⁶¹ Lehden esittämissä uutisissa Walker esittäytyy valtaannousunsa jälkeen siis melko positiivisessa valossa. Hänet nähtiin nimenomaan vapauttajana ja edistyksen tuojana.

Walkerin otettua Nicaraguan haltuunsa myös *New York Daily Timesin* pääkirjoitukset näyttävät viimein ottavan Walkerin vakavasti. Marraskuun 1855 lopulla pääkirjoitus ”A Successful Fillibuster” käsittelee Walkerin tuoretta menestystä Nicaraguassa. Lehti kertoo aiemmista epäilyistään Walkerin suhteen:

We have thought, heretofore, that our enterprising fellow citizen, Colonel Walker, was born a few centuries too late, that he was misplaced, drifted out of his course and cast upon 1855, when he should have made his debut in the day of Carter or Raleigh.¹⁶²

Lehden toimitus kertoo siis kirjoituksessa, että se on aiemmin epäillyt Walkerin syntyneen pari vuosisataa liian myöhään, että tämä olisi sopinut paremmin 1500–1600-lukujen englantilaisten tutkimusmatkailijoiden joukkoon.¹⁶³ Tässä lehti oli samalla linjalla kuin

¹⁵⁶ Two Weeks Later from California, *NYDT* 12.11.1855.

¹⁵⁷ Highly Important from Nicaragua, *NYDT* 29.11.1855.

¹⁵⁸ Interesting from Nicaragua, *NYDT* 12.12.1855.

¹⁵⁹ Central American Affairs, *NYDT* 17.12.1855.

¹⁶⁰ From Nicaragua, *NYDT* 31.12.1855.

¹⁶¹ Important from Nicaragua, *NYDT* 29.2.1856.

¹⁶² A Successful Fillibuster, *NYDT* 29.11.1855.

¹⁶³ A Successful Fillibuster, *NYDT* 29.11.1855.

moni Yhdysvalloissa: esimerkiksi Yhdysvaltain 1853–57 presidentti Franklin Pierce oli todennut filibustereiden olevan menneen maailman edustajia.¹⁶⁴

Silti jopa aiemmin skeptinen *New-York Daily Times* myönsi marraskuun 1855 lopulla vakuuttuneensa siitä, että he olivat aiemmin aliarvioineet Walkerin:

But his success in Nicaragua, almost convinces us that we were in error, and that he has had, all along a very clear perception of his destiny, and has taken precisely the right steps to accomplish it. [...] he was bound to be President of some country, and he does not appear to be all particular as to localities.¹⁶⁵

Kirjoituksen sävy oli tosin jokseenkin sarkastinen. Sen mukaan Walkerilla oli kuin olikin epäilyistä huolimatta koko ajan ollut selkeä käsitys kohtalostaan: hänen kohtalonaan oli päätyä jonkin maan presidentiksi, eikä sijainnilla näyttänyt olevan niin väliä. Se siis vihjasi Walkerin päämotiivina olevan nimenomaan henkilökohtaisen vallan tavoittelu. Myös historioitsijat ovat enimmäkseen yksimielisiä siitä, että Walker näki itsensä egoistisesti miehenä, jolla oli historiallinen missio levittää edistystä ja uudelleenmuovata Keski-Amerikka.¹⁶⁶

New-York Daily Times ei lähtenyt ennustamaan tulevaisuutta, mutta sen mukaan Walker oli joka tapauksessa sillä hetkellä saavuttamassa maineen, jota ei lehden mukaan aiemmasta urasta olisi voinut päätellä.¹⁶⁷ Pääkirjoituksen linja siis eroaa etusivun uutiskatsauksien varauksettomasta ylistyksestä. Pääkirjoitusten voi olettaa olevan päätoimittaja Henry Raymondin omaa käsialaa, mutta uutiskatsausten kirjoittajaa on vaikeampi päätellä. Ne näyttäisivät olevan vain lyhyitä tiivistelmiä päivän tärkeimmästä informaatiosta, joka oli peräisin esimerkiksi höyrylaivojen mukanaan tuomilta matkustajilta tai lehdiltä.

Tammikuun 1856 alussa *New-York Daily Timesin* pääkirjoitus ”The Central American Question – What Walker May Do” sen sijaan pohti perusteellisemmin Walkerin mahdollisia tulevaisuudensuunnitelmia. Lehden mukaan näytti siltä, että Walker aikoi muodostaa angloamerikkalaisen tasavallan viidestä Keski-Amerikan valtiosta.¹⁶⁸ Lehti oli siis oikeilla jäljillä siinä, ettei Walkerilla ollut aikeita liittää Nicaraguua Yhdysvaltain osavaltioksi, vaan hallita Keski-Amerikkaa kuvernööriyden sijaan yksinvaltiaana. Lehti kutsui

¹⁶⁴ Greenberg 2005, 162–163.

¹⁶⁵ A Succesful Fillibuster, *NYDT* 29.11.1855.

¹⁶⁶ Duda 2016, 86; Slotkin 1998, 245.

¹⁶⁷ A Succesful Fillibuster, *NYDT* 29.11.1855.

¹⁶⁸ The Central American Question – What Walker May Do, *NYDT* 1.1.1856.

Walkerin hallitsemaa Nicaraguua ja mahdollisia uusia valloituksia imperiumiksi ja Walkeria sen keisariksi, vaikka se nimellisesti tasavalta olisi ollutkin.

Walker olikin lähetyttänyt pian valtaannousunsa jälkeen muille Keski-Amerikan valtioille kirjeet, joissa kutsuttiin nämä yhteiseen kokoontumiseen, jonka aiheena olisi keskustella Keski-Amerikan federaation uudelleenluomisesta. Itsenäistymisestä 1824 vuoteen 1838 asti Keski-Amerikka – Honduras, El Salvador, Guatemala, Nicaragua ja Costa Rica – oli ollut samaa valtiota. Walkerin suunnitelmia ennakoி hänen kehittämiensä uusi Nicaraguan tasavallan lippu: lipun keskellä olevan tähden viiden sakaran arveltiin tarkoittavan viittä Keski-Amerikan tasavaltaa, jotka Walkerin suunnitelmissa tulisivat yhdistymään yhden lipun alle hänen komentoonsa.¹⁶⁹ Walkerin ehdottamaa kokoontumista ei koskaan tapahtunut, sen sijaan kokouskutsu varoitti naapurimaita Walkerin aikeista laajentaa aluettaan ja tehdä Keski-Amerikasta oma henkilökohtainen imperiuminsa. Etenkin Nicaraguan eteläisen naapurin Costa Rican presidentti Juan Rafael Mora otti uhan vakavasti ja alkoi valmistautua sotaan.¹⁷⁰

New-York Daily Times arvioi kirjoituksessaan, ettei Walker yrittäisi minkään naapurimaan valtausta heti, mutta uskoi sen sijaan olevan mahdollista, että nämä liittyvät vapaaehtoisesti Walkerin ehdottamaan Keski-Amerikan maiden federaatioon. Nicaraguan eteläistä naapuria Costa Ricaa lehti piti heikkona, merkityksettömänä ja muutenkin kolonisaatiolle epäsovinnana.¹⁷¹ Mutta, kuten todettua, juuri Costa Rica valmistautui parhaillaan sotaan Walkeria vastaan.¹⁷²

Lehti totesi Walkerin operaation keskittyneen vielä Nicaraguan alueelle, jonka lehti tosin huomautti olevan suurempi kuin New Yorkin osavaltio.¹⁷³ Lisäksi kirjoitus listasi Keski-Amerikan maiden pinta-alat ja väkiluvut, todeten valloittaja-Walkerin mahdollisen tulevan imperiumin olevan kooltaan ja resursseiltaan vaikuttava:

This would make a formidable Empire for the new Conqueror; – the territory more than three times the size of the State of New York, and the population, such, as it is, more than half its number! The productions and mineral resources of the country are of a seductive character, the climate, in many respects, a desirable one, and the chances of immense development, under an

¹⁶⁹ Dando-Collins 2008, 178.

¹⁷⁰ Dando-Collins 2008, 155–156.

¹⁷¹ The Central American Question – What Walker May Do, *NYDT* 1.1.1856.

¹⁷² Valtonen 2001, 327; Brown 1980, 325.

¹⁷³ The Central American Question – What Walker May Do, *NYDT* 1.1.1856.

infusion of Anglo-Yankee enterprise, such as to tempt immigration on a massive scale after the new power shall have become a fixed fact.¹⁷⁴

Lehtijuttu siis ylisti Keski-Amerikan mahdollisuuksia ja pitää sitä ilmastonsa sekä mineraaliresurssiensa takia houkuttelevana kohteena yhdysvaltalaiselle siirtolaisuudelle ja yritystoiminnalle. Lehti näki angloamerikkalaisen yritystoiminnan ja maan amerikkalaistamisen positiivisessa valossa. ”Anglo-yhdysvaltalainen” liiketoiminta tekisi maasta paremman paikan.

Tässä vaiheessa jopa aiemmin hyvinkin kriittiset *New-York Daily Timesin* pääkirjoitukset olivat Walkerille suopeita. Myös marraskuisen pääkirjoituksen sarkastinen asenne Walkerin valtaannousuun oli tammikuussa 1856 korvautunut Walkerin suurten mahdollisuuksien kuvaamisella. Pääkirjoituksessa uumoiltiin, että Teksasin valloituskin oli lähes merkityksetön siihen verrattuna, mitkä mahdollisuudet Walkerilla oli Nicaraguassa:

[...] it cannot be denied that the field before him is one of vast magnitude, and that time – and not very distant time – may witness events in Central America, compared to which the Texas conquest will fall into insignificance.¹⁷⁵

New-York Daily Timesin kirjoituksessa näkyy selkeästi, miten Nicaraguan valloitus vertautui lehdistön silmissä Teksasin valloitukseen 1830–1840-luvuilla. Teksas oli ollut Meksikon keskuksesta kaukana ollut harvaan asuttu provinssi, josta oli tullut houkutteleva kohde yhdysvaltalaisille uudisasukkaille. Alueelle muutti runsaasti uudisasukkaita Yhdysvalloista, ja se alkoi 1830-luvulla vaatia itsenäisyyttä. Meksiko epäonnistui kapinan tukahduttamisessa, ja vuonna 1836 Teksas itsenäistyi.¹⁷⁶ Teksasiin vertautumista edesauttoi Walkerin kehittämä Teksasin lippua muistuttava uusi Nicaraguan lippu, jossa oli Teksasin tavoin yksi tähti.¹⁷⁷

New-York Daily Times toisaalta totesi, että vaikka suuri menestys olisi täysin mahdollista, eivät Walkerin toimet Nicaraguassa sentään vielä olleet saavuttaneet näitä mittasuhteita.

¹⁷⁴ The Central American Question – What Walker May Do, *NYDT* 1.1.1856.

¹⁷⁵ The Central American Question – What Walker May Do, *NYDT* 1.1.1856.

¹⁷⁶ Itsenäistymisen jälkeen Teksasin väkiluku alkoi kasvaa nopeaan tahtiin, ja se yritti pyrkiä osaksi Yhdysvaltoja vuodesta 1837 lähtien. Yhdysvaltain osavaltioksi Teksas hyväksyttiin kuitenkin vasta vuonna 1845. Alueen hyväksymistä Yhdysvaltain osavaltioksi hidasti muun muassa pelko uusien orjaosavaltioiden lisäämisestä, sillä puuvillantuotannolle otollisella alueella orjuus oli sallittu Meksikosta (jossa se oli kielletty 1827) itsenäistymisen jälkeen. Stephanson 1995, 33–34.

¹⁷⁷ Walkerin lipun tähdessä olevien viiden sakaran arveltiin tarkoittavan viittä Keski-Amerikan tasavaltaa, jotka Walkerin suunnitelmissa tulisivat yhdistymään yhden lipun alle hänen henkilökohtaiseen komentoonsa. Dando-Collins 2008, 178.

Lehden ylistys ei ollut aivan varauksetonta, vaan se varoitti Walkerin menestyksen riippuvan hänen Nicaraguan hallintonsa viisaudesta.¹⁷⁸

Ennen Granadan valtausta *New-York Daily Times* ei ollut uskonut Walkerin menestykseen, mutta nyt Walker oli osoittanut nämä epäluulot ainakin toistaiseksi vääriksi. Todennäköisesti syynä lehden linjan muutokseen oli siis yksinkertaisesti se, että Walker saavutti kaikkia todennäköisyyksiä uhmaten sen, mihin yksikään muu filibuster ei ollut onnistunut. Lisäksi Walker oli nyt sankari, josta amerikkalainen yleisö halusi saada tietoa, ja lehtiä saatiin myytyä kertomalla hänen edesottamuksistaan positiiviseen sävyyn.

Walker ei ollut Keski-Amerikan uudelleenmuovaamisyrityksissään yksin, vaan häntä avusti kasvava joukko agenteja Nicaraguassa ja Yhdysvalloissa. Nämä agentit olivat esimerkiksi värvääjiä, lakimiehiä ja taloudellisia tukijoita, jotka kannattivat filibusterismia tai joilla oli muuten intressejä alueella. Yhdysvaltain suuriin kaupunkeihin perustettiin värväystoimistoja, joissa värvääjät houkuttelivat uusia sotilaita Walkerin armeijaan lupaamalla näille viljelysmaata sekä seikkailuja eksoottisessa vieraassa maassa.¹⁷⁹

Lisäksi journalistina toiminut Walker ymmärsi median tärkeyden, ja päätti perustaa Nicaraguaan oman sanomalehden.¹⁸⁰ Lokakuusta 1855 marraskuuhun 1856 asti Granadassa piti toimitustaan osittain espanjankielinen mutta suurimmaksi osaksi englanninkielinen sanomalehti, *El Nicaraguense*, joka tarjosi tarkkaa, joskin väritettyä, tietoa Nicaraguan jännittävinä pidetyistä tapahtumista. Lehti oli tärkeä instrumentti Walkerin suunnitelmassa, sillä se tiedotti Walkerin aikeista muovata Nicaragua uudelleen, painotti tämän poliittisia ja sotilaallisia voittoja, ja jätti vaikeudet sekä tappiot huomiotta. Sanomalehden numeroita lähetettiin säännöllisesti Yhdysvaltoihin, tarkoituksena houkutella Walkerin palvelukseen uusia värväytyjiä.¹⁸¹

El Nicaraguense oli yhdysvaltalaislehdille tärkeä tiedonlähde siksi, että se oli käytännössä ainoa lähde, joka tarjosi tasaisella syötöllä yksityiskohtaisia selostuksia tapahtu-

¹⁷⁸ The Central American Question – What Walker May Do, *NYDT* 1.1.1856.

¹⁷⁹ Dando-Collins 2008, 146–147.

¹⁸⁰ Brater 2004, 8.

¹⁸¹ Rosengarten 1976, 108.

mista. Muissa tapauksissa jouduttiin luottamaan Kalifornian-reitin höyrylaivamatkustajien kertomuksiin ja kirjeenvaihtajien satunnaisesti lähettämiin raportteihin.¹⁸² *El Nicaraguensesta* poimittuja uutisia ilmestyikin *New-York Daily Timesin* sivuilla sellaisenaan, esimerkiksi elokuussa 1856 etusivun uutiskatsaus kertoi *Granada*-nimisen höyrylaivan tuoneen mukanaan kappaleita *El Nicaraguense* -lehdestä, josta oli saatu mielenkiintoisia yksityiskohtia Nicaraguan tapahtumista.¹⁸³ Nicaraguan tapahtumat herättivät laajaa kiinnostusta myös *New-York Daily Timesin* lukijakunnassa. Braterin mukaan laaja uutisoiminen Walkerin edesottamuksista olikin myös keino kasvattaa sanomalehden levikkiä.¹⁸⁴

Nicaraguasta saapuvat höyrylaivat olivat *New-York Daily Timesille* tärkein tiedonkulun väline. Höyrylaivojen saapuessa Nicaraguasta New Yorkiin lehdessä ilmestyi kokonaisia Nicaraguan tapahtumille omistettuja sivuja, joissa oli yläotsikkona esimerkiksi ”Very Interesting from Nicaragua” tai ”Highly Important from Nicaragua”. Näillä sivuilla oli ensin lyhyt yleiskatsaus Nicaraguan tapahtumista, ja tämän jälkeen yksityiskohtaisempia uutisia, haastatteluja ja kirjeitä. Näiden sijainti lehdessä vaihteli, mutta suurimmille käänteille, kuten Walkerin valinnalle Nicaraguan presidentiksi¹⁸⁵, omistettiin lehden etusivu.

Höyrylaivoilla kesti noin 22 päivää matkassa San Franciscosta Nicaraguan kautta New Yorkiin.¹⁸⁶ Nicaraguan Atlantin puoleisesta satamasta San Juan Del Nortesta höyrylaivoilla meni New Yorkin matkassa noin puolet tästä ajasta, eli tiedon kulkeutuminen Nicaraguasta New Yorkiin tapahtui noin kahden viikon viiveellä. Aina höyrylaivan saapuessa Nicaraguan uutiset koostettiin todennäköisesti hyvin nopeasti, eikä niihin painettua informaatiota juurikaan suodatettu. Nopeus oli tärkeää, jotta kilpailevat lehdet eivät ehtisi ensin. Informaation tuoreuden ja määrän voisi siis jälkikäteen nähdä menneen totuuden mukaisuuden edelle.

Walker pyrki rajoittamaan sensuroimattomien uutisten pääsyä Nicaraguasta, joten suuri osa yhdysvaltalaisien sanomalehtien tarinoista oli joko uudelleenprinttauksia *El Nicaraguensen* jutuista tai pohjautuivat niihin. Tästä syystä esimerkiksi New Yorkin lehdistön

¹⁸² Brown 1980, 307–308.

¹⁸³ Very Interesting from Nicaragua, *NYDT* 2.8.1856.

¹⁸⁴ Brater 2004, 11–12.

¹⁸⁵ Highly Important from Nicaragua, *NYDT* 15.7.1856.

¹⁸⁶ Gobat 2005, 23.

uutiset olivat Walkerin äänitorven ilmestymisaikana lähes identtisiä ja yleensä positiivisia. Eroavaisuudet ovat huomattavissa lähinnä pääkirjoituksissa.¹⁸⁷ Tietojen poimiminen Walkerin omasta lähteestä selittää siis suurelta osin myös *New-York Daily Timesin* uutisten erilaisen sävyn ja ajoittain suurenkin kontrastin pääkirjoitusten linjaan nähden.

Kontrastin pääkirjoitusten ja uutisten välillä voi nähdä johtuneen *New-York Daily Timesin* uutispolitiikasta. Se pyrki olemaan uutisoinnissaan kaikenkattava.¹⁸⁸ Toisaalta objektiivisuuden käsite journalismissa oli vielä 1800-luvulla kehittymätön,¹⁸⁹ ja myös *New-York Daily Times* pyrki varsinaisen objektiivisuuden sijaan enemmän riippumattomuuteen ja tasapuolisuuteen. Lehden uutispolitiikka näyttäisi näin ollen perustuneen siihen, että kaikki mahdollinen informaatio Nicaraguan tapahtumista painettiin lehteen riippumatta sen lähteestä. Tasapuolisuuden ongelmaksi Nicaraguan tapauksessa muodostui se, että lehden saama ja eteenpäin välittämä informaatio ei lähdepohjastaan johtuen ollut tasapainoista.

Ei ole merkkejä siitä, että *New-York Daily Times* olisi valikoinut tiettyä näkökulmaa edustavia näkemyksiä, vaan epätasapaino johtui Nicaraguasta saapuneen tiedon yksipuolisuudesta. Informaatiota oli runsaasti, mutta se edusti lähes yksinomaan Walkerin ja tämän seuraajien näkemyksiä. Lehti näytti vielä tässä vaiheessa suhtautuneen *El Nicaraguensen* tietoihin varsin varauksettomasti, eli siinä kerrottujen faktojen uskottiin olevan paikkansapitäviä. Ainakaan niitä ei aktiivisesti kyseenalaistettu.

Walker näyttää puuttuneen myös siihen, mitä sanomalehtien kirjeenvaihtajat kirjoittivat Nicaraguasta. Esimerkiksi maaliskuun 1856 alussa *New-York Daily Timesissa* ilmestyi kirjeenvaihtajan raportti, jossa ylistettiin Walkeria, ja joka oli linjassa Walkerin oman tiedotuksen tarjoamien faktojen kanssa. Nimimerkillä E.H. kirjoittava *New-York Daily Timesin* kirjeenvaihtaja kertoo Nicaraguan kokemuksestaan ja tapaamisestaan Walkerin kanssa. Hän aloitti raporttinsa tarinalla espanjalaisesta seikkailijasta Gil Gonzales de Avilasta, joka oli 1500-luvulla valloittanut Nicaraguan sitä asuttaneelta intiaaniheimolta ja vuonna 1530 perustanut Granadan kaupungin. Raportti antaa ymmärtää kenraali Walkerin olevan Avilan nykyinen vastine.¹⁹⁰ Raportti siis vahvistaa kuvaa Walkerista menneisyyden seikkailijoiden perillisenä.

¹⁸⁷ Slotkin 1998, 250.

¹⁸⁸ Fellow 2010, 105.

¹⁸⁹ Streckfuss 1990, 973–974.

¹⁹⁰ Nicaragua and the Filibusters. The "Grey-Eyed Man" and His Army, *NYDT* 3.3.1856.

Kirjeenvaihtaja kertoi tavanneensa Walkerin Granadassa, ja kuvaili tämän ulkonäköä. Hän kertoi yllättyneensä tämän vaatimattomasta olemuksesta. Oli vaikea uskoa tämän pienikokoisen miehen olevan paljon puhuttu ”filibustereiden prinssi”, mutta sen sijaan tämän harmaissa, päättäväistä luonnetta henkivissä silmissä oli voimaa, joka kertoi tämän suuruudesta:

It was first difficult to for me realize that the little insignificant-looking individual to whom I was introduced by our Minister, Mr. Wheeler, was the General William Walker, whom I had learned to regard as the Prince of Fillibusters. He is rather below the medium height, very spare in figure [–] In the eye of this man, however, is embodied his character. Large, and in a light gray color [–] From the moment his glance first rests upon you, you will feel that he is as cognizant of every weak point in every weak point in your nature as you are yourself. They are, in fact, remarkable eyes, and we are led to believe, look out from a mind and soul as remarkable as themselves.¹⁹¹

Harmaista, läpätunkevista silmistä muodostui Walkerin luonteen kuvaaja ja tärkein osa myyttistä legenda: Walkerin julkisuuskuvaa tutkineen historioitsija Amy S. Greenbergin mukaan Walkerin vaatimaton ulkonäkö oli pettymys monelle, jotka olivat luulleet häntä suurmiehen maineensa perusteella myös fyysisesti mahtavaksi. Pienikokoisen Walkerin syvän siniharmaiksi, intensiivisiksi ja älyä huokuviksi luonnehdituista silmistä tuli kuitenkin tunnusmerkki, johon huomio kohdistettiin, ja joka korvasi puutteet fyysisessä olemuksessa.¹⁹² Walkerista muodostuikin myyttinen ”Grey-eyed Man of Destiny”, joka oli tullut Nicaraguaan pelastamaan sen kansan tyrannialta. Kutsumanimessä yhdistyivät fyysinen olemus sekä John L. O’Sullivanin kehittämä manifest destiny -termi. William Walkerin Nicaraguan valloituksen nähtiin todistavan, että Yhdysvalloille luvattu kunniakas kohtalo ei ollut enää pelkkä unelma, vaan sen toteuttaja oli saapunut.¹⁹³

Harmaasilmäisen pelastajan legenda oli hyvin pitkälti Walkerin äänitorven *El Nicaraguensen* luomus. Lehdessä kerrottiin paikallisten intiaanien odottaneen harmaasilmäistä miestä: heidän joukkoonsa olisi tuleva uudistaja, joka vapauttaisi heidät tyrannialta ja sorrolta.¹⁹⁴ Harmaasilmäisen miehen legenda jäljitteli legenda, jonka mukaan asteekit

¹⁹¹ Nicaragua and the Fillibusters. The ”Grey-Eyed Man” and His Army, *NYDT* 3.3.1856.

¹⁹² Greenberg 2005, 166–167.

¹⁹³ May 2002, 114.

¹⁹⁴ Greenberg 2005, 167.

olisivat 1500-luvulla odottaneet vaaleaa jumalaa, joka sitten tulikin espanjalaisen valloittaja Hernando Cortesin muodossa.¹⁹⁵ Grey-eyed man -legendan tehtävänä oli ennen kaikkea oikeuttaa Walkerin läsnäolo Nicaraguassa.¹⁹⁶ Huhu levisi nopeasti Yhdysvaltain lehdistön keskuudessa, ja meni suureen osaan yhdysvaltalaislehdistöä täydestä.¹⁹⁷

Myös *New-York Daily Timesin* kirjeenvaihtaja toisti legendan kuuliaisesti kuvaukseen, joka oli jotakuinkin sanasta sanaan sama *El Nicaraguensen* kanssa:

A regenerator was to come among them in the future: a man who was to deliver them from tyranny and oppression, and whom they were to recognize by his large, gray eyes. [...] And they believe too, that this prophecy is fulfilled. The Gray-Eyed Man has come. He has come not as Attila or Guardiola; but as a friend to the oppressed and a protector to the helpless and unoffending.¹⁹⁸

Kirjeenvaihtaja kertoi intiaanidelegaation tulleen henkilökohtaisesti kiittämään pelastaajansa Walkeria. Kirjoittaja itsekin toteaa tämän kuulostavan liiankin romanttiselta ollakseen totta,¹⁹⁹ mutta väittää itse olleensa tämän todistajana. Jutun mukaan kenraali Walker oli voittanut paikallisten sydämet puolelleen anteliaisuudellaan, ja että Walker taisteli ainoastaan sortoa ja julmuutta vastaan.²⁰⁰

Granadasta lähetetty kirjeenvaihtajan juttu onkin siinä mielessä epäilyttävä, että se muakalle vahvasti Walkerin ja *El Nicaraguensen* linjaa. Walkerista ei sanota mitään negatiivista, ja myytti harmaasilmäisestä miehestä toistetaan sellaisenaan. Kirjoituksessa esiintyy sanasta sanaan samoja ilmaisuja kuin *El Nicaraguensessa*.²⁰¹ Yleisestikään yhdysvaltalaislehtien kirjeenvaihtajien Nicaraguassa ei voida katsoa olleen objektiivisia, vaan he olivat usein myötämielisiä Walkerin toimille. Joidenkin lehtien kirjeenvaihtajat olivat samalla filibuster-sotilaita tai toimivat jossain virassa Walkerin hallinnossa. Braterin mukaan esimerkiksi Walkerin Granadassa tullivirkailijana työskennellyt Charles Callahan toimi työnsä ohella *New Orleans Daily Picaynen* kirjeenvaihtajana.²⁰²

¹⁹⁵ Brown 1980, 308.

¹⁹⁶ Greenberg 2005, 167–169.

¹⁹⁷ Greenberg 2005, 167.

¹⁹⁸ Nicaragua and the Fillibusters. The "Grey-Eyed Man" and His Army, *NYDT* 3.3.1856. "Teurastaja" Guardiola oli honduraslainen kenraali joka oli taistellut konservatiivien joukoissa Walkeria vastaan Nicaraguan sisällissodassa.

¹⁹⁹ Täsmälleen samoin totesi huhun aloittaja *El Nicaraguense*. Greenberg 2005, 167.

²⁰⁰ Nicaragua and the Fillibusters. The "Grey-Eyed Man" and His Army, *NYDT* 3.3.1856.

²⁰¹ *El Nicaraguense* oli käyttänyt täsmälleen samoja ilmaisuja, samoin muut Nicaraguasta kirjoittaneet kirjeenvaihtajat. Nicaraguassa ja Yhdysvalloissa sijaitseviin *El Nicaraguense*-lehtiin en ole suoraan pääsyt tutustumaan, mutta asia käy ilmi tutkimuskirjallisuudesta. Greenberg 2005, 166–167; Brown 1980, 308.

²⁰² Brater 2004, 10–11.

Nimimerkin käyttämisen vuoksi kirjeenvaihtajan henkilöllisyyttä on lähes mahdoton selvittää, ja toisaalta ei voida myöskään tietää, kenen näkemystä E.H.:n kirjoitus edusti.²⁰³ On joka tapauksessa syytä olettaa, että kirjeenvaihtaja ei ole yksin jutun takana. Kirjeenvaihtajan raportti on esimerkki siitä, miten yhdysvaltalaislehtien Nicaraguan-kirjeenvaihtajat olivat puolueellisia ja toisaalta siitä, että Walker puuttui tiedonkulkuun Nicaraguasta Yhdysvaltoihin ja onnistui tällä tavoin vaikuttamaan sanomalehtien uutisointiin ja sitä kautta myös yleisön mielipiteisiin.

Sen lisäksi, että Walkerin henkilön ympärille muodostui sankarimyytti, hän onnistui luomaan myös sotilaistaan myyttisen joukkion. Hänen armeijaansa kutsuttiin amerikkalaiseksi falangiksi (the american phalanx) ja hänen alkuperäisiä 58 seuraajaa kutsuttiin nimellä ”kuolemattomat” (immortals). Hänen armeijansa nähtiin rohkeana joukkona, joka uskollisesti seurasi Walkeria tämän missiossa luoda parempi Keski-Amerikka manifest destinyn periaatteiden mukaisesti.²⁰⁴

Muutaman rauhallisen kuukauden jälkeen Walkerin valta Nicaraguassa joutui ensimmäisen kerran koetukselle: maaliskuussa 1856 Costa Rican presidentti Juan Rafael Mora julisti sodan Walkerille ja amerikkalaisille filibustereille. Hän julisti vapauttavansa Nicaraguan amerikkalaisilta valloittajilta.²⁰⁵ Britannian aseistama Costa Rican 3000 miehen armeija²⁰⁶ voittikin filibusterit Santa Rosan taistelussa²⁰⁷ sekä Rivasin toisessa taistelussa²⁰⁸.

Tappioista huolimatta Walkerilla oli tällä kertaa onnea: Costa Rican voitokas armeija sairastui Rivasissa koleraan ja joutui palaamaan kotimaahansa. Hengissä selvinneet costari-

²⁰³ On myös mielenkiintoista, että *New-York Daily Timesiin* kirjoittanut kirjeenvaihtaja on ainakin nimimerkin perusteella eri kuin edellinen. Herää kysymys, mitä edellisille kirjeenvaihtajille tapahtui. Voidaan olettaa, että joko he olivat Nicaraguassa vain lyhyen aikaa ja poistuivat sitten maasta, tai sitten heille tapahtui jotain. Jälkimmäinenkään vaihtoehto ei ole poissuljettu ottaen huomioon monien kirjeenvaihtajien toimimisen filibuster-sotilaina.

²⁰⁴ May 2002, 47.

²⁰⁵ Brown 1980, 325–327.

²⁰⁶ Rosengarten 1976, 123.

²⁰⁷ Dando-Collins 2008, 185.

²⁰⁸ Dando-Collins 2008, 220. Walkerilla oli toisessa Rivasin taistelussa noin 650 sotilasta. Dando Collins 2008, 205.

calaiset sotilaat lisäksi veivät taudin mukanaan, ja koleraepidemia vei Costa Ricassa lopulta noin 10 000 ihmisen hengen, mikä oli lähes kymmenen prosenttia koko maan väestöstä.²⁰⁹

Dando-Collinsin mukaan Walkerin tappio Costa Rican joukoille Rivasissa huhtikuussa 1856 vaurioitti lyhyesti hänen pysäyttämättömän sankarin mainettaan Yhdysvalloissa. Uutiset Costa Rican perääntymisestä kuitenkin palauttivat tämän maineen välittömästi. Walkerille jopa annettiin kunnia siitä, että koko ajan kyseessä olisikin ollut nerokas suunnitelma, jossa Costa Rican armeija tarkoituksella houkuteltiin jonkinlaiseen ”tautiansaan”.²¹⁰

New-York Daily Times ei antanut kunniaa Costa Rican perääntymisestä Walkerille, vaan onnelle: Onnetar näytti lehden mukaan taistelevan Walkerin ja hänen asiansa puolesta. Kirjoitus kertoi Costa Rican taistelleen rohkeasti ja onnistuneen lähes jokaisessa tavoitteessaan, mutta joutuneen perääntymään koleraan vuoksi:

Fortune seems to fight for Walker and the cause he advocates. We have seen that Costa Rica – though her soldiers evinced no lack of courage, but on the contrary were successful in almost every engagement – has been solely worsted in the contest with Nicaragua.²¹¹

Sama kesäkuun 1856 lopulla ilmestynyt *New York Daily Timesin* pääkirjoitus pohtii yleisemminkin Walkerin asemaa Nicaraguassa. Jutun mukaan Nicaraguan Rivas–Walker -hallinto näytti nyt, selvittyään Costa Rican hyökkäyksestä, olevan tukevalla pohjalla. Lehti ei usko epidemiasta kärsivän Costa Rican hyökkäävän uudelleen kovin pian. Walker sen sijaan näytti olevan vahvassa asemassa, jos vain onnistuu keräämään tarpeeksi rahaa ja maksamaan joukoilleen.²¹²

Walkerin armeija jatkoikin kasvamistaan; Santa Rosan ja Rivasin taisteluiden tappiot nolautuivat keväällä 1856 uusien värväytyjien myötä. Armeijaa oli kasvattanut muun muassa New Yorkista huhtikuussa saapunut Orizaba-laiva mukanaan 200 uutta värväytyjää.²¹³ Kaiken kaikkiaan Walkerin armeijassa oli tuohon aikaan arviolta noin 2000 sotilasta.²¹⁴ *New-York Daily Timesin* mukaan Nicaraguassa on uusimpien tietojen mukaan

²⁰⁹ Costa Rican väkiluku ennen epidemiaa oli ollut noin 112 000. Dando-Collins 2008, 221–222.

²¹⁰ Dando-Collins 2008, 222.

²¹¹ Walker’s Position, *NYDT* 27.6.1856.

²¹² Walker’s Position, *NYDT* 27.6.1856.

²¹³ Dando-Collins 2008, 222.

²¹⁴ Brown 1980, 327.

kesällä 1856 perusteellinen rauha. Kirjoitus onkin siinä mielessä oikeassa, että sen kirjoitusajankohtana Nicaraguassa oli suhteellisen vakaata. Robert Mayn mukaan Walkerin hallinto oli vakaimmillaan Costa Rican peräännyttyä, huhtikuun lopulta 1856 syyskuun puoliväliin asti.²¹⁵

Sama *New-York Daily Timesin* kirjoitus kertoi raporteista, joiden mukaan olisi syntymässä Keski-Amerikan maiden yhteinen liittouma Walkeria vastaan. Lehden mukaan raportit ovat kuitenkin ristiriitaisia, ja toteaa niiden ilmeisesti olevan ennenaikaisia tai pelkkiä huhuja. Raportit olivat kuitenkin oikeassa, sillä tällainen liittouma todella oli muodostumassa: syyskuussa 1856 tämä koalitio aloitti sodan Walkerin savustamiseksi ulos Nicaraguasta.²¹⁶

Silti vielä kesäkuussa 1856 tilanne näytti Yhdysvalloista katsottuna hyvältä. Jopa Yhdysvaltain hallitus taipui viimein toukokuussa 1856 vaatimukseen tunnustaa Walkerin hallinto, kun katsoi tämän nyt olevan vakiintunut Nicaraguan edustajaksi.²¹⁷ Walker oli alun perin pienellä joukollaan onnistunut ottamaan kokonaisen valtion hallintaansa, ja tämä amerikkalaishallinto oli toistaiseksi selviytynyt taistelutappioistaan huolimatta voittajana sekä vaikutusvaltansa että imagonsa osalta.

New-York Daily Times ei ennen Granadan valtausta lokakuussa 1855 ollut juurikaan huomionnut William Walkerin edesottamuksia. Sen sijaan Walkerin valtaannousu Nicaraguassa nosti tämän koko Yhdysvalloissa puheenaiheeksi ja myös *New-York Daily Times* osallistui keskusteluun aktiivisesti. Yleisesti ottaen *New-York Daily Timesin* suhtautumisessa Walkeriin ja tämän suunnitelmiin oli lokakuun 1855 ja vuoden 1856 kesän välillä havaittavissa suuri muutos ennen lokakuuta 1855 tehtyihin kirjoituksiin.

Walker oli vuonna 1856 Yhdysvalloissa suosionsa huipulla ja hänestä tehtiin lauluja ja näytelmiä. Esimerkiksi Purdy's National Theatre New Yorkissa esitti musikaalia ”*Nicaragua, or, General Walker's Victories*”, ja siinä esitettiin yhdysvaltalaisia kansallishenkisiä kappaleita kuten ”*Yankee doodle*” ja ”*Star-Spangled Banner*”. Koska Walker oli niin

²¹⁵ May 2002, 194.

²¹⁶ May 2002, 194. Naapurimaiden ja nicaragualaisten Walkeria vastaan aloittamaan yhteissotaan laukaisevana tekijänä oli etenkin Walkerin julistautuminen Nicaraguan presidentiksi heinäkuussa 1856 ja orjuuden palauttamisjulistus syyskuussa. Käytännössä koko Nicaragua kääntyi Walkeria vastaan, ja samalla Walkerin toimet vieraannuttivat myös suuren osan yhdysvaltalaisista.

²¹⁷ May 2002, 122–123.

suosittu, myös mainostajat keksivät hyödyntää hänen nimeään mainostaessaan tuotteitaan sanomalehdissä. Monet sanomalehdet lisäksi rohkaisivat ihmisiä muuttamaan Nicaraguaan ja esimerkiksi julkaisivat sinne matkaavien höyrylaivojen lähtöaikatauluja.²¹⁸

Lukuunottamatta pääkirjoitusten ajoittain sarkastista otetta myös *New York Daily Times* näytti nyt myöntävän Walkerin nousseen merkittäväksi henkilöksi. Menestyksellä vaikuttaisi olevan suuri merkitys kirjoitusten sävyyn – aiemmin lehti oli pitänyt Walkeria merkityksettömänä ja asettanut suuret toiveet tämän kilpailijan Henry Kinneyn harteille. Nyt Kinney oli lähes täysin unohdettu ja Walker oli astunut valokeilaan. *New-York Daily Times* osallistui myös Walkerin ylistykseen, etenkin uutiskatsauksissaan. Näissä katsauksissa voidaan todeta näkyvän vahvasti Walkerin oman tiedotuskanavan *El Nicaraguensen* vaikutus, kuten myös Granadasta käsin kirjoittavan kirjeenvaihtajan raportissa.

Walkerin ylistys heijasteli todennäköisesti myös yleistä mielipidettä Yhdysvalloissa, jossa tätä kohtaan tunnettiin suurta sympatiaa. Jeffrey A. Zemler arvioikin, että koska Walker oli vuonna 1856 niin suosittu Yhdysvalloissa, monet sanomalehdet säästivät mahdollisen kritiikin sille otollisemmalle ajalle.²¹⁹ Toisaalta *New-York Daily Times* vaikutti ainakin vielä tässä vaiheessa, vuoden 1856 keväällä, olevan aidosti innoissaan Nicaraguan valloituksesta.

²¹⁸ Brater 2004, 12–13.

²¹⁹ Zemler 1986, 30.

3. Valloitetun Nicaraguan sisä- ja ulkopoliittiset ulottuvuudet

Tässä luvussa tarkastelen, miten *New-York Daily Times* käsitteli Nicaraguan valloituksen aiheuttamia ongelmia Yhdysvaltain sisä- ja ulkopoliitikassa. Ensimmäisessä alaluvussa tutkin lehden näkemyksiä Walkerin hallinnon laillisuudesta ja vaikutuksesta Yhdysvaltain ulkopoliittisiin suhteisiin, erityisesti Isoon-Britanniaan. Toisessa alaluvussa tutkin sitä, miten lehti kommentoi Walkerin julistautumista Nicaraguan presidentiksi ja päätöstä kumota maan orjuuskielto.

3.1 Walkerin Nicaragua laillisena ja poliittisena ongelmana

Walkerin hallinto Nicaraguassa aiheutti päänvaivaa Yhdysvaltain hallinnolle. Keskustelun laillisuudesta ja mahdollisesta virallisesta tunnustamisesta kävi kiivaana ja tämä näkyi myös *New-York Daily Timesin* sivuilla. Yhtenä lehden linjaan vaikuttaneena tekijänä voidaan katsoa olevan Walkerin toimien tasapainoilu laillisuuden ja laittomuuden rajoilla. Nicaraguan retkikunta aiheutti laillisen ja poliittisen ongelman: Yhdysvaltain hallinnon tukea Walkerille rajoittivat maan neutraliteettilait sekä Ison-Britannian kanssa tehty Clayton-Bulwer -sopimus.

Walkerin toimiin suhtautumisessa on havaittavissa yhdysvaltalaisten puolueiden ja toisaalta myös alueiden väliset erot. Demokraattinen puolue oli Greenbergin mukaan taipuvaisempi ekspansionismin kannattamiseen, ja samalla välinpitämättömämpi sitä rajoittavaa lainsäädäntöä kohtaan. Kiihkeimmin aluelaajennuksia ajoi demokraattipuolueen sisäinen Young America -liike.²²⁰ Sen sijaan tuore republikaanipuolue edeltäjänsä whig-puolueen tavoin piti tiukemmin kiinni laillisuudesta, järjestyksestä ja kansainvälisistä sopimuksista.²²¹

Myös sanomalehdistö oli jakaantunut suhtautumisessaan filibusterismiin. Jakolinjat olivat osittain alueellisia, osittain taas puoluelinjojen mukaisia. Esimerkiksi *New York Heraldin* päätoimittaja, demokraattien kannattaja James Bennett puolusti Walkeria ja filibusterismia äänekkäästi, kun taas *New York Tribunen* päätoimittaja, republikaani Horace

²²⁰ Greenberg 2005, 28.

²²¹ Greenberg 2005, 160–161.

Greeley vastusti sitä.²²² Toisaalta *New-York Daily Timesin* päätoimittaja Henry Raymond kuului Greeleyn tavoin republikaaniseen puolueeseen, mutta näytti siitä huolimatta suhtautuneen filibusterismiin ja Walkeriin hyvin eri tavalla kuin tämä. Joka tapauksessa kolmen newyorkilaislehden erot osoittavat, että mielipiteiden jakautuminen oli suurta myös kaupunkien sisällä.

Marraskuussa 1855 *New-York Daily Timesin* pääkirjoitus otti puheeksi yhdysvaltalaisten filibustereiden erot muiden maiden vastaaviin seikkailijoihin:

Our adventurous countryman starts as an outlaw [-] he marches into the heart of a territory with which all the world is at peace, makes himself the head of the nation.²²³

Siinä todettiin, että englantilaisilla ja espanjalaisilla seikkailijoilla oli oman maansa tuki, kun taas yhdysvaltalainen Walker on lainsuojaton. Robert E. May onkin erotellut filibusterit omaksi ryhmäkseen, joille ominaista oli valtiollisen tuen puuttuminen. Näin ollen esimerkiksi englantilaista Itä-Intian kauppakomppaniaa tai espanjalaisia konkistadoreja ei voida laskea filibustereiksi, sillä niillä oli omien valtioidensa tuki.²²⁴

Franklin Pierce oli ensimmäinen presidentti, joka virkaanastujaispuheessaan vuonna 1853 ilmoitti aluelajennusten olevan hänen hallintonsa tavoite. Myös hänen seuraajansa James Buchanan ennusti ekspansion olevan Yhdysvaltain politiikan linja tulevaisuudessa.²²⁵ Filibusterismia puolusteltiin Yhdysvalloissa sillä, että muistakin maista organisoitiin vastaavanlaisia retkiä.²²⁶ Mayn mukaan yhdysvaltalainen ilmiö poikkesi kuitenkin useimmista muunmaalaisista yksityisistä valloittajista keskeisesti: kuten myös *New-York Daily Times* toteaa, erona oli laillisuus ja oman maan tuki. May ottaa esille esimerkiksi Englannin kauppakomppanian ja Espanjan konkistadorit, joilla molemmilla oli oman valtionsa vankkumaton tuki. Amerikkalaiset filibusterit sen sijaan olivat käytännössä lainsuojattomia myös omassa maassaan, joka pääsääntöisesti pyrki pikemminkin estämään kuin rohkaisemaan heidän toimintaansa.²²⁷

²²² Greeley kuitenkin sitoutui esimerkiksi orjuuden kieltämiseen kokonaan, eli hän vastusti orjuutta vielä jyrkemmin kuin useimmat puoluetoverinsa. Slotkin 1998, 250–255.

²²³ A Succesful Fillibuster, *NYDT* 29.11.1855.

²²⁴ May 1997, 149–150.

²²⁵ Rosengarten 1976, 10–11.

²²⁶ May 2002, 59–62.

²²⁷ May 1997, 149–150.

Yhdysvaltain hallinnon suhtautuminen oli kahtiajakoista. Hallinnosta löytyi myös filibusterismin kannattajia, mutta hallitseva linja Walkerin aikana oli pyrkimys pitää kiinni kansainvälisistä sopimuksista ja olla aiheuttamatta konflikteja Britannian tai Keski-Amerikan maiden kanssa. Etenkin Yhdysvaltain vuosien 1853–57 ulkoministeri William L. Marcy profiloitui filibustereiden vastustajaksi, ja pyrki aktiivisesti estämään näiden toiminnan. Konservatiivinen Marcy ei halunnut pahentaa entisestäänkin huonoja välejä Iso-Britanniaan, eikä muutenkaan arvostanut filibusterismia: Walkerin hallintoa hän kutsui ”ulko-maalaisjoukkioksi, joka oli ottanut haltuunsa vieraan maan ja väitti nyt olevansa suvereeni valtio”.²²⁸

Esimerkkinä Yhdysvaltain hallinnon toimista Walkerin toimien estämiseksi käy se, että useita Walkerin joukkoihin Nicaraguahan menossa olevia höyrylaivoja pysäytettiin New Yorkin satamassa. Esimerkiksi joulukuussa 1855 Nicaraguan reittiä kulkevan *Northern Lightin* lähtö New Yorkin satamasta Nicaraguahan estettiin neutraliteettilakiin nojaten: viranomaisilla oli käsky takavarikoida aseet ja ammuksiset sekä matkustajat, jotka olivat ai-keissa liittyä Walkerin armeijaan.²²⁹ Osa värväytymisaikeissa olevista välttyi verkolta, mutta suurin osa, 239 filibusteriksi pyrkintä, joutui jäämään satamaan.²³⁰

Neutraliteettilakien valvonnassa oli silti alueellisia eroja. Siinä missä New Yorkin viranomaiset tottelivat Washingtonista tulevia käskyjä kuuliaisesti ja valvoivat aktiivisesti Nicaraguahan lähteviä höyrylaivoja, esimerkiksi Kalifornian viranomaiset katsoivat näitä usein läpi sormien. Kaliforniassa oli huomattavaa sympatiaa paikalliselle sankarille Walkerille, ja vaikka alueen lehdistö julkaisi tarkkoja tietoja ja nimilistoja Nicaraguahan lähti-jöistä, San Franciscon viranomaiset eivät puuttuneet näiden lähtöön tai edes filibustereiden värväyskeskuksena käytetyn lakitoimiston toimintaan.²³¹ Walker oli jo Meksikon retkikuntansa jälkeen 1854 joutunut San Franciscossa oikeuteen neutraliteettilain rikkomisesta, mutta valamiehet olivat vapauttaneet monen sankarina pitämän miehen syyt-teistä.²³²

Yhdysvalloissa mielipiteet Walkerista jakautuivat: toisten mielestä Walkerin lähtö olisi alun perinkin pitänyt estää, toiset taas vaativat Yhdysvaltoja tukemaan Walkerin hallintoa

²²⁸ Brown 1980, 312–313.

²²⁹ Dando-Collins 2008, 157–158.

²³⁰ Dando-Collins 2008, 161.

²³¹ Dando-Collins 2008, 165.

²³² McPherson 1988, 112.

aktiivisesti. Jakolinjat syntyivät toisaalta puolueiden ja alueellisten rajojen mukaan, toisaalta taas kannatusta löytyi näiden rajojen ulkopuolelta. Useissa Yhdysvaltain kaupungeissa järjestettiin Walkeria tukevia kansankokouksia. Esimerkiksi New Yorkissa järjestettiin joulukuussa 1856 Walkeria tukeva kokous, jossa haluttiin lähettää apua tukalassa tilanteessa olleelle Walkerille. Iskulauseena oli: ”extend the boundaries of freedom”.²³³

Oman lisänsä Walkerin aiheuttamiin ristiriitoihin toi Nicaraguan läpi kulkeva laivareitti ja mahdollisen tulevan kanavan paikka, josta kilpailtiin sekä valtioiden että yksityisten liikemiesten kesken. Suurin rahallinen ja aineellinen tuki Walkerille tulikin pohjoisvaltioiden suurten kaupunkien kapitalisteilta, Nicaraguan reitin liikennöintioikeuksia havittelevilta newyorkilaisilta liikemiehiltä Charles Morganilta ja Cornelius K. Garrisonilta.²³⁴

Walkerin toimet Nicaraguassa aiheuttivat ongelmia myös Yhdysvaltain kansainvälisille suhteille, etenkin jo ennestään ongelmallisille suhteille Isoon-Britanniaan. Maat olivat kiistelleet Keski-Amerikan hallinnasta 1840-luvulta lähtien. Vuonna 1850 maat olivat sopineet keskinäisessä Clayton-Bulwer -sopimuksessa, että kumpikaan ei valloittaisi, linoittaisi tai uudisasuttaisi mitään osaa Keski-Amerikasta, mutta osapuolilla oli erimielisyyksiä sopimuksen tulkinnasta. Tästä huolimatta Britannia jatkoi vaikutusvaltansa kasvattamista alueella, mitä Yhdysvallat protestoi.²³⁵ Britannia taas katsoi Walkerin edustavan Nicaraguan valloituksellaan Yhdysvaltoja ja täten rikkovan sopimusta. Walkerin valankaappaus Nicaraguassa asettikin Yhdysvaltain presidentti Franklin Piercen, joka samaan aikaan kävi Ison-Britannian kanssa neuvotteluita Moskiittorannikon asemasta, poliittisesti kiusalliseen asemaan.²³⁶

Britit syyttivät Yhdysvaltoja vuoden 1850 Clayton-Bulwer -sopimuksen rikkomisesta. Walker tosin ei ollut Yhdysvaltain virallinen edustaja vaan hän toimi omin päin. Toisaalta juuri tämä piittaamattomuus kansainvälisistä suhteista ja Yhdysvaltain neutraliteettilakien pilkkaaminen näyttäytyi brittien silmissä osoituksena yhdysvaltalaisten neuvokkaasta strategiasta käyttää epäsuorasti yksityisiä agenteja aluevalloituksiin. Britannian pääministeri Henry Palmerston näki, että ”jenkkejä” oli täten mahdoton kontrolloida, ja

²³³ Brown 1980, 342.

²³⁴ May 2002, 175.

²³⁵ Esimerkiksi Yhdysvaltain Nicaraguan suurlähettiläs Solon Borland vaati vuonna 1853 sopimuksen mitätöimistä ja että Yhdysvallat liittäisi Nicaraguan Yhdysvaltain osavaltioksi. Lisäksi Borland osaltaan aiheutti selkkauksen, jossa Yhdysvaltain laivasto toukokuussa 1854 pommitti Britannian hallitsemää Greytownin kaupunkia Nicaraguassa.

²³⁶ Duda 2016, 101.

että sopimuksista riippumatta yhdysvaltalaiset aikoisivat luoda Keski-Amerikkaan joko uusia osavaltioita tai itsenäisiä valtioita, jotka olisivat Yhdysvaltain liittolaisia. Eli kyseessä olisi toisinto Teksasin valloituksesta²³⁷

Myös *New-York Daily Times* osallistui keskusteluun Walkerin tuomista suurvaltajännitteistä. Joulukuun puolivälissä 1855 lehden pääkirjoituksessa todetaan, että britit eivät ole noudattaneet Clayton- Bulwer-sopimusta. Samalla Yhdysvaltain suhteet Keski-Amerikkaan ovat muuttuneet ”mielenkiintoisemmiksi”, kun yhdysvaltalainen Walker oli ottanut maan haltuunsa. Samassa jutussa brittien kerrotaan protestoivan tätä amerikkalaistamiskehitystä vastaan; Britannia näki kehityksen johtavan siihen, että Yhdysvallat ottaa koko Keski-Amerikan haltuunsa samalla tavalla kuin Teksasin. Britannian kerrottiin syyttävän Yhdysvaltoja sopimuksen rikkomisesta ja olevan aikeissa lähettää laivasto Karibianmerelle palauttamaan voimatasapaino. Lehden mukaan Yhdysvallat oli kuitenkin tehnyt kaikkensa estääkseen filibustereita lähtemästä, ja että toisaalta nimenomaan Britannia oli usein itse painottanut yksityisten kansalaisten oikeutta liittyä ulkomailla ystävällisten valtojen palvelukseen.²³⁸

Lehden mielestä Walkerin retkikunnan kutsunut Nicaraguan sisällissodan osapuoli oli yhtä oikeutettu hallitsemaan maata kuin vastustajansa. Walkerin lähdöstä ei lehden mukaan pitäisi olla valitettavaa, sillä Yhdysvaltain hallinto yritti kaikkensa estääkseen sen. Eikä Walkeria voida mennä pidättämään Nicaraguaan, sillä keskenään kiistelevät nicaragualaiset olivat itse tyhmyyksissään valinneet hänet diktaattorikseen. Tapauksen luonne ei lehden mukaan ollut kansallinen, eikä Yhdysvaltoja voinut pitää siitä vastuussa.²³⁹ Lehti siis korosti, että Yhdysvallat ei ollut sekaantunut Keski-Amerikan asioihin, vaan Walker oli yksityinen henkilö, joka kaiken lisäksi oli paikallisten toimesta kutsuttu Nicaraguaan.

Lehden mukaan Clayton-Bulwer-sopimus oli ylipäättään huono kauppa Yhdysvalloille. Britannia ei sitä ollut noudattanut, eikä se ollut Monroen opin mukainen, jota *New-York Daily Timesin* mukaan pitäisi ylläpitää. Nyt olisi lehden mukaan hyvä hetki ratkaista kiista Keski-Amerikasta lopullisesti.²⁴⁰ Monet yhdysvaltalaiset pitivät brittejä siirtomai-

²³⁷ May 2002, 245–246; Bourne 1961, 290.

²³⁸ Central American Affairs, *NYDT* 17.12.1855.

²³⁹ Central American Affairs, *NYDT* 17.12.1855.

²⁴⁰ Central American Affairs, *NYDT* 17.12.1855.

den kansojen alistajina, kun taas vallankumouksessa syntynyt Yhdysvallat nähtiin alistettujen kansojen vapauttajana.²⁴¹ Yhdysvaltain ekspansio nähtiin siis erilaisena kuin Britannian imperialismi: oikeutettuna ja imperialismiin vastaisena. *New-York Daily Times* totesi, että teknisesti ottaen Walkerin retki oli laillinen, sillä hänet oli kutsuttu maahan, ja että hänellä oli yksityishenkilönä oikeus osallistua Nicaraguan sisällissotaan kahden laillisena itseään pitävän hallinnon välillä. Britannian protestointia aiheen suhteen lehti piti tekopyhänä, sillä aihe ei millään tavalla liittynyt Yhdysvaltoihin valtiona.²⁴²

Walkerin muodostettua hallinnon Nicaraguassa Yhdysvaltain Nicaraguan-suurlähettiläs John H. Wheeler tunnusti Walkerin hallinnon heti. Hän teki näin omin lupineen, kysymättä Washingtonista. Washingtonissa Walkerin hallintoa ei kuitenkaan hyväksytty.²⁴³ Ulkoministeri Marcy ei nähnyt hallinnon edustavan Nicaragualaisia. Yhdysvaltain hallinnon hylkäämäksi tuleminen oli isku Walkerille. Yhdysvaltain hallinnon välinpitämätön suhtautuminen rohkaisi Nicaraguan ja sen naapurimaiden konservatiiveja vastustamaan Walkerin hallintoa.²⁴⁴

Toukokuussa 1856 Yhdysvalloissa käytiin kiivasta keskustelua Walkerin hallinnon tunnustamisesta. *New-York Daily Timesin* pääkirjoitus kertoi, että Yhdysvaltain senaatissa oli esiintynyt vaatimuksia tunnustaa Walkerin hallinto Nicaraguassa. Kirjoituksen mukaan se ei kuitenkaan välttämättä olisi järkevää: tunnustaminen saattaisi johtaa kiistoihin muiden Keski-Amerikan maiden kanssa ja monimutkaistaa suhdetta Iso-Britanniaan entisestään. Niinpä tunnustamista tulisi sen mielestä viivyttää.²⁴⁵

Britannian puuttuminen Keski-Amerikan asioihin toisaalta lisäsi halua tunnustaa Walkerin hallinto, sillä Ison-Britannian katsottiin rikkoneen Clayton-Bulwerin sopimusta. Valtioilla oli eri käsitykset Keski-Amerikan asioihin molemminpuolista puuttumattomuutta julistavasta sopimuksesta. Molemmissa maissa puhuttiin tuolloin mahdollisesta sodasta.²⁴⁶ Britannian puuttumisesta Keski-Amerikan asioihin oli saatu todisteita huhti–touko-

²⁴¹ Greenberg 2005, 59.

²⁴² Central American Affairs. *NYDT* 17.12.1855.

²⁴³ Suurlähettiläs Wheelerin positiivinen suhtautuminen sai Walkerin luulemaan, että myös Washingtonissa oltaisiin häntä kohtaan myötämielisiä. Näin ei kuitenkaan ollut, vaan hallintoa ei tunnustettu.

²⁴⁴ Brown 1980, 312–313.

²⁴⁵ Breakers ahead. *NYDT* 5.5.1856.

²⁴⁶ Brown 1980, 339.

kuussa 1856 kaapatun kirjeenvaihdon myötä. Kirjeet osoittivat Ison-Britannian hallituksen tukevan Costa Ricaa sodassa Walkeria vastaan muun muassa aselähetyksillä ja kuninkaallisen laivaston läsnäololla.²⁴⁷

Yhdysvaltain 1850-luvun demokraattipresidentit Franklin Pierce (presidenttinä 1853–1857) ja hänen seuraajansa James Buchanan (presidenttinä 1857–1861) kannattivat Yhdysvaltain ekspansiota, mutta yrittivät samaan aikaan miellyttää myös aggressiivisen ekspansion vastustajia, mikä johti ongelmiin. Yhdysvaltain päätös olla tukematta Walkeria saattoi johtua pitkälti Franklin Piercen hallinnon aiemmista kiistanalaisista päätöksistä ja julistuksista, jotka olivat johtaneet poliittisiin skandaaleihin. Esimerkiksi vuonna 1854 Piercen hallinto antoi niin kutsutun Ostend Manifesto -julistuksen, jossa se ilmoitti olevansa halukas ostamaan Kuuban, vihjaten samalla Espanjalle, että Yhdysvallat saattaisi turvautua sotilaalliseen voimaan, mikäli ostaminen ei onnistuisi.²⁴⁸ Julistus vuoti julki suuteen ja siitä tuli poliittinen skandaali. Julistus jakoi kansaa ja myös Piercen omaa puoluetta. Se nähtiin avoimena pyrkimyksenä hankkia uusi orjaosavaltio.²⁴⁹ Pohjoisen demokraatin Piercen maine tahriintui etenkin pohjoisvaltioissa pahasti, ja hän perääntyi ekspansion yrittämisestä ja otti tiukemman kannan filibustereihin.²⁵⁰

Presidentti Piercen demokraattipuolue ja oli jakautunut kahteen kilpailevaan ryhmään suhtautumisessa ekspansiokysymykseen ja orjuuteen. Demokraattihallinnolle tuotti ongelmia, että Walkerin Nicaraguan tunnustamista äänekkäimmin vaativat senaattorit Stephen A. Douglas²⁵¹ ja John B. Weller²⁵² olivat molemmat sen oman puolueen riveistä. Weller ja Douglas pitivät hallinnon päätöstä olla tunnustamatta Walkerin Nicaraguua vääränä: heidän mielestään Walkerin joukkoihin pyrkiviä ei olisi pitänyt pidättää, ja tämän hallinto pitäisi paitsi tunnustaa, sitä tulisi myös tukea ja suojella aktiivisesti.²⁵³ Douglas ja Weller kuuluivat hallituksessa ja koko maassa esiintyvään radikaaliin filibusterismin kannattajajoukkoon.²⁵⁴

²⁴⁷ Virallisesti laivaston tehtävä oli ”suojella Britannian intressejä”. Brown 339–340.

²⁴⁸ Rosengarten 1976, 26. Uhkausta ei kuitenkaan toteutettu, ja se materialisoitui vasta vuosikymmeniä myöhemmin, Yhdysvaltain-Espanjan sodassa vuonna 1898.

²⁴⁹ Brown 1980, 141.

²⁵⁰ McPherson 1988, 109.

²⁵¹ Senaattori Stephen A. Douglas oli Young America -liikkeen johtohahmo.

²⁵² Senaattori Weller oli Walkerin ystävä, ja Walker oli esimerkiksi kirjoittanut kirjeen Wellerille, jossa oli valittanut Yhdysvaltain hallinnon kylmästä suhtautumisesta. Brown 1980, 339–340.

²⁵³ Duda 2016, 105; May 2002, 277.

²⁵⁴ Duda 2016, 105; May 2002, 277.

Toimituksen mukaan tällainen Walkerin aktiivinen tukeminen johtaisi sotaan paitsi Keski-Amerikan maiden, myös Ison-Britannian kanssa: ”It needs but little foresight that such a policy would speedily and certainly involve us in war, not only with the Central American states, but with Great Britain also.”²⁵⁵ Lehdessä konservatiivinen ulkoministeri Marcy oli tärkeä tekijä, joka pitäisi Yhdysvaltain sisällä operoivan ekspansiohulluuden kurissa. Nicaraguan asioihin aktiivista puuttumista kannattavia lehti piti poliittisina uhkapelureina.

New-York Daily Timesin kirjoittelu Walkerin aiheuttamista poliittisista ongelmista oli varsin mielenkiintoista. Se toisaalta puolusti Walkerin oikeutta yksityishenkilönä puuttua Nicaraguan sisällissotaan, toisaalta taas kehotti Yhdysvaltain hallintoa olemaan tuke-matta tätä. Lehti siis uskoi, että Walkerin toimet eivät sinänsä olleet laittomia, mutta että hänen olisi pärjättävä omillaan. Lehti halusi Yhdysvaltain pysyvän asiasta erossa, jotta sota Ison-Britannian kanssa vältettäisiin. Toisaalta se myös totesi samalla, että Nicaraguan asiat eivät kuuluneet myöskään briteille. Lehti siis näki Nicaraguan tilanteen suur-valtakiistoista erillisenä asiana.

Toukokuussa 1856 Yhdysvallat taipui lopulta tunnustamaan Walkerin Nicaraguan, kun se katsoi sen hallinnon olevan tarpeeksi vakaalla pohjalla ja edustavan nicaragualaisia. Tilanne kuitenkin muuttui nopeasti, kun Walker julistautui Nicaraguan presidentiksi syyskuussa 1856. Aiemmin Walker oli hallinnut Nicaraguua kulisseista ja nicaragualaiset olivat ainakin nimellisesti hallinneet omaa maataan paikallisen presidentin kautta, mutta nyt tämä kulissi kaatui lopullisesti. Yhdysvaltalaisen julistautuminen vieraan valtion presidentiksi ei näyttänyt hyvältä Yhdysvaltain diplomaattisuhteiden kannalta, joten Yhdysvaltain hallinto perui tunnustuksen.²⁵⁶ Presidentiksi julistautumisen jälkeen Yhdysvaltain hallinto otti jyrkemmän kannan Walkeria vastaan.²⁵⁷

Yhdysvaltain hallinto 1850-luvulla oli ekspansion kannalla, mutta Nicaraguan suhteen se toimi ristiriitaisesti. Yleisesti ottaen Walkerin hallinto oli Yhdysvalloille kuitenkin enemmän ongelma kuin etu, sillä Walkerin toimet Nicaraguassa sabotoivat hallinnon omia ekspansioyrityksiä sekä Yhdysvaltain vaikutus- ja arvovaltaa Latinalaisessa Amerikassa. Omatoiminen invaasio Nicaraguaan koetteli valtiovallan uskottavuutta, sillä se nähtiin

²⁵⁵ Breakers ahead, *NYDT* 5.5.1856.

²⁵⁶ May 2002, 122–123.

²⁵⁷ May 2002, 119–132.

ennen kaikkea hallinnon kyvyttömyydestä valvoa maan lakeja ja kontrolloida kansalais-
tensa laittomia pyrkimyksiä.

3.2 Nicaraguan yhdysvaltalainen presidentti ja orjuusjulistus

Keväällä 1856 Nicaraguan asevoimien komentajana toiminut mutta käytännössä koko maata hallinnut William Walker riitaantui Nicaraguan presidentti Patricio Rivasin kanssa. Kiistan aiheena oli pääasiassa maan kasvava amerikkalaistaminen. Walker armeijoineen hallitsi Nicaraguua yksinvaltaisesti ja takavarikoi Nicaraguan maanomistajien maita yhdysvaltalaisuudisasukkaiden käyttöön. Tällä politiikallaan hän loi presidentti Rivasin mielestä jatkuvasti uusia vihollisia. Lisäksi Walker oli täyttänyt valtion virat amerikkalaisilla, jotka eivät osanneet espanjaa tai tunteneet Nicaraguan lakeja. Hänet oli kutsuttu maahan auttamaan sisällissodan päättämisessä, ei ottamaan koko valtiota haltuunsa. Rivas totesi, että valtuutensa ylittänyt Walkeria ei enää tarvittaisi Nicaraguassa, ja hänet kutsuneet voisivat myös lähettää hänet matkoihinsa.²⁵⁸

Nicaraguan hallituksen ja Walkerin välit katkesivat: hän julisti hallituksen hajotetuksi ja syytti sitä petturuudesta.²⁵⁹ Tämän jälkeen presidentti Rivas puolestaan kannusti Nicaraguan kansaa tarttumaan aseisiin ja ajamaan yhdysvaltalaiset ulos maasta, ja pyysi tähän apua myös Hondurasin, Guatemalan ja El Salvadorin hallituksilta.²⁶⁰ Walker päätti vetää joukkonsa Nicaraguan pohjoisosista, ja keskittää kaikki joukkonsa maan eteläosaan, jossa sijaitsevan Kalifornian-reitin puolustaminen oli huoltoyhteyden Yhdysvaltoihin kannalta tärkeintä. Samalla maan pohjoisosa ja Nicaraguan liberaalien pääkaupunki Leon jäi Walkeria vastaan ”kapinoivien” nicaragualaisten ja naapurimaiden haltuun.²⁶¹

Walker järjesti uudet presidentinvaalit, joihin asettui itsekkin ehdolle. Heinäkuussa *New-York Daily Timesin* uutiskatsaus kertoi höyrylaiva *Orizaban* tuoneen Nicaraguasta tiedon, että koko Nicaragua oli asettunut Walkerin taakse lähes yksimielisesti ja että tämä oli

²⁵⁸ Rosengarten 1976, 138. Dando Collins 2008, 224–225.

²⁵⁹ Dando Collins 2008, 224–225.

²⁶⁰ Dando Collins 2008, 226.

²⁶¹ Dando Collins 2008, 224–225; Brown 1980, 343–344.

voittanut presidentinvaalit ylivoimaisesti.²⁶² *El Nicaraguense* väitti, että Granadan virallisessa ääntenlaskennassa Walker sai 16 000 ääntä 23 000:sta, ja että vaalien kokonaisäänimäärän oli Nicaraguan kaikkien aikojen suurin.²⁶³

Ei ole tietoa siitä, miten vaalitulokset tarkalleen syntyivät, mutta on varsin selvää, että lopputulos oli jollain tapaa järjestetty. Rosengarten huomauttaa, että todellisuudessa Walker hallitsi enää pientä osaa Nicaraguasta, ja että laajan vastustuksen vuoksi koko kansan vaaleja ei voitu järjestää.²⁶⁴ Näin ollen äänestys tapahtui ainoastaan Walkerin armeijan miehittämissä Nicaraguan eteläosan kaupungeissa, ja todennäköisesti äänestäjät olivat enimmäkseen yhdysvaltalaisia. Heillä oli vaaleissa äänioikeus, sillä heidät laskettiin nyt Nicaraguan kansalaisiksi.²⁶⁵ Käytännössä Walker valittiin Nicaraguan presidentiksi omien sotilaidensa äänillä.

Vaalitulos ei siis edustanut ainakaan Nicaraguan kansan tahtoa. Vaikka Walkerin tuoma amerikanisaatio oli aluksi nähty pitkälti positiivisessa valossa edistyksen ja vaurauden tuojana, olivat nicaragualaiset vähitellen tajunneet Walkerin todelliset päämäärät. Yksi-puolinen julistautuminen presidentiksi ja Nicaraguan todelliseksi edustajaksi sai käytännössä loputkin nicaragualaiset hylkäämään Walkerin ja yhdysvaltalaiset.²⁶⁶

Kesän ja syksyn 1856 *New York Daily Timesin* uutiskatsaukset jatkoivat vielä positiivisella linjalla, ja myötäilivät yhä Walkerin sanomalehden *El Nicaraguensen* uutisointia. Kuten luvussa 2 kerroin, muun amerikkalaislehdistön tavoin myös *New-York Daily Times* uudelleenprinttasi säännöllisesti *El Nicaraguensessa* tarjotut tiedot, käytännössä sellaisenaan. Heinäkuun puolivälin uutiskatsauksessa Walkerin kerrottiin tulleen valituksi Nicaraguan tasavallan presidentiksi suurella äänenemmistöllä, minkä kerrottiin olevan Nicaraguan sorretun kansan tahto: ”Common people looking upon him as their deliverer from the oppression and injustice of the native leaders.”²⁶⁷

²⁶² Highly Important from Nicaragua, *NYDT* 15.7.1856.

²⁶³ Rosengarten 1976, 138–140.

²⁶⁴ Rosengarten 1976, 138–140.

²⁶⁵ Dando Collins 2008, 226.

²⁶⁶ Gobat 2005, 28–29.

²⁶⁷ Highly Important from Nicaragua, *NYDT* 15.7.1856.

New-York Daily Times julkaisi *El Nicaraguensen* uutisen, jossa ylleiltiin sillä, että Walker oli ”Nicaraguan ensimmäinen yhdysvaltalainen presidentti”.²⁶⁸ Syyskuussa Nicaraguan asioiden kerrottiin olevan menossa hyvään suuntaan, ja että se, että Walker on sallinut vastustajien ottaa Nicaraguan pohjoisosa ja Leonin kaupunki haltuunsa, sanottiinkin oikeastaan olleen hyvä asia.²⁶⁹ Lehti siis luotti edelleen uutisoinnissaan Walkerin omaan lähteeseen. Toisaalta lehden sivuilla julkaistiin myös vastakkaisia näkemyksiä, muun muassa Costa Rican avoin kirje, jossa vangitut Walkerin sotilaat puhuvat tätä vastaan.²⁷⁰ *New-York Daily Timesin* sivuille alkoi siis vähitellen päästä myös erilaisia ääniä ja vastakkaisia näkemyksiä.

Syyskuussa 1856 presidentti Walker yllätti Yhdysvaltain lehdistön, kun hän päätti kumota Nicaraguan vuodelta 1838 peräisin olevan orjuuskiellon. Tämän pahamaineisena ”orjuusjulistuksena” (”slavery decree”) tunnetuksi tulleen julistuksen tavoitteena oli sitoa etelävaltiot Walkerin Nicaraguan taakse ja saada sieltä tämän kaipaamaa tukea.²⁷¹ Tähän asti Walker oli vältellyt tulenarkaa aihetta, mutta nyt hän valitsi puolensa kansakuntaa jakavassa kiistassa. Aikalaiset ja tutkijat ovat kiistelleet siitä, oliko Walkerin Nicaraguanretken perimmäinen motiivi alun perinkin pyrkimys levittää orjataloutta ja etelävaltioiden poliittista vaikutusvaltaa uusille alueille. Monet Walkerin aiemmat kirjoitukset ja puheet kuitenkin puhuvat tätä vastaan, ja todennäköisimmin julistuksen taustalla oli ennen kaikkea opportunistinen pyrkimys saada maksimaalinen tuki etelävaltioista, joissa hänen kannattajakuntansa oli muutenkin suurin.²⁷² Walkerille näytti olevan tärkeintä oma henkilökohtainen valta ja imperiumi, ja hän oli valmis käyttämään kaikki keinot sen saavuttamiseen.²⁷³

Duda toteaa, että vaikka Walkerin motivaatiot ylittivät Yhdysvaltain sisäisten orjuuskysymyksen luomien konfliktien rajat, hänen taisteluistaan kehittyi etelän ja pohjoisen sijaissota 1850-luvun räjähdysheikkinä vuosina.²⁷⁴ Dando-Collinsin tavoin Duda uskoo, että Walkerin motiivina oli nimenomaan oman valtakunnan luominen, ja että orjuuden

²⁶⁸ Very interesting from Nicaragua, *NYDT* 2.8.1856.

²⁶⁹ Very interesting from Nicaragua, *NYDT* 1.9.1856.

²⁷⁰ A Curious Document, *NYDT* 16.8.1856.

²⁷¹ Dando Collins 2008, 251.

²⁷² Dando Collins 2008, 251; Duda 2016, 107,116; Brater 2004, 3; Johnson 2013, 190.

²⁷³ Lousianalainen entinen senaattori Pierre Soule oli Dando-Collinsin mukaan vakuuttanut Walkerille, että hän ja muut varakkaat etelävaltiolaiset sijoittaisivat Nicaraguaan vain, jos heidän annettaisiin käyttää orjatyövoimaa tulevilla Nicaraguan tiluksillaan. Dando-Collins 2008, 341–342.

²⁷⁴ Duda 2016, 116.

palauttamisjulistus oli yritys hyödyntää pohjoisen ja etelän jännitteitä vetoamalla vahvimpaan kannatusalueeseen.²⁷⁵ Orjuusjulistuksen myötä etelävaltiot alkoivatkin tukea Walkeria aktiivisesti. Julistus kuitenkin toimi myös toisin päin, ja vei häneltä suurimman osan pohjoisvaltiolaisista kannattajista. Samalla se rohkaisi Keski-Amerikan valtioita kiivaampaan vastarintaan, sillä ne näkivät julistuksen todisteena siitä, että Walker aikoi orjuuttaa Keski-Amerikan kansat.²⁷⁶

Marraskuussa 1856 *New-York Daily Timesin* pääkirjoitus kommentoi orjuusjulistusta pohtimalla, että tiedot sitä koskien olivat ristiriitaisia eikä sen tarkoituksessa ollut varmaa tietoa.²⁷⁷ Toisessa pääkirjoituksessa kuitenkin todettiin, että Walkerin todelliset päämäärät alkoivat nyt olla selvillä. Lehden mukaan nyt olikin varmistunut, että Walkerin ”ristiretken” lopullisena tarkoituksena oli käyttää Nicaraguua asemapaikkana hyökätäkseen Kuubaan ja auttaa etelävaltioita luomaan orjuusimperiumi.²⁷⁸ Tästä todisteena olivat Walkerin orjuusjulistus sekä kuubalaisen maanpaossa olevan kenraali Goicourian kertomukset. Goicouria oli New Yorkissa oleileva kuubalainen, joka oli yrittänyt ”vapauttaa” Kuubaa Espanjalta. Kuubalainen Goicouria oli luvannut tarjota sotilaita Walkerille, jos Walker auttaisi vapauttamaan Kuuban.²⁷⁹

Lehden mukaan Walker näytti olevan liitossa etelävaltiolaisten unionista eroa haluavien orjuuden levittäjien kanssa. Näiden tavoitteena lehden mukaan oli rakentaa Yhdysvalloista erillään oleva orjaimperiumi, johon kuuluisivat Yhdysvaltain etelävaltioiden lisäksi muun muassa Nicaragua ja Kuuba.²⁸⁰ Lehti oli siinä mielessä oikeassa, että etelävaltioilla todella oli pyrkimyksiä hankkia lisää orjaosavaltioita vahvistaakseen etelän asemia Yhdysvaltain kongressissa tai jopa luoda oma Yhdysvalloista erillinen valtio.²⁸¹ Etelävaltioissa toimi vuosina 1854–1863 Knights of the Golden Circle -järjestö, joka pyrki muodostamaan kultaisen orjavaltioiden ”kehän”, johon olisi kuulunut Yhdysvaltain etelävaltioiden lisäksi Kuuba, Meksiko ja Keski-Amerikka.²⁸² Walkerilla ei kuitenkaan tiedettävästi ollut todellisia aikeita hyökätä Kuubaan, vaan hänen tähtäimessään olivat Keski-Amerikan valtiot.

²⁷⁵ Duda 2016, 116.

²⁷⁶ Dando-Collins 2008, 251.

²⁷⁷ Nimetön pääkirjoitus, *NYDT* 29.11.1856.

²⁷⁸ Interesting Revelations from Nicaragua – Gen. Goicouria's Disclosures, *NYDT* 25.11.1856.

²⁷⁹ Brown 1980, 326.

²⁸⁰ Interesting Revelations from Nicaragua – Gen. Goicouria's Disclosures, *NYDT* 25.11.1856.

²⁸¹ McPherson 1988, 104.

²⁸² May 2002, 261; Hummel 2014, 97.

Ennen 1856 syyskuuta Walker oli orjuuskysymyksen suhteen vaitonainen, joten hänen taakseen saattoivat asettua sekä orjuuden kannattajat että vastustajat, vaikka molemmilla olikin varauksia ja epäilyksiä Walkerin todellisista motiiveista. Greenbergin mukaan ekspansionistit Yhdysvalloissa olivat yleensä hyvin varovaisia poliittisen kannan ilmaisemisessa ja pyrkivät useimmiten nostattamaan kannatusta yli puoluerajojen.²⁸³ Tämä päti ennen 1856 syksyä myös Walkeriin. Ennen orjuusjulistusta Walker ei ollut ottanut kantaa etelän ja pohjoisen kiistoihin, joten hänellä oli ollut kannatusta myös pohjoisvaltioissa. Niissä hänen uskottiin edistävän niiden mallin mukaisen, orjuudesta vapaan demokratian voittokulkua näyttämällä esimerkkiä kehittymättömille kansoille.²⁸⁴ Yleinen mielipide Yhdysvalloissa kannatti kyllä maan alueen ja vaikutusvallan laajentumista, ja republikaaneillekin kelpasivat laajentumisen tuomat mahdollisuudet esimerkiksi teollisuudelle.²⁸⁵

Walkerin orjuusjulistus tuli pettymyksenä monelle pohjoisvaltioissa. Pohjoisvaltioissa hallitsevan republikaanisen puolueen pääajatus oli nimittäin niin kutsuttu ”free soil” -periaate, jossa orjuuden leviäminen uusille alueille haluttiin kaikin keinoin estää. On huomattava, että free soil -linja oli silti maltillisempi kuin orjuuden kieltämistä kaikkialla toivova abolitionistinen linja, jota esimerkiksi Horace Greeleyn *New York Tribune* ajoi kiivaasti. Free soil -periaatteen pääajatuksena oli estää orjuuden leviäminen, mutta ei kuitenkaan välttämättä puuttua siihen alueilla, joilla se jo oli.²⁸⁶ Päätoimittaja Henry Raymondin *New-York Daily Times* näytti olevan pitkälti samoilla linjoilla kuin hänen edustamansa republikaaninen puolue, ja vastusti orjuuden viemistä Nicaraguaa.

New York Tribune, jonka päätoimittaja Horace Greeley oli Henry Raymondin tavoin republikaani, suhtautui filibusterismiin jyrkästi. Abolitionismiin sitoutunut *Tribune* joko käsitteli Walkerin Nicaraguan valloitusta yksiselitteisesti rosvoretkenä tai jopa jätti monet

²⁸³ Greenberg 2005, 40.

²⁸⁴ Stephanson 1995, 55–56.

²⁸⁵ Stephanson 1995, 48–49.

²⁸⁶ Foner 1995, 116. Orjuuden jyrkimmät vastustajat, abolitionistit, näkivät orjuuden epäinhimillisenä instituutiona, joka pitäisi kieltää kaikkialla. He varoittivat, että etelävaltioiden ”slave power” yrittäisi laajentua, kunnes se kontrolloisi amerikkalaisen elämän joka osa-alueetta. Näkemys angloamerikkalaisen rodun ylivertaisuudesta ei kuitenkaan koskenut ainoastaan etelävaltioiden orjanomistajia. Useimmat pohjoisvaltiolaisetkin jakoivat käsityksen protestanttisen angloamerikkalaisen kulttuurin ylemmyydestä. Suurimmalle osalle orjuuden leviämisen vastustajista kysymys oli siitä, että orjaosavaltioissa valkoiset työläiset eivät kyenneet kilpailemaan taloudellisesti orjatyövoiman kanssa. Berkin et al. 1997, 242.

Walkerin edesottamukset käsittelemättä kokonaan, sillä se ei halunnut antaa hänelle huomiota.²⁸⁷ *New-York Daily Times* ei lähtenyt tälle linjalle, vaan käsitteli Walkerin toimia kaikesta huolimatta mahdollisimman kattavasti.

Joka tapauksessa orjuusjulistus näytti tulleen *New-York Daily Timesille* yllätyksenä ja pettymyksenä. Loppuvuodesta 1856 lehden pääkirjoitusten linja muuttuikin aiempaa kriittisemmäksi. Lehti muun muassa vähätteli Walkerin armeijan konflikteja ja Nicaraguan taisteluiden luonnetta kutsumalla niitä ”selkkauksiksi, joita alueen lehdistö kutsuu taisteluiksi”.²⁸⁸ Walkerin aikeet olivat edelleen epäselviä, ja hän pyrki selittelemään asiaa kirjeissään pohjoisen lehtien toimituksille. Joka tapauksessa Nicaraguan epäiltiin nyt liittyvän etelän orjaosavaltioihin. *New-York Daily Times* näki Walkerin pettäneen aidon amerikkalaisen demokratian tavoitteet asettumalla etelävaltioiden orjuusekspansionistien puolelle. Orjuusjulistus näytti siis kostautuvan, tai ainakin se heikensi hänen imagoaan pohjoisvaltioissa.

Vielä 1840-luvulla ekspansionistit etelässä ja pohjoisessa olivat olleet yksimielisesti uusien alueiden liittämisen kannalla, mutta 1850-luvun edetessä manifest destinystä tuli yhä enemmän sektionaalisesti kahteen leiriin, etelään ja pohjoiseen, jakautunutta.²⁸⁹ Orjuudesta ja sen leviämisestä oli tullut tulenarka aihe, josta Walker oli tähän asti pysynyt erossa. Nicaraguan valloitus oli ennen 1856 syksyä herättänyt nationalistisia tunteita kaikkialla Yhdysvalloissa, mutta nyt Walkerin demokratiaprojekti törmäsi kansakuntaa jakavaan seinään.

²⁸⁷ Slotkin 1998, 255.

²⁸⁸ A Patriot Extinguished, *NYDT* 22.11.1856.

²⁸⁹ Stephanson 1995, 28–30.

4. Demokratiaprojektin epäonnistuminen

Tässä luvussa käsittelen sitä, miten *New-York Daily Times* suhtautui Walkerin Nicaraguan-retken loppuvaiheeseen ja lopulta paluuseen Yhdysvaltoihin. Ensimmäisessä alaluvussa tarkastelun kohteena on se, miten *New-York Daily Times* kirjoitti Walkerista tappion alkaessa olla varmaa, ja toisessa taas tutkin, miten lehti kirjoitti Walkerin kotiinpaluusta keväällä 1857.

4.1 Granadan tuho ja epävarmuuden aika

Loppuvuodesta 1856 Nicaraguan tuore presidentti Walker oli vaikeuksissa. Amerikkalaistamistoimet olivat kääntäneet molemmat Nicaraguan puolueet sekä käytännössä koko Keski-Amerikan häntä vastaan. Costa Rica, Guatemala, Honduras, El Salvador sekä Nicaragua olivat muodostaneet liittouman, jonka päämääränä oli Walkerin karkottaminen tai tuhoaminen. Nyt yhdysvaltalaisseikkailijan palkkasoturiarmeija oli piiritettynä useilla rintamilla.²⁹⁰ Walkerin vastahyökkäysyritykset epäonnistuivat,²⁹¹ ja marras–joulukuussa liittouma piiritti jo tämän pääkaupunkia Granadaa.²⁹²

Walker päätti hylätä kaupungin ja keskittyä sen sijaan resurssien ja vahvistusten kannalta elintärkeän Kalifornian-reitin puolustamiseen.²⁹³ Pääkaupungista perääntymisen yhteydessä Walker käski polttaa ja tuhota kaupungin perusteellisesti. Samalla kun piirittäjien hyökkäyksiä pidäteltiin, Walkerin amerikkalainen falangi systemaattisesti tuhosi kaupungin kirveiden, ruudin ja tulen avulla.²⁹⁴ Tilanteen voi nähdä jokseenkin ironisena: vain vajaa vuosi aikaisemmin Walkerin oli hehkutettu olevan Granadan perustaneen menneisyyden seikkailijan Gil Gonzales de Avilan perillinen, mutta nyt Walker poltti tämän perinnön tuhkaksi.

²⁹⁰ Rosengarten 1976, 146–151.

²⁹¹ Dando-Collins 2008, 270–275.

²⁹² Dando-Collins 2008, 275.

²⁹³ Walkerin vastustajat kutsuivat Nicaraguan läpi kulkevaa, Yhdysvaltain itä- ja länsirannikot yhdistävää vesireittiä myös nimellä ”highway of filibusterism”. Brown 1980, 368–70; Dando-Collins 2008, 287.

²⁹⁴ Hävityksen kruunasi Walkerin kenraali Charles Frederick Henningsenin espanjaksi kirjoittama kyltti, ”Aqui fue Granada” (tässä sijaitsi Granada). Slotkin 1994, 249–250.

Joulukuun 1856 puolivälissä *New-York Daily Times* kertoi uutisraportissaan lyhyesti Walkerin toimeenpanemasta Granadan hävityksestä: “Having found it necessary to evacuate Granada [–] he determined to burn the place down that it might not be again fortified by the enemy.”²⁹⁵ Myös saman päivän pääkirjoitus kommentoi Granadan polttamista lyhyesti. Todennäköiseksi syyksi Granadan tuhoon lehti arveli uutisraportin tavoin sen, ettei vihollinen voisi linnoittaa sitä.²⁹⁶ Kaupungin systemaattisen tuhoamisen moraalisuuteen lehti ei ottanut kantaa. Pääkirjoituksessa todettiin tietojen Nicaraguasta olevan ristiriitaisia, mutta että ylivoimaisen vihollisen piirittämän Walkerin valtakausi näyttäisi melko varmasti olevan lopussa.²⁹⁷ Lehti näyttikin kiinnittävän enemmän huomiota Walkerin armeijan huonoon yleistilanteeseen kuin Granadan tarkoitukselliseen tuhoamiseen.

Granadan polttaminen kuitenkin aiheutti suurta kritiikkiä Yhdysvalloissa ja maailmalla. Espanjalaisten 1520-luvulla perustama kaupunki oli koko Amerikan mantereen vanhimpia ja sitä pidettiin myös Keski-Amerikan kauneimpana.²⁹⁸ Tarpeettomana, häpeällisenä ja barbaarisena nähty Granadan tuho lisäksi vain syvensi keskiamerikkalaisten Walkeria ja Yhdysvaltalaisia kohtaan tuntemaa vihaa.²⁹⁹ Onkin mielenkiintoista, että *New-York Daily Times* näytti suhtautuvan siihen neutraalisti. Ilmeisesti lehti näytti hyväksyvän Walkerin oman narratiivin kaupungin hävittämisen syiksi.

Walkerin itsensä mukaan kaupunki tuhottiin, jotta viholliset eivät saisi siitä poliittista hyötyä. Granadasta perääntyminen oli kuitenkin jo itsessään suuri poliittinen arvovaltappio Walkerille.³⁰⁰ Slotkinin mukaan Walkerin oman pääkaupungin tuhoaminen olikin koko hallinnon kruunaava symbolinen ele: Walkerin amerikkalainen falangi edusti nyt Nicaraguaa ja sen kansaa, joten kaikki, mikä suojelisi tämän armeijan asemaa, auttaisi lopullisessa päämäärässä luoda parempi Keski-Amerikka.³⁰¹

Slotkin kutsuu Walkerin aikaa Nicaraguan presidenttinä 1856–57 absurdiksi speaktaakkeleiksi: eristetty ulkomaalaisjoukko, joita piirittivät sekä paikalliset nicaragualaiset että sen liittolaiset naapurimaista, julisti olevansa ainoa laillinen ja demokraattinen Nicaraguan

²⁹⁵ Very Interesting from Central America, *NYDT* 16.12.1856.

²⁹⁶ The Decline of Walker’s Rule in Nicaragua, *NYDT* 16.12.1856.

²⁹⁷ The Decline of Walker’s Rule in Nicaragua, *NYDT* 16.12.1856.

²⁹⁸ Dando-Collins 2008, 109–111.

²⁹⁹ Rosengarten 1976, 162.

³⁰⁰ Slotkin 1994, 249–250.

³⁰¹ Slotkin 1994, 250.

kansan edustaja. Walker oli valittu Nicaraguan presidentiksi käytännössä omien sotilaidensa äänillä, mutta väitti nyt edustavansa koko Nicaraguaa. Monet aikalaiset ja historioitsijat ovat nähneet tämän todisteena joko Walkerin kyynisestä propagandasta tai silkasta hulluudesta. Slotkinin mukaan Walkerin uralla on merkkejä molemmista, mutta että taustalla oli myös kylmä logiikka: Walkerille Nicaraguan kehittäminen tarkoitti viime kädessä sen yhteiskunnan ja väestön korvaamista toisella.³⁰² Tässä ajatusmallissa tulee esiin sama Stephansonin esittämä ristiriita kuin Meksikon valloituksen kanssa 1840-luvulla: maa piti tuoda kehityksessä yhdysvaltalaisen standardien tasolle, mutta sen väestöä ei pidetty kehitykseen kykenevänä.³⁰³ Maan väestöstä tuli siis este ”kehitykselle”, jota yhdysvaltalaiset instituutiot edustivat.

Monessa suhteessa Walker nähtiin Nicaraguassa aluksi vapauttajana, ja tiettyyn pisteeseen asti hänen täytyikin luottaa paikalliseen apuun. Vähitellen myös hänen tuomansa edistyksen kannattajat näkivät, mitä se todellisuudessa tarkoitti. Nicaragualaisten maat ja omistukset siirtyivät vähitellen amerikkalaisiin käsiin.³⁰⁴ Myös Walkeria kannattaneet liberaalipuolueen edustajat, jotka olivat alun perin nähneet yhdysvaltalaisen tulon edistyksenä, näkivät Walkerin menevän amerikkalaistamisessa liian pitkälle. Kun suurin osa Nicaraguasta kääntyi Walkeria vastaan, he hylkäsivät Walkerin silmissä samalla edistyksen ja heistä tuli sen este. Näin ollen he eivät enää edustaneet ”todellista” Nicaraguaa, vaan Nicaraguan kansaa edusti nyt Walker ja tämän armeija.

Tällaisen ajattelutavan taakse *New-York Daily Times* ei enää näyttänyt voivan asettua. Lehti kannatti kyllä maan valloitusta esimerkin ja kaupallisten instituutioiden kautta, siten kuin termin keksijä O’Sullivan oli alun perin nähnyt manifest destinyn. Tässä kohtaa Walker alkoi ylittää rajan, jota *New-York Daily Times* ei enää hyväksynyt. Toisaalta Walker onnistui vielä vuoden 1856 syksyllä hallitsemaan tiedotusta Nicaraguasta sen verran, ettei lehti tuossa tiennyt, mitä hänestä tulisi ajatella.

Walker oli vuoden ajan onnistunut hallitsemaan informaation kulkua Nicaraguasta melko hyvällä menestyksellä.³⁰⁵ Suurelta osin tämä oli perustunut sanomalehti *El Nicaraguen-*

³⁰² Slotkin 1998, 249.

³⁰³ Stephanson 1995,

³⁰⁴ Johnson 2013, 369.

³⁰⁵ Slotkin 1994, 250.

sen levittämään informaatioon, mutta Granadan tuho merkitsi loppua sanomalehdelle. Informaatiokulun hallintaa vaikeutti lisäksi se, että Walkerin joukot hallitsivat enää pientä osaa Nicaraguasta.

Vuoden 1856 lopulle tultaessa *New-York Daily Timesin* Nicaraguan uutisoinnissa oli havaittavissa muutos. Höyrylaivamatkustajien mukana New Yorkiin saapui informaatiota, joka kyseenalaisti tiedot Nicaraguan hallinnon vakaudesta ja Walkerin voitoista. Joulukuussa 1856 *New-York Daily Timesissa* ilmestyi Nicaraguasta tulleen höyrylaiva *Tennesseen* matkustajilta kuultuja kertomuksia. Esimerkiksi lehden haastattelema matkustaja Peter Turner kertoi Walkerin armeijan olevan huonossa kunnossa. Sotilasoperaatiot eivät olleet onnistuneet ja kolera sekä keltakuume olivat harventaneet rivejä ankarasti. Turnerin mukaan Walkerin armeija ei kykenisi pysyttelemään maassa enää montaakaan viikkoa ilman onnea sekä lisäjoukkoja ja tarvikkeita.³⁰⁶ Taudeista ja nälästä kertoivat myös samalla sivulla esiintyneet Walkerin armeijasta karanneen 15-vuotiaan rumpalipojan Robert Ackerin kokemukset. Nicaraguassa ajateltiin kirjoituksen mukaan yleisesti, että Walkerin tilanne oli epätoivoinen ja että hän ei pysty pidättelemään lukumäärältään ylivoimaista vihollista kauaa.³⁰⁷

Myös saman päivän pääkirjoitus kommentoi höyrylaiva *Tennesseen* tuomia tietoja ja välitteli sitä, että ristiriitaisen informaation takia oli lähes mahdotonta saada luotettavaa informaatiota Walkerin liikkeistä Nicaraguassa. Joka tapauksessa lehti katsoi melko varmaksi tiedoksi, että Walkerin valtakausi oli loppumassa. Keskiamerikkalaisten maiden liittouma oli saavuttanut Walkerin pääkaupungin ja oli lähellä tämän armeijan tuhoamista.³⁰⁸

Lehden mukaan Walkerilla oli tällä hetkellä Nicaraguan tärkeistä kohteista hallussaan ainoastaan Virgin Bay, ja siellä Walkerin arveltiin epäilemättä tekevän viimeisen ja määrätietoisen vastarintansa. Lopullisen menestyksen lehti katsoi olevan Walkerin ulottumattomissa. Viisi kertaa amerikkalaisjoukkoa suurempi Guatemalan, Costa Rican, El Salvadorin ja Nicaraguan muodostama liittouma oli lehden mukaan hyvin varusteltu ja aseistettu, kun taas Walkerin miehet näkivät nälkää ja kuolivat sairauksiin.³⁰⁹ Kaiken

³⁰⁶ Deplorable Condition of Gen. Walker's Army – Ravages of Disease, *NYDT* 16.12.1856.

³⁰⁷ Experiences of an escaped Drummer Boy from Walker's Army *NYDT* 16.12.1856.

³⁰⁸ The Decline of Walker's Rule in Nicaragua, *NYDT* 16.12.1856.

³⁰⁹ The Decline of Walker's Rule in Nicaragua, *NYDT* 16.12.1856.

kaikkeaan *New-York Daily Timesin* mukaan Walkerin ura näytti tässä vaiheessa olevan lopussa.

Oman sanomalehtensä menettämisestä huolimatta Walker pyrki viimeiseen asti pitämään yllä positiivista kuvaa hallintonsa tilasta lähettämällä yhdysvaltalaislehtien toimituksille suunnattuja kirjeitä. Esimerkiksi joulukuussa 1856 julkaistiin *New-York Daily Timesissa* Walkerin itsensä kirjoittama kirje, jossa Nicaraguan hallinnon kerrottiin olevan vakaamalla pohjalla kuin koskaan.³¹⁰ Kirjeissään Walker ja tämän seuraajat pyrkivät osoittamaan vääräksi itselleen epäedullisten silminnäkijäraporttien kertomukset. Niiden yleisin argumentti oli, että näiden epäedullisten raporttien alullepanijat olivat ”Nicaraguan vihollisia”, karkotettuja rikollisia, jotka käyttivät väärin amerikkalaislehdistön vapautta.³¹¹

Lähdepojan muutoksen myötä *New-York Daily Timesin* julkaisema informaatio muuttui moninaisemmaksi. Lehden moniäänisyys näkyi esimerkiksi siinä, että samassa lehdessä saattoi hyvinkin esiintyä sekä Walkeria ylistäviä että kritisoivia lausuntoja; myös yleisen uutisraporttiosion ja sen jälkeen tulevien silminnäkijäkertomusten välillä oli usein suuri ero. Joka tapauksessa Walkerin versio Nicaraguan tapahtumista menetti vuoden 1856 lopulla hallitsevan asemansa, ja amerikkalaistetun Nicaraguan hehkutus muuttui vähitellen sen romahtamisen odotteluksi.

Vuoteen 1857 tultaessa Walkerin tilanne huononi entisestään. Costa Rican armeija oli tukkinut San Juan -joen Atlantin valtameren puolelta, joten Walkerin huoltoreitti Yhdysvaltain itäosaan oli katki. Walkerin agentit onnistuivat vielä huonosta tilanteesta huolimatta värväämään uusia sotilaita etenkin Yhdysvaltain etelävaltioista, mutta nämä eivät päässeet Walkerin avuksi. Esimerkiksi tammikuussa 1857 New Orleansista lähetetyt 250 miestä eivät onnistuneet läpäisemään linjoja. Vaikka huoltoreitti Yhdysvaltain länsirannikolle oli vielä auki, näytti Kalifornia Rosengartenin mukaan tässä vaiheessa hylänneen Walkerin.³¹²

Eristetyillä Walkerin joukoilla oli pulaa ruuasta, ja karkuruus lisääntyi.³¹³ Epätoivoisesta tilanteesta huolimatta Walker sinnitteli Nicaraguassa. Tammikuun lopulla *New-York*

³¹⁰ Additional from Nicaragua. Letter from General Walker, *NYDT* 19.12.1856.

³¹¹ Brater 2004, 17–18.

³¹² Rosengarten 1976, 168–170.

³¹³ Rosengarten 1976, 172.

Daily Timesin pääkirjoitus totesikin, että lehden toimitus alkoi itse asiassa uskoa Walkeriin. Vaikka Walker ja tämän tarkoitusperät nähtiin jo menetettynä mahdollisuutena, oli kirjoituksessa havaittavissa aitoa ihailua Walkerin sinnikkyyttä kohtaan. Ainakaan häntä ei voinut syyttää luovuttamisesta liian helposti, hän näytti yhä uskovan voittoonsa ja sinnittelevän.³¹⁴

Mitä tahansa Walkerista sanottiinkin, hän oli lehden mukaan ainakin osoittanut rohkeutta ja sinnikkyyttä. Costaricalaisten ja guatemalalaisten ”parvet” ympäröivät Walkeria, mutta eivät uskaltaneet hyökätä suoraan tätä vastaan. Lehti katsoi johtuvan siitä, että keskiamerikkalaiset eivät olleet ”tehtyjä oikeasta aineksesta”³¹⁵ Walkerin tekemistä suurista virheistä huolimatta *New-York Daily Times* katsoi, että angloamerikkalaiset sotilaat olivat parempia ja rohkeampia kuin Keski-Amerikan armeijat, joihin lehti näytti suhtautuvan varsin alentavasti. Lehti myös vihjasi, että ilman ”näkymättömien voimien” eli Ison-Britannian tukea Walkerin vastustajat olisivat jo luovuttaneet.

New-York Daily Times totesi, että vaikka Walkerilla oli puutetta sotilaista sekä tarvikkeista, ja koko Keski-Amerikka oli häntä vastaan, hän ei ollut osoittanut merkkejä kaventamisesta tai omien tarkoitusperiensä epäilemisestä. Hän näytti edelleen vakaasti uskovan lopulliseen menestykseen. Tällainen päättäväisyys, riippumatta siitä oliko hän oikealla asialla vai ei, ansaitsi lehden mukaan koko ihmiskunnan ihailun. Walker näyttikin olevan mies, joka muovaa oman kohtalonsa.³¹⁶

Pääkirjoitus kertoi, että Walker näytti nyt, paineen alla, olevan sen toimituksen silmissä lähempänä sankaria kuin koskaan. Sen mukaan ei ollut ihme, että ihmiset unohtavat hänen rikoksensa ja puutteensa nähdessään päättäväisen, rohkeuden ja sinnikkyuden, joilla hän kohtasi häntä vastassa olevat todennäköisyydet.³¹⁷

Everything seems to fight against him [-] and yet there he is still on Nicaraguan soil, unmoved and immovable. He has some twelve hundred effective fellows about him – devoted to him personally, and to the cause, good or bad, upon which they have all embarked. They may possibly be starved to death; they may possibly be killed to the last soldier; but they are not going to yield.³¹⁸

³¹⁴ General Walker, *NYDT* 26.1.1857.

³¹⁵ “Swarms of Costa Ricans and Guatemalans surround him, but are afraid to meet him at sword’s point. [...] They are not made of the right stuff; and if they had not been backed up by unseen powers, they would probably have abandoned the attempt before now.” General Walker, *NYDT* 26.1.1857.

³¹⁶ General Walker, *NYDT* 26.1.1857.

³¹⁷ General Walker, *NYDT* 26.1.1857.

³¹⁸ General Walker, *NYDT* 26.1.1857.

Kirjoitus kertoo paljon *New-York Daily Timesin* linjasta. Tavallaan Walkerin kupla oli jo puhjennut; raportit huonosta menestyksestä sekä nälästä, taudeista ja karkuruudesta olivat jo päässeet julkisuuteen. Walker oli jo nähty menetettynä tapauksena, mutta toisaalta tämän sinnikkyys ja usko omaan asiaansa herätti lehdessä ihailua. Pääkirjoituksessa Walkeria ylistettiin yllättävän pitkään ja hartaasti. Lehden mukaan Walker, valtavan paineen alla, muistutti nyt sankaria enemmän kuin koskaan ennen: tämän sinnikkyyden nähdessään oli ymmärrettävää, miksi ihmiset unohtivat Walkerin rikokset ja huonot puolet ja seurasivat tätä. Walkerin seuraajat olivat lehden mukaan omistautuneet Walkerille henkilökohtaisesti sekä tämän päämäärälle, riippumatta siitä oliko se hyvä vai paha. Heidät voisi näännyttää nälkään tai tappaa viimeiseen mieheen asti, mutta he eivät tulisi taipumaan.³¹⁹

Dando-Collins arvioi, että Walkerin kelkkaan lähteneet seurasivat tätä uskollisesti, koska hänellä oli kyky puhua ja esiintyä niin, että häneen ja hänen asiaansa uskottiin.³²⁰ Hänen lähimmät seuraajansa seurasivat häntä lähes fanaattisesti. Monet Walkeria seuranneista kutsuivat häntä myöhemmin suureksi sotilasjohtajaksi. Esimerkiksi yksi Walkerin kenraaleista, Charles Frederick Henningsen, joka myöhemmin toimi Yhdysvaltain sisällissodassa Konfederaation prikaatinkenraalina, totesi että 5000 etelävaltioiden sotilasta ei olisi pärjännyt tuhatta Walkerin ”amerikkalaisessa falangissa” taistellutta vastaan.³²¹

New-York Daily Times uskoikin, että Walkerin sinnikkyys ja energia saattaisi uuvuttaa vihollisen. Walkerin asema näytti lehden mukaan vakaalta: viholliset eivät olleet uskaltaneet enää hyökätä suoraan tämän kimppuun, vaan olivat päättäneet katkaista tämän huoltolinjat ja näännyttää tämän nälkään. Walkerilla kerrottiin olevan Rivasissa noin 1300 sotilasta, ja että näillä oli 9 tykkiä. Uskottiin, että hän voisi näillä voimilla selvitä vielä neljä kuukautta lähes mitä tahansa hyökkäystä vastaan.³²²

Rosengartenin mukaan keskiamerikkalainen liittouma olisi onnistunut Walkerin karkottamisessa todennäköisesti nopeammin, ellei eri maiden kenraaleilla olisi ollut erimielisyyksiä.³²³ Vaikka yhteistyö rakoili, oli yleensä keskenään kiistelevien Keski-Amerikan

³¹⁹ General Walker, *NYDT* 26.1.1857.

³²⁰ Dando-Collins 2008, 80.

³²¹ Rosengarten 1976, 215.

³²² General Walker, *NYDT* 26.1.1857.

³²³ Rosengarten 1976, 152.

maiden taistelu Walkeria vastaan tärkeä käännekohta alueen historiassa. Walkerin vastainen taistelu poikkeuksellisesti yhdisti keskiamerikkalaiset maat yhteisen aatteen taakse. Acuña mukaan filibuster-sota oli Keski-Amerikan maille kansallisuutta määrittävä konflikti, joka myös määritteli Latinalaisen Amerikan omaksi kokonaisuudekseen, anglosaksisen Amerikan vastakohtaksi.³²⁴

Helmikuussa 1857 kirjeenvaihtaja ”F.W.R.” kertoi haastatelleensa Walkeria Rivasissa, joka kirjoittajan mukaan oli ainut kaupunki, joka sillä hetkellä tunnusti ”siniharmaasilmäisen miehen” hallinnon.³²⁵ F.W.R. kertoi tunteneensa Walkerin San Franciscossa viisi vuotta aiemmin, ja yllättyneensä siitä, miten paljon Walkerin olemus oli muuttunut. Taudit, huonot olosuhteet ja kirjoittajan mukaan myös ahdistus olivat tehneet vasta 33-vuotiaasta Nicaraguan presidentistä paljon ikäistään vanhemman näköisen.³²⁶ Kirjeenvaihtajan uskoi, ettei rauhansopimus Walkerin ja Keski-Amerikan armeijoiden välillä ollut mahdollinen, vaan että sodasta oli tullut molemminpuolista tuhoamissotaa. Kirjeenvaihtaja ei uskonut Walkerin enää kestävän kauaa pieneksi kutistuneen valtakuntansa johdossa.³²⁷ ”Nicaraguan presidentti” hallitsi käytännössä enää yhtä kaupunkia.

Tämäkin kirjeenvaihtaja esiintyi nimimerkillä, joten hänen henkilöllisyyttään on vaikea selvittää. Hänen ei voida katsoa olleen täysin puolueeton, sillä hän itse kertoi tunteneensa Walkerin entuudestaan. Toisaalta kirje ei kaunistellut tilannetta eikä esittänyt Walkeria sinä sankarina, jona hänet vielä puoli vuotta aikaisemmin oli muiden kirjeenvaihtajien toimesta esitetty. Walkerin tuntuneen kirjeenvaihtajan pessimistinen raportti oli sitäkin suurempi osoitus, että Walker ei enää hallinnut tiedonkulkua Nicaraguasta Yhdysvaltoihin.

Yhdysvaltalaisyleisö janoi päivityksiä ahdingossa olleen Walkerin tilanteesta, ja *New-York Daily Times* vastasi tähän kysyntään. Keväällä 1857 Nicaraguan tapahtumia seurattiin erittäin tiiviisti, ja lehti omistikin kokonaisia etusivuja Walkerin tilanteesta kertoville uutisille ja näkökulmille.³²⁸

³²⁴ Acuña 2015, 183–184.

³²⁵ Additional from Nicaragua, *NYDT* 24.2.1857.

³²⁶ Additional from Nicaragua, *NYDT* 24.2.1857.

³²⁷ Additional from Nicaragua, *NYDT* 24.2.1857.

³²⁸ *NYDT* 21.3.1857; *NYDT* 30.3.1857. Ks. myös Rosengarten 1976, 176–177.

Maaliskuussa 1857 lehden etusivulla esiintyy eri näkökulmia, haastatteluja ja useista eri lähteistä saatuja tietoja. Sivuilta löytyy Walkerin voitoista kertovien uskollisten seuraajien haastatteluja, mutta myös Walkerin joukoista karanneiden haastatteluja, jotka antoivat koruttomamman kuvan. Esimerkiksi maaliskuun 21:n päivän lehdessä irlantilainen Walkerin joukoissa taistellut ”herra Kelly” kertoi, että häntä oli pidetty kaksi kuukautta vankina, koska häntä oli epäilty aikeista karata Walkerin armeijasta. Kelly kutsui Walkeria despootiksi, ”sata kertaa pahemmaksi kuin Venäjän tsaari Nikolai ikinä uskaltaisi olla”. Kellyn mukaan Walker oli tuhonnut Nicaraguan tyrannimaisella käytöksellään.³²⁹ Tämän suuntaiset raportit olivat *New-York Daily Timesin* sivuilla tyypillisiä keväällä 1857.

Kesästä 1856 eteenpäin Nicaraguasta Yhdysvaltoihin alkoi tulla Walkerille epämieluisia raportteja, joita Walker ja tämän seuraajat pyrkivät kumoamaan. Virallisesti sotilaita hoitivat parhaat mahdolliset lääkärit, mutta todellisuudessa Walkerilla ei ollut kunnon sairaaloita eikä lääkäreitä. Useimpien aikakauden sotien tavoin miehiä kuolikin enemmän tauteihin kuin taistelussa. Lisäksi vararikossa ollut Walkerin Nicaragua ei loppuvaiheessa pystynyt maksamaan palkkoja sotilailleen.³³⁰ Karkuruuden lisääntyessä Walker määräsi, että ketään ei päästetä lähtemään maasta ilman hänen antamaa passia.³³¹

Syksyn 1856 ja kevään 1857 välillä Walkerin suosio Yhdysvalloissa rakoili. Ristiriitaiset raportit Nicaraguan taisteluista hämmensivät *New-York Daily Timesin* toimitusta, eikä lehti näyttänyt tietävän, mitä Nicaraguan tilanteesta ja Walkerista tulisi ajatella. Joissain kohtaa *New-York Daily Times* noudatteli Walkerin omaa linjaa, kuten esimerkiksi Granadan tuhoamisesta uutisoidessaan. Toisaalta se ei sensuroinut myöskään vastakkaisia näkemyksiä, vaan julkaisi myös Walkeria parjaavia silminnäkijöiden lausuntoja. Lehden palstat muuttuivat moniäänisemmiksi ja samalla yhä kriittisemmiksi.

Tänä aikana *New-York Daily Timesissä* ilmestyi melko vähän Walkeria kommentoivia pääkirjoituksia, ja niissä sävy oli enimmäkseen neutraali. Lehti valitteli Nicaraguasta tulevan informaation ristiriitaisuutta eikä ottanut juurikaan kantaa Walkerin edesottamuk-

³²⁹ Important from Nicaragua. A Disgusted Fillibuster, *NYDT* 21.3.1857.

³³⁰ May 2002, 201–202.

³³¹ May 2002, 201–202.

siin, vaikkakin se yhdessä pääkirjoituksessa kertoi sinnikkään Walkerin nyt olevan toimituksen silmissä sankarillisempi kuin koskaan. Lehden kirjoituksista näkyvä yleiskuva ja konsensus oli kuitenkin se, että Walkerin aika oli ohi.

4.2 Valloittajan häpeällinen kotiinpaluu

Usean kuukauden piirityksen jälkeen Nicaraguan presidentti William Walker lopulta antautui toukokuun ensimmäisenä päivänä vuonna 1857. Hän ei kuitenkaan antautunut Keski-Amerikan maiden liittoumalle, vaan Nicaraguaan helmikuussa saapuneelle Yhdysvaltain laivastolle. Laivaston komentajan Charles H. Davisin tehtäväksi oli annettu suojella yhdysvaltalaisia henkilöitä ja omaisuutta, ja hänen onnistui neuvotella yhdysvaltaisten pääsy takaisin kotimaahansa.³³² Yhdysvaltaisten pääsyyn takaisin kotimaahansa suostuttiin, tosin Walkerin olisi haluttu jäävän Nicaraguaan vastaamaan teoistaan. Lopulta hänenkin annettiin palata kotimaahansa Yhdysvaltain laivaston suojeluksessa.³³³

Walkerin kotiinpaluuseen toukokuussa 1857 suhtauduttiin Yhdysvalloissa ristiriitaisesti. Osassa maata hän oli edelleen sankari, esimerkiksi New Orleansissa Walkerin puhetta tuli kuuntelemaan 20 000 ihmistä.³³⁴ Aluksi Walker otettiin innostuneesti vastaan myös New Yorkissa, mutta sankarikuva hajosi, kun Walkerin armeijan jäänteet saapuivat kaupunkiin höyrylaiva *Wabashin* ja kahden muun laivan mukana. Nämä höyrylaivojen mukana saapuneet pakolaiset olivat yhdysvaltalaisia filibustereita sekä heidän mukanaan Nicaraguaan muuttaneita perheitään, ja heitä saapui New Yorkiin kesän 1857 aikana yhteensä noin 600.³³⁵ Ryysyisillä, täiden piinaamilla ja luurangoiksi laihtuneilla matkustajilla ei ollut

³³² Rosengarten 1976, 173–175. Helmikuussa 1857 yhdysvaltalainen sotalaiva St. Mary's saapui San Juan del Suriin, Nicaraguan Tyynenmeren puoleiselle rannikolle. Laivan komentaja Charles H. Davis oli saanut Washington D.C:stä ohjeet suojella yhdysvaltalaisia henkilöitä ja omaisuutta Nicaraguan epävakaassa tilanteessa. Yhdysvaltalaiset naiset ja lapset vietiin pois Rivasista San Juan del Suriin, Yhdysvaltain lipun suojelukseseen. Sotatoimiin yhdysvaltalaislaivasto ei osallistunut, mutta Davis ehdotti Keski-Amerikan liittoutuneille, että hän taivuttelisi Walkerin antautumaan, mikäli piiritetyt amerikkalaiset säästettäisiin.

³³³ Dando-Collins 2008, 218.

³³⁴ Puheessaan Walker vakuutti palaavansa Keski-Amerikkaan ja tekevänsä työnsä loppuun, ja pyysi tähän apua eteläisiltä osavaltioilta. Antautumisestaan huolimatta Walker yhä uskoi asiaansa, ja hän kertoi puheissaan suunnittelevansa paluuta Keski-Amerikkaan. Rosengarten toteaa, että normaali mies olisi viimeistään tässä vaiheessa luovuttanut, mutta että Walkerin ego oli ilmeisesti vain kasvanut: tämä näytti pitävän itseään Jumalan agenttina, jonka missio olisi Keski-Amerikan regenerointi. Rosengarten 1976, 176–18

³³⁵ May 2002, 183–184.

hyvää sanottavaa Walkerista: hän oli hylännyt heidät, kun häntä olisi tarvittu. New Yorkiin saapuneet pakolaislaivat olivat viimeinen niitti, joka tahrasi Walkerin maineen pohjoisvaltioissa.³³⁶

Viimeistään tässä vaiheessa Walkerin kupla romahti ja New Yorkin lehdistö kääntyi häntä vastaan.³³⁷ Filibusterismin vastainen *New York Tribune* näki Walkerin yksiselitteisesti rikollisena,³³⁸ ja myös aiemmin Walkeria äänekkäästi kannattanut *New York Herald* julisti nyt filibusterismin ajan olevan ohi.³³⁹ Tässä vaiheessa Yhdysvaltain hallinto oli selkeästi filibustereita vastaan, samoin kuin etenkin maan pohjoisosien kaupunkien lehdistö.³⁴⁰

New-York Daily Times kommentoi Walkerin kotiinpaluuta pääkirjoituksessaan toukokuun lopulla. Se oli alkanut kritisoida Walkeria jo ennen hänen Yhdysvaltoihin paluutaan, mutta nyt se lisäsi höyryä:

After two years of unprofitable filibustering in Central America, our notorious countryman, General William Walker, has returned home, safe and sound, with a small remnant of his army, and a reputation considerably the worse for wear. He has ingloriously abandoned the field of his operations, after sacrificing a large amount of property and hundreds of lives; he has done a vast deal of mischief without any compensating benefits to the country he has ravaged, or to those who trusted in his courage and sagacity.³⁴¹

Lehti piti Walkerin kotiinpaluuta häpeällisenä. Hän ei ollut jäänyt ottamaan vastuuta teoistaan, vaan häipynyt kunnianttomasti paikalta.³⁴² Lehti näki erityisen häpeällisenä sen, ettei Walker ollut antautunut keskiamerikkalaisille, joille hän oli tuottanut kärsimystä, vaan Yhdysvaltain laivastolle, joka kuljetti hänet turvallisesti takaisin Yhdysvaltoihin.³⁴³ Lehti paheksui sitä, että Walker oli uhrannut satoja ihmishenkiä ja tuhonnut valtavasti omaisuutta vieraassa maassa, ja sitten palannut kotimaahansa kuin mitään ei olisi tapahtunut. Hän oli tehnyt tuhojaan antamatta mitään takaisin maalle, jonka hän oli tuhonnut, tai seuraajilleen jotka luottivat hänen rohkeuteensa ja viisauteensa.³⁴⁴ Walkerin nähtiin

³³⁶ Brown 1980, 411–412.

³³⁷ Rosengarten 1976, 181; Brown 1980, 411–412.

³³⁸ Brown 1980, 411.

³³⁹ Brown 1980, 409.

³⁴⁰ Silti kannatusta oli edelleen varsinkin etelävaltioissa, nyt kun Walker ajoi avoimesti etelän asiaa. Rosengarten 1976, 182.

³⁴¹ Return home of General Walker, *NYDT* 28.5.1857.

³⁴² Return home of General Walker, *NYDT* 28.5.1857.

³⁴³ Return home of General Walker, *NYDT* 28.5.1857.

³⁴⁴ Return home of General Walker, *NYDT* 28.5.1857.

siis päässeen kuin koira veräjästä. Vaikka Walker raporttien mukaan oli vastaanotettu New Orleansissa innolla, tämä innostus oli lehden mukaan ohimenevää, sillä hänet on osoitettu kyvyttömäksi sotilasjohtajana ja valtionpäämiehenä.³⁴⁵ Nicaraguasta palanneiden kertomukset olisivat kaikkea muuta kuin sankaritarinaa:

There is a tale to be told when the two hundred and odd men left in Rivas have returned to their homes. It is a tale of misery, disease, poverty, starvation, of hopes betrayed and humanity outraged, of murder under the guise of Discipline, and of Tyranny from which every American must shrink.³⁴⁶

Lehti kirjoitti katkeran ivalliseen sävyyn, että Walker oli onnistunut erinomaisesti yhdessä asiassa, itsensä terveenä pitämisessä.³⁴⁷ Walkerin äkillinen kotiinpaluu aiheutti halveksuntaa myös monissa tämän seuraajissa: hänen vuokseen oli turhaan kärsitty nälästä, haavoista ja taudeista.³⁴⁸ Walkerin armeijassa taistelleiden lukumäärän arviot vaihtelevat 2500 ja 10 000 välillä, mutta kaikkien arvioiden mukaan näistä vähintään puolet kuoli taisteluissa tai tauteihin.³⁴⁹

New-York Daily Times oli *New York Heraldin* kanssa samoilla linjoilla filibusterismin ajan loppumisesta. Se totesi, että Walkerin kokoon kuivunut retki tulisi olemaan viimeinen filibuster-retkikunta, johon yhdysvaltalaiset osallistuivat, sillä kukaan ei enää suosuisi seuraamaan kaikki odotukset pettänyttä miestä. Walker ei ollut osoittautunut suureksi johtajaksi, ja hänet tultaisiin unohtamaan pian.³⁵⁰

Toukokuun lopussa *New-York Daily Timesin* pääkirjoitus kertasi Walkerin filibusteruraa, aloittaen toteamalla Walkerin nimen olevan kutakuinkin tunnetuin koko maailmassa.³⁵¹ Lehden mukaan Walker nähtiin nykyajan suurimpana filibusterina – tosin sillä

³⁴⁵ Gen. Walker Once More, *NYDT* 3.6.1857

³⁴⁶ Gen. Walker Once More, *NYDT* 3.6.1857.

³⁴⁷ Return home of General Walker, *NYDT* 28.5.1857. Nicaraguan retkellä kuolleiden joukossa olivat William Walkerin veljet Norvell ja James. William Walker oli itsekin sairastanut keltakuumeen keväällä 1856, mutta selvinnyt. Rosengarten 1976, 212; Dando-Collins 2008, 186, 195.

³⁴⁸ Rosengarten 1976, 175.

³⁴⁹ Dando-Collins 2008, 333.

³⁵⁰ Return home of General Walker, *NYDT* 28.5.1857. Lehti oli tässä asiassa väärässä. Walker onnistui järjestämään uusia retkikuntia, ja hänestä myös puhuttiin paljon. Myöhemmät retket eivät kuitenkaan enää saavuttaneet samanlaista menestystä muun muassa Yhdysvaltain hallinnon tehokkaampien estämistoimien ansiosta.

³⁵¹ “The name of William Walker is, by this time, as widely known as any other living man in the Old World or in the New”. *The Fillibustering Career of William Walker*, *NYDT* 30.5.1857.

erotuksella, että aiemmin filibustereita rohkaistiin ja kannatettiin, nyt heidät lehden mukaan tuomittiin.³⁵² Tällä erolla oli merkitystä, sillä kansansuosio takasi filibustereiden menestyksen, kun taas sen puute johti epäonnistumiseen.

Lehti totesi Walkerin menestyksen olevan ennen kaikkea onnen ansiota: ”No man, in an invasion of a weak distracted country, was ever more favored by chance than was William Walker during the first few months of his reign in Nicaragua.”³⁵³ Walkerilla oli ollut kaikki avaimet onnistumiseen: hänet nähtiin taitavana kenraalina ja viisaana poliitikkona; hänellä oli suuri armeija; hänen henkilökohtainen suosionsa oli suuri sekä nicaragualaisten että amerikkalaisten keskuudessa. Kaikki nämä edut kuitenkin menetettiin: Walker on uhrannut viisituhatta maanmiestään oman kunnianhimonsa vuoksi, ja karannut huonosti hallitsemansa ja pettämänsä Nicaraguan kansan vihaa.³⁵⁴ Walkerin filibuster-ura oli lehden mukaan lopussa, mutta yleisö voisi sen mukaan olla kiinnostunut kuulemaan lyhyen kertauksen Walkerin urasta:

A candid and impartial judge, who will calmly and impartially examine the leading points of Wm. Walker’s career, can come to no other conclusion than that it is chiefly marked by a series of egregious blunders. We offer no opinion as to the morality or immorality of his enterprises: we speak solely of his ability to achieve the successes after which he aimed.³⁵⁵

Kirjoituksessa on näkyvässä lehden pyrkimys pysytellä erossa useimpien muiden amerikkalaissanomalehtien kiihkoilevasta tavasta kirjoitella. Päätoimittaja Raymond selkeästi ilmoitti, ettei hänellä ollut mielipidettä Walkerin tekojen moraalisuudesta, vaan ainoastaan siitä, miten hyvin hän oli onnistunut tavoitteessaan. *New-York Daily Times* arvioi omien sanojensa mukaan Walkerin uraa vilpittömästi ja puolueettomasti, ja johtopäätös koko Walkerin urasta oli se, että se koostui lähinnä sarjasta pahoja virheitä: ”We cannot imagine it possible for any sane man placed in Walker’s position to commit more unpardonable blunders than those which have marked the career of our Nicaraguan hero.”³⁵⁶ Walkerin kritisointi eri kohdistunut hänen tavoitteisiinsa ja aikeisiinsa, vaan siinä että hän epäonnistui.

³⁵² The Fillibustering Career of William Walker, *NYDT* 30.5.1857.

³⁵³ The Fillibustering Career of William Walker, *NYDT* 30.5.1857.

³⁵⁴ The Fillibustering Career of William Walker, *NYDT* 30.5.1857.

³⁵⁵ The Fillibustering Career of William Walker, *NYDT* 30.5.1857.

³⁵⁶ Gen. Walker Once More, *NYDT* 3.6.1857.

New-York Daily Timesin mielestä Walkerin arvostelukyvyyn puute oli nähtävissä kaikissa hänen operaatioissaan. Hän ei voittanut taisteluita taidokkaalla sotilasjohtamisella, vaan seuraajiensa raivokkaan uhkarohkeuden ja asialleen omistautumisen vuoksi. Lehden mukaan jokainen voitto kesän 1856 jälkeen vei Walkeria peruuttamattomasti lähemmäs tappiota.³⁵⁷ Kun Walker riitautui Nicaraguan presidentti Rivasin kanssa ja valitutti itsensä presidentiksi, hän samalla menetti otteensa Nicaraguasta ja sen kansasta.³⁵⁸ Tämän jälkeen hän armeijoiineen taisteli käytännössä yksin kaikkia vastaan. Lehti kritisoikin Walkeria siitä, että tämä etäännytti itsensä paikallisesta kansasta, vaikka hän sen mielestä olisi helposti voinut sitoa kansan aatteensa taakse ja näin voittaa Keski-Amerikan yhdistyneet armeijat.³⁵⁹

New-York Daily Times kritisoi Walkerin oli päätöstä jatkaa taistelua, vaikka hänen vahvistustensa tulo oli estetty ja tilanne toivoton. Lehden mukaan hän näin ollen tahallisesti uhraisi sotilaitaan. Hän teki monia kohtalokkaita virheitä, ja hänen voittonsa johtuivat enemmän hänen vihollistensa heikkoudesta kuin hänen omasta vahvuudestaan: ”He is now but an unsuccessful filibuster, and, being unsuccessful, he has inflicted a world of misery upon a country over which for the last two years he has ruled with dictatorial sway, and which he has ravaged with fire and sword.”³⁶⁰

Kesäkuun 1857 *New-York Daily Timesin* kirjoitus kertoi Walkerin kenraali Charles Frederick Henningsenistä, joka puheessaan hehkutti Walkeria ja kutsui tätä yhdeksi aikansa suurimmista miehistä ja suureksi sotilasjohtajaksi. Lehti kertoi, miten Henningsenin mielestä amerikkalainen yleisö ei ollut kykenevä ymmärtämään tätä hienoutta.³⁶¹ *New-York Daily Times* huomautti, että oikean mielipiteen muodostaminen oli Walkerin noustua Nicaraguan vallankahvaan mahdotonta, sillä Walker agentteineen niin ahkerasti levitti väärää informaatiota. *El Nicaraguense* oli täynnä yksityiskohtaisia kertomuksia hänen voitoistaan – todellisista ja keksityistä. Walkerin oman lehden mukaan Walker ei koskaan hävinnyt taistelua, ja valtion päämiehen roolin hän hoiti mestarillisesti. Hän oli puolijumala ja Keski-Amerikan regeneraattori. Tämä kaikki oli nyt *New-York Daily Timesin* mukaan paljastunut valheeksi:

³⁵⁷ The Fillibustering Career of William Walker, *NYDT* 30.5.1857.

³⁵⁸ Dando-Collins 2008, 221–223.

³⁵⁹ The Fillibustering Career of William Walker, *NYDT* 30.5.1857.

³⁶⁰ The Fillibustering Career of William Walker, *NYDT* 30.5.1857.

³⁶¹ Gen. Walker Once More, *NYDT* 3.6.1857.

It was false from first to last – false in every particular. For now, after the bubble has burst, where do we find traces of this great government of William Walker, except in some few towns and villages plundered and destroyed, and in the bones of three thousand American citizens rotting beneath the blazing sun of the tropics!³⁶²

New-York Daily Times ilmoitti kuplan nyt puhjenneen. Pääkirjoitus jylisi, että ainoat jäljet Walkerin ”mahtavasta” hallinnosta näkyivät ryöstetyissä ja tuhotuissa kylissä, ja tropiikin auringossa mätänevien amerikkalaisten luissa!³⁶³ *New-York Daily Times* siis syytti Walkerin syöttämää väärää informaatiota siitä, että lehti oli itsekin intoutunut mukaan Walker-huumaan.

Tapaus todistaa, miten tehokkaasti Walker oli onnistunut hallitsemaan tiedotusvälineitä ja ”huijaamaan” sanomalehdistöä ja koko amerikkalaista yleisöä, joka janosi kaikkea mahdollista tietoa jännittävästä aiheesta. Walkerin Nicaraguan valloituksen kiinnostavuuden vuoksi *New-York Daily Times* oli julkaissut lehdessään käytännössä kaiken informaation, joka aiheesta oli saatavilla, ja tietyllä aikavälillä suurin osa tästä informaatiosta oli suoraan Walkerin ja tämän seuraajien tuottamaa. Syksyn 1855 ja syksyn 1856 välillä *El Nicaraguense* loi ”grey-eyed man of destiny” legendaa, eikä Yhdysvaltain sanomalehdistöllä ollut juuri keinoja legendan kumoamiseen. Vasta loppuvuodesta 1856 Walkerin tiedotus alkoi rakoilla, *El Nicaraguensen* toimitus paloi Granadan mukana, ja negatiiviset raportit Nicaraguasta tulivat julki. Uutisoinnin kääntymiseen negatiiviseksi vaikutti toisaalta Walkerin orjuusjulistus syksyllä 1856, toisaalta taas huono sotamenestys ja lähestyvä tappio.

Vähitellen Walkerin linjasta poikkeavat raportit olivat herättäneet lehdistön siihen, että Walkerin uutisointi oli valheellista. Walkerin sotilaat näkivät nälkää, kuolivat tauteihin, eikä Walker päästänyt ”vapaaehtoisia” sotilaitaan ulos maasta. Braterin mukaan syynä siihen, että New Yorkin lehdistö hylkäsi Walkerin, oli tämän tiedotuksen paljastuminen valheiksi sekä liittoutuminen etelävaltioiden kanssa.³⁶⁴ Tutkimani *New-York Daily Timesin* kirjoitukset tukevat tätä Braterin havaintoa.

³⁶² Gen. Walker Once More, *NYDT* 3.6.1857.

³⁶³ Harrison 2004, 1–4.

³⁶⁴ Brater 2004, 29.

Kun Walker oli saanut kaapattua vallan Nicaraguassa syksyllä 1855, tilanne oli nähty lähtökohtaisesti positiivisena. Nicaraguan tilanne oli nähty niin surkeana, että yhdysvaltalaisen vapauden periaatteiden tuominen alueelle ei missään nimessä voinut olla pahaksi. *New-York Daily Times* uskoi siis kehittyneempien kansojen sivistämiseen amerikkalaisten teollisuuden ja demokratian loistolla. Se yhtyi amerikkalaiseen perusajatukseen siitä, että Yhdysvallat oli uudenlainen valtio, joka tulisi olemaan maailman ”valo”, tulevaisuuden tuoja. Niinpä pettymys oli sitäkin suurempi, kun Walker ei täyttänyt näitä odotuksia:

The instinctive sympathy which all true Americans at first felt for a man of their own race whom they supposed to be gallantry striving to vindicate the principles of American liberty, and the splendor of American enterprise in the heart of a foreign country, had gradually given way before the overpowering conviction that the fancied hero was, after all, but a paltry and inefficient filibuster, and if the consummation of his ruin awakens one thrill of regret in his native land, that thrill is given to the ruin of the brave men whom he deluded to their destruction, and the American name which he tarnished, and not to his own fate, which we can only feel to have been too well-deserved and but too long delayed.³⁶⁵

New-York Daily Timesin pyrkimys vaikutelmaan puolueettomuudesta oli edelleen nähtävissä lehden tavassa käsitellä Walkerin epäonnistumista sanamuodoissa, jotka korostavat lehden olevan puolueeton observoija. *New-York Daily Times* kyllä kritisoi Walkeria ankarasti, mutta korosti silti olevansa puolueeton kommentaattori. Se ilmoitti kertovansa faktat, joiden avulla Yhdysvaltain kansa voisi muodostaa oman mielipiteensä Walkerin toimien viisaudesta tai mielettömyydestä. Lehden mukaan kansa kyllä tiesi, että monista hyvistä ominaisuuksistaan huolimatta Walker oli epäonnistunut täysin hänelle uskotussa ylevässä tehtävässä ja aiheuttanut mittaamatonta piinaa ja kärsimystä kymmenille tuhansille ihmisille. Tämä Yhdysvaltain kansan luottamuksen pettäminen riitti lehden mielestä tuomitsemaan Walkerin.³⁶⁶

New-York Daily Timesin mukaan nyt oli käynyt selväksi, että Walkerin todellinen intohimo ei ollut demokratian edistäminen, vaan henkilökohtainen valta.³⁶⁷ Lehti näki, että Walkerin ylvytävät demokratiaa ja kansan tahtoa korostavat julistukset olivat lähestulkoon satiiria, sillä hänen todelliset tavoitteensa olivat muualla:

³⁶⁵ Fillibusterism on the two Sides of the Globe – A Contrast. *NYDT* 19.5.1857.

³⁶⁶ Gen. Walker Once More, *NYDT* 3.6.1857.

³⁶⁷ The Fillibustering Career of William Walker, *NYDT* 30.5.1857.

A man of Destiny, as in his egotism he loved to be called, his chief destiny seems to have been to entail upon himself and his deluded followers the odium and ridicule of the world. The pompous decrees with which he inaugurated his reign in Nicaragua stand upon the record as a bitter satire on his professions and his acts.³⁶⁸

New-York Daily Times otti nyt puheeksi Walkerin egoistisuuden, josta se jo oli aiemmin vihjaillut. Useimmat Walkeria tutkineet historiantutkijat ovat samaa mieltä siitä, että Walkerin tärkeimpänä motivaationa todella oli halu saada itsensä historian sankareiden joukkoon. Jeremy Dudan mukaan muista filibustereista poiketen häntä ei ajanut valloituksiin ahneus, orjuuden levittäminen tai edes Yhdysvaltain manifest destiny, vaan henkilökohtainen kunnia ja suuruus, jonka hän uskoi toimillaan saavuttavansa.³⁶⁹

New-York Daily Times näki Walkerin voitot ennen kaikkea onnen ansiona. Walker oli toivotettu Nicaraguahan tervetulleeksi avoimin käsin, hän onnistui valtaamaan Granadan lähes ilman tappioita ja kun rauha solmittiin, Walkerista tuli käytännössä tasavallan pää. Onnetar suosi Walkerin joka askelta. Yhdysvaltain lehdistö tuki häntä, ja värväytyjiä tuli Atlantin ja Tyynenmeren rannoilta. Walker kuitenkin pilasi mahdollisuutensa ajamalla uuteen sisällissotaan ja tekemällä hänet kutsuneesta liberaalipuolueesta vihollisiansa. Lehti totesi, että Walker näytti toimillaan, miten paljon hän todella Nicaraguan kansasta välitti. Orjuusjulistus ja diktaattoriksi asettuminen todistivat, etteivät Nicaraguan ihmiset merkinneet hänelle mitään. Nicaragualaisen tuen menettämisen lisäksi hän menetti myös yhdysvaltalaisyleisön sympatian, kun hänestä tuli sen vihaama tyranni ja diktaattori.³⁷⁰

Lähes viimeiseen asti tiedot Walkerista ja Nicaraguan tilanteesta olivat olleet ristiriitaisia, ja *New-York Daily Times* olikin usein todennut luotettavan tiedon olevan niin vaikeasti saatavilla, että mielipiteen muodostaminen oli haastavaa. Mutta kun tiedot Walkerin tyrannimaisesta käytöksestä lopulta varmistuivat vuoden 1857 keväällä, lehti uskaltautui ampumaan Walkeria täyslaidallisella. Se kertoi Walkerin pettäneen koko yhdysvaltalaisen järjestelmän, jonka piti perustua vapauden ja demokratian levittämiseen:

False to Republican freedom, under the cloak of advancing which he obtained the sympathies of his countrymen; false to the Democratic party of Nicaragua, whose cause he has betrayed; false to his deluded followers, who, in thousands, left their free homes to perish by famine, by fever and by the sword, in

³⁶⁸ Gen. Walker Once More, *NYDT* 3.6.1857.

³⁶⁹ Duda 2016, 86.

³⁷⁰ Gen. Walker Once More, *NYDT* 3.6.1857.

order to advance his selfish ambition. Walker can only expect one verdict from an American public.³⁷¹

Jeffersonin ja O’Sullivanin näkemykset vapauden imperiumista olivat perustuneet siihen, että amerikkalainen ekspansionismi perustuisi moraaliseen oikeuteen.³⁷² *New-York Daily Times* näytti uskovan näihin amerikkalaisiin perusideaaleihin, jotka Walker oli nyt sen silmissä totaalisesti pettänyt. Walker oli lehden mukaan johdattanut demokratiaan uskovia maanmiehiään Nicaraguaan tasavaltalaisen vapauden edistämisen nimissä, mutta tosiasiallisesti nämä tuhannet hyväuskoiset seuraajat päätyivätkin kuolemaan Walkerin henkilökohtaisen kunnianhimon puolesta. Walker oli Nicaraguan toimistaan lain ulottumattomissa, mutta yleinen mielipide tuomitsi hänet.

New-York Daily Timesin kritiikki ei näyttänyt kohdistuvan itse ekspansionismiin tai amerikanisaatioon. Sen sijaan Walker oli käyttänyt väärin manifest destinyyn asetettuja toiveita ja amerikkalaisia demokratian periaatteita. Lehden mielestä Walkerin suurin virhe oli se, että hän ei ollut täyttänyt suuria lupauksiaan. Hän oli sen sijaan tehnyt suuria virheitä, jättänyt paikalliset huomiotta ja syössyt Nicaraguan sotaan ja tuhoon. Walkerin epäonnistuttua ja paettua häpeällisesti paikalta tämän nähtiin pettäneen omat seuraajansa, nicaragualaiset sekä koko häneen uskoneen Amerikan. Walker oli paljastanut todelliset kyntensä ja häpäissyt koko Yhdysvaltain nimen. Lehti tuntui manifest destiny -käsityksessään mukailevan termin kehittäjä John L. O’Sullivanin ajattelua 1840-luvulla. O’Sullivanin ajattelussa demokratian täytyi perustaa valloitukset moraalisiin tekijöihin, sillä mikäli valloitukseen ei ollut riittävää moraalista syytä, se oli ryöstö.³⁷³

Mikä oikeastaan oli tehnyt Walkerista sankarin, ja miksi häntä ei enää nähty sankarina? *New-York Daily Timesin* Walkerin kotiinpaluuta kommentoivat kirjoitukset kertovat paljon lehden linjasta. Kirjoittaessaan Walkerin epäonnistumisesta se kertoo suurista odo-
tuksista, joita Walkeriin asetettiin Yhdysvaltain manifest destinyn toteuttajana. Siinä missä lehti avoimesti liputti Walkerin korkeiden tavoitteiden puolesta sivistää Keski-Amerikka amerikkalaisen loistokkaan liiketoiminnan ja vapauden periaatteiden avulla, se

³⁷¹ Gen. Walker Once More, *NYDT* 3.6.1857.

³⁷² Tasavaltalaisen ekspansion piti perustua siihen, että yhdysvaltalaiset valloittajat toimisivat moraalisesti, toisin kuin vanhan maailman voimatasapainon ylläpitämiseksi sodituissa sotivat imperiumit. Stephanson 1995, 41–42.

³⁷³ Stephanson 1995, 58–63.

ei hyväksynyt Walkerin nyt paljastuneita keinoja sen toteuttamiseen. *New-York Daily Times* näki, ettei Walker ollut edes todella taistellut näiden ylevien periaatteiden puolesta, vaan oman henkilökohtaisen kunniansa vuoksi.

Lehdistöllä oli ollut tärkeä rooli Walkerin menestyksessä, mutta se oli avainasemassa myös hänen suosionsa laskussa. Lehdistö pitkälti jopa määritteli sen, nähtiinkö Walker sankarina vai konnana.³⁷⁴ *New-York Daily Timesin* pääkirjoitukset eivät olleet missään vaiheessa aivan varauksettomasti hehkuttaneet Walkeria, vaikka olivatkin Walkerin alun menestyksen myötä varsin toiveikkaita Nicaraguan amerikkalaistamisen suhteen. Kun Walkerin operaatio lopulta epäonnistui ja tämä antautui Yhdysvaltain laivastolle sekä palasi Yhdysvaltoihin, lehti näki koko operaation olleen turha. Dudan mukaan Walkerin suosio riippuikin pitkälti hänen menestyksestään. Amerikkalainen yleisö arvosti voittajia, ei häviäjiä.³⁷⁵ Myös *New-York Daily Timesin* toimitus tiesi tämän ja pyrki heijastelemaan lukijakuntansa tuntemuksia. Näin ollen *New-York Daily Timesin* armottomuus Walkerin tappion koittaessa oli lehden oman mielipiteen esittämisen lisäksi todennäköisesti osoitus pyrkimyksestä yleisen mielipiteen ja lukijakunnan tuntojen esittämiseen. Toisaalta kyseessä saattoi olla myös se, että lehti tunsu tulleen huijatuksi virheellisellä informaatiolla.

Epämääräisyydestään huolimatta tai juuri sen vuoksi manifest destiny oli aate, johon suuri osa yhdysvaltalaisista uskoi. Amerikkalaiset uskoivat fatalistisesti siihen, että Yhdysvallat todella tulisi hallitsemaan Amerikan mannerta ja lopulta koko maailmaa, sillä se oli ainutlaatuinen ja sivilisaation uusi toivo. Ero syntyi siitä, millä tavoin tämä kehitys tapahtuisi.³⁷⁶ Nicaraguan valtaus oli nähty Yhdysvalloissa moraalisesti oikeutettuna ja myös *New-York Daily Times* yhtyi täysin rinnoin tähän käsitykseen. Se vaikutti Nicaraguan tappauksessa uskovan manifest destinyyn, mutta ei lopulta hyväksynyt Walkerin otteita, jotka nähtiin liian diktaattorimaisina ja amerikkalaisen demokratian vastaisina. Walker oli epäonnistunut jalossa tehtävässään, eikä hän ollut sellainen manifest destinyn sankari, jollaista oli odotettu. Walkerin taru päättyikin vain muutama vuosi myöhemmin, kun hän jatkoi yrityksiään Keski-Amerikan valtaamiseksi. William Walker, joka edelleen kutsui itseään Nicaraguan presidentiksi, koki kohtalonsa Hondurasilaisen teloituskompanian edessä syyskuussa 1860.

³⁷⁴ Brater 2004, 5.

³⁷⁵ Duda 2016, 115.

³⁷⁶ Stephanson 1995, 51–55.

5. Lopuksi

Tutkimukseni osoittaa, että *New-York Daily Timesin* sivuilla William Walkerista vuosina 1855–1857 välittyvä kuva vaihteli tämän menestyksen sekä lehden lähdepohjan muutosten mukaan. Lehti yleisesti ottaen uskoi manifest destiny -ideologiaan, mutta näkemys Walkerista sen toteuttajana vaihteli suuresti. Lehden antama kuva Walkerista voidaankin karkeasti jakaa kolmeen vaiheeseen. Aluksi lehti uskoi manifest destinyn vientiin Keski-Amerikkaan, mutta ei Walkeriin. Kun Walker saavuttikin menestystä, myös lehti asettui hänen tavoitteidensa taakse. Kun operaatio lopulta epäonnistui, lehti tyrmsi hänet täysin.

New-York Daily Times pyrki uutispolitiikassaan kattavuuteen. Päätoimittaja Raymond halusi painattaa lehteen kaiken mahdollisen informaation, minkä vuoksi lehti oli uudenlainen foorumi monille erilaisille äänille. Tutkimuskohteena olleet kirjoitukset osoittavat, että lehden sivuilla esiintyvän informaation koostumus myös vaihteli lähdepohjan muutosten mukaan. Walkerin noustua Nicaraguan vallankahvaan lehden lähdepohja koostui informaatiosta, joka oli yleisesti ottaen Walkerin tavoitteille suosiollista.

Sytä uutisoinnin positiiviseen sävyyn voidaan hakea myös siitä, että *New-York Daily Times* oli muiden yhdysvaltalaislehtien tavoin riippuvainen höyrylaivojen tuomasta tiedosta, joka taas usein oli enemmän tai vähemmän Walkerin kontrolloimaa. Keskeisimpänä Walkerin sankarikuvaa luomassa oli *El Nicaraguense*, jota yhdysvaltalaislehdet käyttivät lähteenään. Objektiivisuuden ihanne sanomalehdistössä ei ollut vielä erityisen kehittynyt, eikä lehti näyttänyt epäilleen Nicaraguasta tulleen tiedon luotettavuutta ennen kuin niiden kanssa ristiriitaiset raportit pääsivät julkisuuteen.

Walkerin menettäessä otetaan myös *New-York Daily Timesin* lähdepohja ja samalla uutisointi muuttui moninaisemmaksi. On mielenkiintoista, miten erilaisia ääniä kuului myös saman lehden sisällä. Toisaalta tämä moniäänisyys loi Nicaraguan tapahtumista eräänlaisen tiedon sekamelskan, jossa todelliset tapahtumat hämärtyivät sekä lukijoiden että mitä ilmeisimmin myös lehden toimituksen silmissä.

Pääkirjoituksissaan *New-York Daily Times* sijoittui johonkin kahden suurimman kilpailijansa, *New York Tribunen* ja *New York Heraldin* välimaastoon. Se ei selkeästi julistautunut filibusterismin kannattajaksi kuten *Herald*, mutta ei myöskään tuominnut sitä yhtä

jyrkästi kuin *Tribune*. Sen sijaan lehden mielipiteet vaihtelivat jossain näiden kahden välillä tilanteesta riippuen. Voidaan todeta, että lehti noudatti tässä kohdin omaa sloganiaan, eli se kannatti asioita silloin kun näki niistä olevan yleistä hyötyä, ja vastusti silloin kun näki niistä olevan haittaa.

Näin ollen lehti siis kannatti Walkeria silloin kun se näki siitä olevan yleistä hyvää yhdysvaltalaisille. Walkerin saavutettua valta-aseman Nicaraguassa *New-York Daily Times* näki, että Walkerin Nicaraguaan tuoma amerikanisaatio tarjoaisi suuria mahdollisuuksia yhdysvaltalaiselle teollisuudelle, liiketoiminnalle ja uudisasutukselle. Vaikka Walkerin retkikunta periaatteessa rikkoi Yhdysvaltain neutraliteettilakeja, näki laillisuutta kannatanut lehti silti operaation oikeutettuna, sillä Walker oli kutsuttu sisällissodista kärsivään Nicaraguaan. Walkerin noustua valtaan se katsoi myös nicaragualaisten asioiden olevan paremmin. Manifest destinyn leviäminen oli siis sen mielestä hyväksi sekä yhdysvaltaisille että ekspansion kohteeksi päätyneen alueen ihmisille.

Myös *New-York Daily Times* näytti siis hyvin pitkälti ajattelevan, että Nicaragua oli rajaseudun jatke, jonka yhdysvaltalaiset voisivat uudisasuttaa. Kirjoitukset paljastivat monessa kohtaa, että lehti piti useimpien aikalaistensa tavoin angloamerikkalaista väestöä sivistyneempänä ja kehittyneempänä kuin Latalaisen Amerikan espanjalaista alkuperää olevaa väestöä. Se näki useimpien aikakauden yhdysvaltalaisen tavoin, että Latalainen Amerikka menestyisi paremmin yhdysvaltalaisessa ohjauksessa. Se tuntui siis aidosti uskovan ylivoimaisen sivilisaation valaisevaan voimaan, joka nostaisi vähemmän kehittyneet kansat pimeydestä.

New-York Daily Timesin pääkirjoitukset olivat Walkerin ollessa suosionsa huipulla yleisesti sävyiltään positiivisia. Niissä näkyy, että lehti uskoi vahvasti Walkerin tavoitteisiin kuvaillessaan Keski-Amerikan amerikkalaistamisen suuria mahdollisuuksia. Se ei kuitenkaan vaikuttanut erityisesti uskovan häneen henkilönä. Asenteessa Walkeria kohtaan oli suuressa osassa pääkirjoituksia nähtävissä sarkastinen pohjavire, joka johtui todennäköisesti hänen aiemmista epäonnistumisistaan ja egoistiseksi tiedetystä luonteestaan. Lehti pilkkasi Walkeria siitä, että ”Grey-eyed man of destiny” oli täysin rinnoin nauttinut tästä saamastaan lisänimestä. Huolimatta epäluottamuksesta Walkeriin henkilönä on lehden kirjoituksissa nähtävissä todellista uskoa tämän tarkoituksiperiin, ja tappion hetkellä taas todellista katkeruutta demokratiaprojektin epäonnistumisesta.

Kun *New-York Daily Times* alkoi saada *El Nicaraguensen* tiedoista poikkeavaa tietoa Nicaraguan tapahtumista, se alkoi epäillä Walkerin tarkoituksia. Se alkoi nähdä, ettei Nicaraguan valloitus enää edustanut sitä päämäärää, jota se alun perin lehden silmissä edusti. Lehti siis katsoi, että Nicaraguan valloituksesta ei enää ollut yleistä hyötyä yhdysvaltalaisille eikä Keski-Amerikan asukkaille. Oma osansa oli sillä, että orjuusjulistuksen nähtiin edistävän vääriä asioita, mutta asia ei toisaalta näytä tutkimusajankohtana nousseen keskeisimmäksi kysymykseksi. Keskeisintä oli, ettei hän lopulta ollut saavuttanut mitään pysyvää, vaan päinvastoin oli lähes lietsonut sodan Ison-Britannian ja Yhdysvaltain välille sekä aiheuttanut syvää amerikkalaisvastaisuutta Keski-Amerikassa. Lehti ilmoittikin, että sen kritiikin kohteena eivät olleet Walkerin päämäärät, vaan se, että hän epäonnistui niissä.

Pääkirjoitusten ja uutisten välillä voidaan nähdä hyvinkin selkeä jakolinja. Yleisesti ottaen uutiskatsaukset olivat ennen kaikkea lähdepohjastaan johtuen myötämielisempiä Walkerille kuin pääkirjoitukset. Myös lehden kirjeenvaihtajat Nicaraguassa kirjoittivat useimmiten positiiviseen sävyyn, minkä taustalla saattoi olla esimerkiksi oma rooli Walkerin hallinnossa tai Walkerin pyrkimykset rajoittaa tiedonkulkua Nicaraguasta.

Siinä missä pääkirjoitukset todennäköisesti edustivat päätoimittajan omia näkemyksiä, uutiskatsaukset perustuivat ensisijaisesti höyrylaivojen mukana Nicaraguasta kulkeutuneeseen tietoon, joka käytännössä aina päättyi lehteen suodattamattomana. Näiden uutisten tarkoitus oli ennen kaikkea tarjota yleisöä kiinnostavaa tietoa nopeasti ja tuoreeltaan, mistä kertoo sivujen otsikointi ”Very Interesting from Nicaragua” -tyyliin. Kattavuuden lisäksi oli myös tärkeää, että uusi informaatio saatiin painettua lehteen nopeasti, ennen kilpailevia lehtiä. Tästä syystä *New-York-Daily Timesin* uutisosio Nicaraguasta voidaan nähdä ennen kaikkea sekalaisen tiedon foorumina, jota ei tule nähdä varsinaisesti toimituksen poliittisen kannan osoituksena vaan enemmänkin nopeasti koostettuna yleisön tiedonjonon sammuttajana, jonka tavoitteena oli myydä lehteä. Joka tapauksessa suuret otsikot ja täydet etusivut osoittavat, että Nicaraguan tapahtumat kiinnostivat amerikkalaisyleisöä ja olivat usein valtakunnallinen ykkösaiehe.

Lehti noudatteli osittain päätoimittaja Henry Raymondin edustaman republikaanipuolueen linjaa, mutta ei ollut siihen sidottu. Tietyissä asioissa, kuten orjuuden leviämisen vas-

tustamisessa, lehti noudatteli republikaanien linjaa, mutta filibusterismiin se ei lähtökoh-
taisesti ottanut yhtä jyrkkää kantaa kuin esimerkiksi *New York Tribune*. Vaikka *New-York
Daily Timesin* päätoimittaja oli *Tribunen* Greeleyn puoluetoveri, lehtien uutispoliittinen
linja erosi suuresti. Siinä missä *Tribune* halusi vaimentaa Walker-innostusta jättämällä
uutisoimatta Nicaraguan tapahtumista lähes kokonaan, *New-York Daily Times* toteutti lu-
paamaansa kattavuuteen pyrkimistä ja hyödynsi kaiken Nicaraguasta saamansa informaa-
tion.

Voidaan kysyä, reflektoiko *New-York Daily Times* Nicaraguan tapahtumista uutisoides-
saan yhdysvaltalaisista politiikkaa vai osallistuiko se siihen aktiivisesti? Lehden agenda oli
ensisijaisesti tarjota luotettavaa ja kattavaa informaatiota, mutta Nicaraguan tapauksessa
luotettavuus ja kattavuus olivat suuressa ristiriidassa keskenään. Uudelleenprinttaamalla
El Nicaraguensen tiedot sellaisenaan se oli mukana vahvistamassa Walkerin sankariku-
vaa ja näin ollen myös loi yleisölle tarjottua todellisuutta.

El Nicaraguenseen tietolähteenä luottaminen saattoi olla syynä siihen, että *New-York
Daily Times* kirjoitti Nicaraguan valloituksesta lopuksi niin katkeraan sävyyn. Kun suuri
osa Walkerin Nicaraguasta syöttämästä tiedosta osoittautui valheelliseksi, tunsivat lehden
toimitus olonsa petetyksi. Lehti oli kuuliaisesti toistanut virheellisen informaation näky-
västi ja isoin otsikoin, johdattaen myös omia lukijoitaan harhaan. Se ei missään nimessä
ollut ainut tähän ansaan astunut sanomalehti, vaan lähes kaikki amerikkalaiset lehdet oli-
vat olleet mukana saman informaation toistamisessa. Ongelmana kuitenkin oli, että leh-
den piti nimenomaan olla luotettava lähde ja sen vaikuttavuus perustui siihen, että lukijat
pitivät sitä luotettavana. Jossain määrin Nicaraguan tapaus siis asetti myös *New-York
Daily Timesin* maineen koetukselle. Vaikka lehti pyrkimyksellään tasapuolisuuteen
edusti uudenlaista sanomalehdistöä, ei sekään täysin onnistunut tavoitteessaan.

Tutkimusaiheeni valinnassa halusin tarttua yhdysvaltalaisen ekspansionismiin, sen risti-
riitaiseen luonteeseen sekä Yhdysvaltain ja Latinalaisen Amerikan vaikeisiin suhteisiin.
Walkerin tapaus valikoitui aiheeksi, sillä se oli varhainen esimerkki yhdysvaltalaiseks-
pansiosta, jota oikeutettiin vetoamalla yhdysvaltalaisiin perusperiaatteisiin demokratiaan
ja vapauteen. Vaikka yhdysvaltalaisen imperialismiin on useimmiten nähty alkaneen Yh-
dysvaltain-Espanjan sotaan liittyneistä Kuuban ja Filippiinien valtauksista vuonna 1898,
osoittaa Walkerin tapaus, että sen juuret ulottuvat syvemmälle historiaan. Vaikka Walke-
rin vallankaappaus Nicaraguassa saattaa kuulostaa absurdilta kuriositeetilta historiassa,

se oli vain yksi 1800-luvun puolivälin laajalti juhlituista yrityksistä levittää Yhdysvaltain vaikutusvaltaa Latinalaiseen Amerikkaan.

Tässä työssä olen tutkinut, millaisen kuvan *New-York-Daily Times* antoi Nicaraguan valloittaja William Walkerista. Sanomalehtiaineisto tarjosi ikkunan aikansa julkiseen keskusteluun ja osoitti, että aihe herätti kiivasta keskustelua ja kiinnosti yleisöä niin paljon, että sitä koskevat uutiset ja otsikot täyttivät kokonaisia etusivuja. Toisaalta lehden antama kuva oli moniääninen ja ristiriitainen, mikä kertoo tiedonkulun ja lähdepohjan ongelmista sekä Yhdysvaltain polarisoituneesta poliittisesta kentästä.

Vaikka sanomalehtiaineisto tarjosi vastauksia moniin kysymyksiin, se jättää auki mielenkiintoisia jatkokysymyksiä. Esimerkiksi Walker henkilönä kaikessa ristiriitaisuudessaan kelpaisi jo itsessään tutkimusaiheeksi. Hänen omaa ajatteluaan ja motiivejaan, joista aikalaiset ja historioitsijat ovat kiistelleet, voisi tutkia tarkemmin hänen kirjoitustensa kautta. Lähdeaineistona voisivat toimia Walkerin sanomalehtikirjoitukset ennen Nicaraguan retkeä *New Orleans Daily Crescentissa* ja *San Francisco Heraldissa*, *El Nicaraguensen* kirjoitukset Nicaraguassa, hänen kirjoittamansa kirjeet sekä hieman ennen viimeistä retkeä kirjoittamansa muistelmateos *The War in Nicaragua* (1860).

Aihetta voisi tutkia myös vertaamalla Walkerin omaa muistelmateosta hänen joukoissaan taistelleiden muistelmiin, joista ovat säilyneet ainakin Charles William Doubledayn *Reminiscences of the "Filibuster" War in Nicaragua* (1886) sekä James Carson Jamisonin *With Walker in Nicaragua* (1909). Aihetta voisi lähestyä myös yhdysvaltalaisen näkökulman ulkopuolelta, esimerkiksi Latinalaisen Amerikan maiden sanomalehtien tai aikalais-tekstien kautta.

6. Lähdeluettelo

Alkuperäisaineisto

New-York Daily Times, New York 1855–1857. ProQuest Historical Newspapers.

Tutkimuskirjallisuus

Acuña, Victor H.: Connected Histories of the United States, Nicaragua, and Costa Rica: The Memories of the War against the Filibusters of 1855 to 1857. Teoksessa Beer, Andreas & Mackenthun, Gesa (toim.): *Fugitive knowledge. The Loss and Preservation of Knowledge in Cultural Contact Zones*. Waxmann Verlag GmbH, Münster, Saksa, 2015, 183–201.

Berkin, Carol et al.: *Making America. A History of the United States, Brief Edition*. Houghton Mifflin Company, Boston, Massachusetts 1997.

Boberg, Henrik: Mustaa valkoisella. Näkökulma sanomalehtiin historiallisena lähteenä. *Lähde* 1/2004, 39–49.

Bourne, Kenneth: The Clayton-Bulwer Treaty and the Decline of British Opposition to the Territorial Expansion of the United States, 1857–60. *The Journal of Modern History*, Vol. 33, No. 3. Chicago, Illinois 1961, 287–291.

Brater, Ian David: “*The Grey-Eyed Man of Destiny*” and the American Press. *An Analysis of Antebellum American Media Influence upon the Filibustering Career of William Walker*. The University of North Carolina, Asheville, Pohjois-Carolina 2004.

Brown, Charles H.: *Agents of Manifest Destiny: The Lives and Times of the Filibusters*. University of North Carolina Press, Chapel Hill, Pohjois-Carolina 1980.

Cruz, Arturo J.: *Nicaragua's Conservative Republic 1858–93*. Palgrave, New York 2002.

Dando-Collins, Stephen: *Tycoon's War: How Cornelius Vanderbilt Invaded a Country to Overthrow America's Most Famous Military Adventurer*. Da Capo Press, Philadelphia, Pennsylvania 2008.

Davis, Elmer: *History of the New York times, 1851-1921*. The New York Times, New York 1921.

Douglas, George H.: *The Golden Age of the Newspaper*. Greenwood Press, Westport, Connecticut 1999.

Duda, Jeremy: *If This Be Treason. The American Rogues and Rebels Who Walked the Line*. Lyons Press, Guilford, Connecticut 2016.

Fellow, Anthony R.: *American Media History*. Toinen painos (alkup. 2005), Wadsworth Publishing, Boston, Massachusetts 2010.

- Foner, Eric: *Free Soil, Free Labor, Free Men. The Ideology of the Republican Party Before the Civil War*. Toinen painos (alkup. 1970), Oxford University Press, Oxford, New York 1995.
- Greenberg, Amy S.: A Gray-Eyed Man: Character, Appearance, and Filibustering. *Journal of the Early Republic* 20. Philadelphia, Pennsylvania 2000, 673–699.
- Greenberg, Amy S.: *Manifest Manhood and the Antebellum American Empire*. Cambridge University Press, Massachusetts 2005.
- Gobat, Michel: *Confronting the American Dream. Nicaragua under U.S. imperial rule*. Duke University Press, Durham, Pohjois-Carolina 2005.
- Haynes, Sam W ja Morris, Christopher (toim): *Manifest Destiny and Empire. American Antebellum expansion*. University of Texas, Arlington, Teksas 1997.
- Harrison, Brady: *Agent of Empire. William Walker and the Imperial Self in American Literature*. University of Georgia Press, Athens, Georgia 2004.
- Horsman, Reginald: *Race and Manifest Destiny. The Origins of American Racial Anglo-Saxonism*. Harvard University Press, Cambridge, Massachusetts 1981.
- Hummel, Jeffrey: *Emancipating Slaves, Enslaving Free Men. A History of the American Civil War*. Toinen painos (alkup. 1996). Open Court Publishing Company, Chicago, Illinois 2014.
- Hunt, Michael H.: *Ideology and U.S. Foreign Policy*. Toinen painos (alkup. 1987). Yale University Press, New Haven, Connecticut 2009.
- Johannsen, Robert W: The Meaning of Manifest Destiny. Teoksessa Haynes, Sam W. ja Morris, Christopher (toim): *Manifest Destiny and Empire. American Antebellum expansion*. University of Texas, Arlington, Texas 1997, 7–20.
- Johnson, Walter: *River of Dark Dreams. Slavery and Empire in the Cotton Kingdom*. The Belknap Press of Harvard University Press, Cambridge, Massachusetts 2013.
- Könönen, Janne: *Nuoren tasavallan kaitselmuksellinen tehtävä. ”Manifest Destiny” ja Yhdysvaltain kansallinen identiteetti historian, rodun ja uskonnon näkökulmasta Democratic Review ja Whig Review -lehdissä 1845-1852*. Pro gradu -tutkielma, Jyväskylän yliopisto 2002.
- Langley, Lester D.: *America and the Americas. The United States in the Western Hemisphere*. Toinen painos (alkup. 1989), University of Georgia Press, Athens, Georgia 2010.
- LaRosa, Michael ja O’Mora, Frank (toim.): *Neighborly Adversaries: Readings in U.S.–Latin America Relations*. Rowman & Littlefield Publishers, Lanham, Maryland 2007.
- Lipski, John M.: Filibustero: Origin and Development. *Journal of Hispanic Philology* 6. Tallahassee, Florida 1982, 213–238.

May, Robert E.: Manifest Destiny's Filibusters. Teoksessa Haynes, Sam W ja Morris, Christopher (toim.): *Manifest Destiny and Empire. American Antebellum expansion*. University of Texas, Arlington, Teksas 1997, 146–179.

May, Robert E.: *Manifest Destiny's Underworld. Filibustering in Antebellum America*. The University of North Carolina Press, Chapell Hill, Pohjois-Carolina 2002.

McPherson, James M.: *Battle Cry of Freedom: The Civil War Era*. Oxford University Press, New York 1988.

Merk, Frederick: *Manifest Destiny and Mission in American History*. Alfred A. Knopf, Inc., New York 1963.

McInerney, Daniel J.: *Matkaopas historiaan: Yhdysvallat*. Oy Unipress AB, Suomi 2005.

Mountjoy, Shane: *Manifest Destiny. Westward Expansion*. Milestones in American history, Chelsea House books, New York, 2009.

Renehan, Edward J.: *The Monroe Doctrine. The Cornerstone of American Foreign Policy*. Chelsea House Publications, New York 2007.

Rosengarten, Frederic Jr.: *Freebooters must die! The life and death of William Walker, the most notorious filibuster of the nineteenth century*. Haverford House, Wayne, Pennsylvania 1976.

Slotkin, Richard: *The Fatal Environment. The Myth of the Frontier in the Age of Industrialization 1800–1890*. Toinen painos (alkup. 1985), University of Oklahoma Press, Norman, Oklahoma 1998.

Stephanson, Anders: *Manifest destiny. American expansionism and the empire of right*. Hill and Wang, New York, 1995.

Streckfuss, Richard: Objectivity in Journalism. A Search and a Reassessment. *Journalism Quarterly* 67. New York 1990, 973–983.

Teräväinen, Erkki: Huomioita lehdistöstä historiantutkimuksen kohteena. *Artikkeleja historiasta ja lehdistöstä 1*, 2008.

Torvinen, Taimi: *Ulkomaalaisen sanomalehdistön historia*. Amer-yhtymä Oy, Espoo 1982.

Tuveson, Ernest Lee: *Redeemer Nation. Idea of America's Millennial Role*. University of Chicago Press, Illinois 1980.

Valtonen, Pekka: *Latinalaisen Amerikan historia*. Gaudeamus, Helsinki 2001.

Woodward, R.L, Jr.: The Aftermath of Independence, 1821–1870. Teoksessa Bethell, Leslie (toim.): *Central America Since Independence*. Cambridge University Press, 1991, 1–36.

Weber, David J.: Anglo-American Stereotypes of Mexicans. Teoksessa Milner, Clyde A. (toim.): *Major Problems in the History of the American West*. D C Heath & Co, Lexington, Massachusetts 1989, 251–260.

Zemler, Jeffrey A.: The Texas Press and William Walker in Nicaragua. *East Texas Historical Journal* 24. Nacogdoches, Teksas 1986, 27–38.